

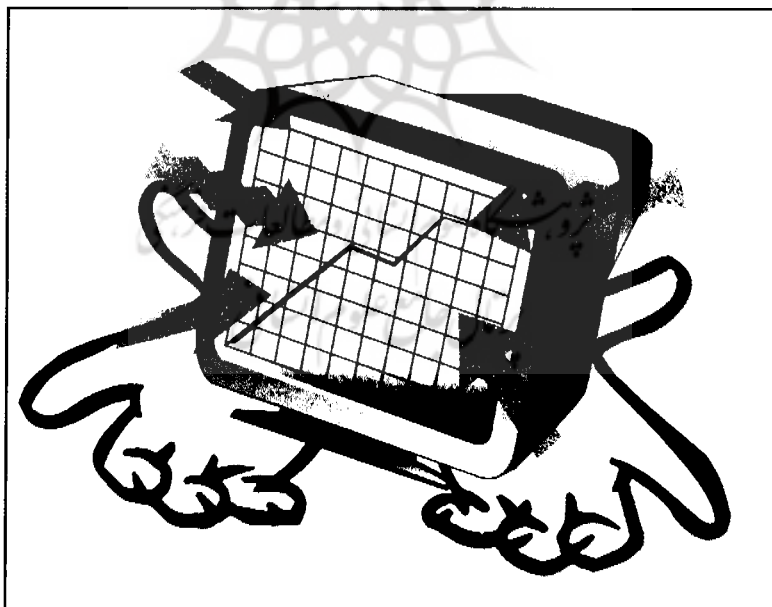
سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه و عوامل حیاتی موفقیت آن

پیمان امینی

کارشناس ارشد حسابداری دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

این مقاله به بررسی سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه^۱ می‌پردازد و در آن سعی شده است با مرور تاریخچه و شناخت کارکردهای عمده آن، به چستی آن پاسخ داده شود. سپس مقوله‌های سازمانی تحت تاثیر این سیستم، فواید و دلایل به‌کارگیری سیستم و نظرات موافقان و

واژه‌های کلیدی

سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه - زنجیره عرضه - موافقان و مخالفان سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه - سیستم‌های تحت وب - سازمان‌های مجازی

مقدمه

سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه از آخرین

ابزارهای مدیریتی است که هم اکنون در بسیاری از کشورها مورد استفاده قرار می‌گیرد. حدود دو دهه است که از پیدایش سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه می‌گذرد و هم اکنون در بسیاری از شرکت‌ها پیاده شده یا در حال پیاده‌سازی می‌باشد. این سیستم، ثمره یافته‌های جدید در

مخالفان استفاده از سیستم بیان می‌شود. آنگاه به بررسی این سیستم‌ها هنگامی که تحت وب هستند و نقش آنها را در زنجیره عرضه و سازمان‌های مجازی اشاره و در ادامه به بررسی تحقیقاتی پرداخته می‌شود که اخیراً در زمینه سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه انجام شده است.

کارهای درون سازمانی، افزایش بهره‌وری منابع مالی، منابع انسانی و غیره پیشرفت کنند. اگر بخواهیم روند این سیستم‌ها را در نظر بگیریم به ترتیب زیر باید آنها را نام برد:

MRP^۹ ... MRPII^۸ ... EMRPIII^۷ ... ERP...ERPII

با توجه به تاریخچه فوق مشاهده می‌کنیم که برنامه‌ریزی منابع بنگاه در واقع ادامه راه سیستم اطلاعات مدیریت می‌باشد. [۲].

ضرورت استفاده از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه

در صورت شناخته شدن کامل سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در کسب و کارهای سازمان، می‌تواند دارای منافع مهمی از قبیل کاهش موجودی‌ها، تسریع دادوستد اطلاعات، سهولت بیشتر در مدیریت مالی، نگهداری محکم خطوط زنجیره عرضه، افزایش قدرت تولید، کاهش هزینه‌های حمل و نقل و پشتیبانی، بهبود در سرعت واکنش نسبت به مشتریان، افزایش انعطاف‌پذیری، ایجاد زمینه برای تجارت الکترونیک و ساختن مفهوم روشنی از دانش، باشد. پس از آشکار شدن منافع بالقوه سیستم، بسیاری از شرکت‌ها مایل به استفاده از آن شده‌اند. با این وجود مابرت و وینکاترمن در تحقیقی درباره سیستم نشان دادند که کاربرد و اجرای کامل این سیستم می‌تواند سال‌های زیادی به طول بیانجامد. و هزینه‌های گزافی که ممکن است میلیون‌ها دلار برای شرکت‌های متوسط داشته باشد و برای شرکت‌های بزرگ بالاتر از ۱۰۰ میلیون دلار [۳].

یکی از مزایای عمده این سیستم، نسبت به سیستم‌های سنتی عملیاتی، یکپارچه‌سازی و تمرکزگرایی بانک اطلاعاتی است که به‌طور واضح، کارایی جریان اطلاعات در سراسر فرایندهای کسب و کار را افزایش می‌دهد. چهار مزیت عمده سیستم عبارت از افزایش توانایی تصمیم‌گیرنده برای پردازش‌های علمی، افزایش روایی تصمیمات و نتایج، جمع‌آوری شواهد برای حمایت از تصمیمات اخذ شده، و مبنایی برای افزایش توانایی اداره کردن مسائل بزرگ و پیچیده است [۴]. سایر مزایای سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه شامل یکپارچه‌سازی اطلاعات مالی، یکپارچه‌سازی اطلاعات سفارش، استانداردسازی و سرعت بخشیدن به

زمینه فناوری اطلاعات می‌باشد و پیشرفت مداوم در این زمینه، به سرعت در حال گسترش است. سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه با توجه به نیاز رقابتی شرکت‌ها و افزایش قابلیت رقابتی آنها، به وجود آمده و گسترش یافته و متأسفانه یکی از مهم‌ترین دلایل فاصله شرکت‌های ایرانی در رقابت با سایر رقبا در سطح جهانی، عدم استفاده از این سیستم می‌باشد [۱].

زمینه‌های پیدایش

شرکت‌ها از دهه ۶۰ میلادی، با توجه به ارزان شدن رایانه‌ها و لوازم آن، به استفاده از آن تمایل نشان دادند. این سیستم ابتدا برای پردازش اطلاعات و سپس علاوه بر قدرت محاسباتی؛ ظرفیت نگهداری اطلاعات آنها و سرعت دسترسی به این اطلاعات نیز مورد توجه قرار گرفت. در دهه ۸۰ میلادی، با فراگیر شدن رایانه‌ها، شرکت‌های کوچک نیز قادر به خودکارسازی سیستم‌های خود شدند. در این دوره، هر بخش سازمان دارای سیستم‌های رایانه‌ای بود که مستقل از هم بوده‌اند به همین دلیل آنها را سیستم‌های جزیره‌ای می‌خوانند. در دهه ۹۰ میلادی با گسترش استفاده از رایانه‌های شخصی، کم‌کم استفاده از شبکه‌های محلی در سازمان‌ها مرسوم شد. در اینجا بود که مدیران به کمبود سیستمی جهت تهیه گزارش‌های لازم از میان انبوه اطلاعات از سیستم‌های جزیره‌ای موجود در سازمان خود پی بردند. این کمبودها باعث ایجاد سیستم اطلاعات مدیریت شد. این روند تکامل نسل دوم را به شرح زیر فراهم آورد:

MIS^۶ ... IIS^۵ ... EIS^۴ ... CIS^۳ ... EWS^۲

موسسات با استفاده از این سیستم‌ها توانستند کارکرد درون سازمانی خود را بهبود بخشند. این بهبود باعث کاهش شدید هزینه‌ها، در دسترس بودن اطلاعات برای مدیران، تعریف ساختارهای داخلی و ... شد. در مجموع این سیستم‌ها جهت جمع‌آوری اطلاعات موجود در سازمان تهیه شده بودند.

با پایان دهه ۹۰ و آغاز هزاره جدید میلادی مدیران به این نتیجه رسیدند که می‌توانند با استفاده از رایانه، یک قدم از گردآوری اطلاعات، پیش‌تر رفته و با ساده کردن روال

فرایند تولید، کاهش موجودی‌ها و استانداردسازی اطلاعات در دایره منابع انسانی می‌باشد [۵].

لونیسکی (۱۹۹۸) مدعی است که چندین هدف عمومی وجود دارد که شرکت‌ها در تکاپو برای انجام آن توسط سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه هستند:

- کاهش عمده اندازه و هزینه بخش‌های اطلاع‌رسانی شرکت.
- غیرمتمرکز کردن پردازش اطلاعات، در دسترس بودن داده‌ها در زمان بلادرنگ به صورت وابستگی به بخش‌های سیستم اطلاعات مدیریت.

- ایجاد ابزارهای فناوری برای مختصرسازی حسابداری، مالی و فعالیت‌های اداری و تولید گزارش‌های مدیریتی برای نگهداری فرایندها جهت کنترل و مدیریت کسب و کار.

- ایجاد مبنایی برای رشد پشتیبانی همراه با کاهش مناسب هزینه‌های مربوط.

- دستیابی به تعادل بهتر میان عدم تمرکزگرایی و کنترل در طول فعالیت‌ها جهت اجتناب از تکرار؛ اطمینان از همکاری و شاخص‌های عملکردی مدیریت.

- تبادل الکترونیکی اطلاعات و سفارشات با مشتریان بزرگ برای کاهش هزینه‌ها.

- استفاده از فناوری جدید برای حفظ سرعت شرکت به وسیله بهتر کردن آنها نسبت به سایر رقبا [۲۹].

کلیدی (۲۰۰۵) معتقد است که هدف شرکت‌ها از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه شامل موارد زیر است:

- یکپارچه‌سازی داده‌ها و عملیات.
- افزایش تولید.
- همگون کردن فرایندهای شرکت.
- افزایش قابلیت انعطاف‌پذیری کسب و کار.
- مهندسی مجدد فرایندها.

- حمایت از موقعیتی که شخص در سازمان به صورت انفرادی تصمیم می‌گیرد.

- حمایت از راهبرد جهانی شدن.
- بهینه کردن زنجیره عرضه [۶].

طبق نتایج تحقیق انجام شده، مزایای حاصل از پذیرش سیستم می‌توانند شامل کاهش دارایی‌های پایه‌ای و هزینه، افزایش پشتیبانی از تصمیم، دقت و به‌هنگام بودن اطلاعات،

کاهش دوره‌های مالی، افزایش نفوذ و کنترل در سازمان، افزایش رضایت استفاده‌کنندگان از طریق یکپارچه‌سازی و سازگاری فرایندها، واکنش نسبت به فشارهای ناشی از شرکای تجاری که قبلاً سیستم‌های خود را تبدیل کرده‌اند، یکپارچه‌سازی جهانی کلیه اطلاعات در دسترس شرکت و زنجیره‌های عرضه، قادر بودن به کسب و کار الکترونیک، انعطاف‌پذیری نسبت به تغییرات سریع و تطابق کسب و کار در واکنش به تغییرات مداوم در بازار باشد. [۷].

شرکت‌ها ممکن است برای راهنمایی سرمایه‌گذاران که خواهان ارزش افزوده پروژه‌ها هستند مجبور به افزایش تولید، قابلیت رقابت، و دستیابی به سود بیشتر را مدنظر داشته باشند. انجمن حسابداران رسمی آمریکا^{۱۱} در سال ۱۹۹۴ بیان می‌کند که افشای توضیحات درباره استفاده از مدل‌های کسب و کار می‌تواند برای فعالیت‌های کلیدی سرمایه‌گذارانی مفید واقع شوند که در درآمدت برای آنها دارای ارزش است. برای مثال، افشای محل مدل‌های کسب و کار در بخش‌های شرکت، می‌تواند قابلیت این مدل‌ها را برای رقابت با استفاده از فناوری به‌منظور کاهش هزینه‌ها، اجازه برای تفکیک حمل و نقل محصولات و خدمات را افزایش دهد [۲۲].

راهبردهای آرایه شده توسط پورتر در این رابطه به صورت مستقیم با اهداف و نتایج عادی که از ارتباط با کاربرد سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه؛ همانند بهبود فرایند کسب و کار، افزایش یکپارچه‌سازی، کاهش هزینه‌ها، افزایش درآمد و قابلیت سودآوری، تفسیر می‌شود. [۹].

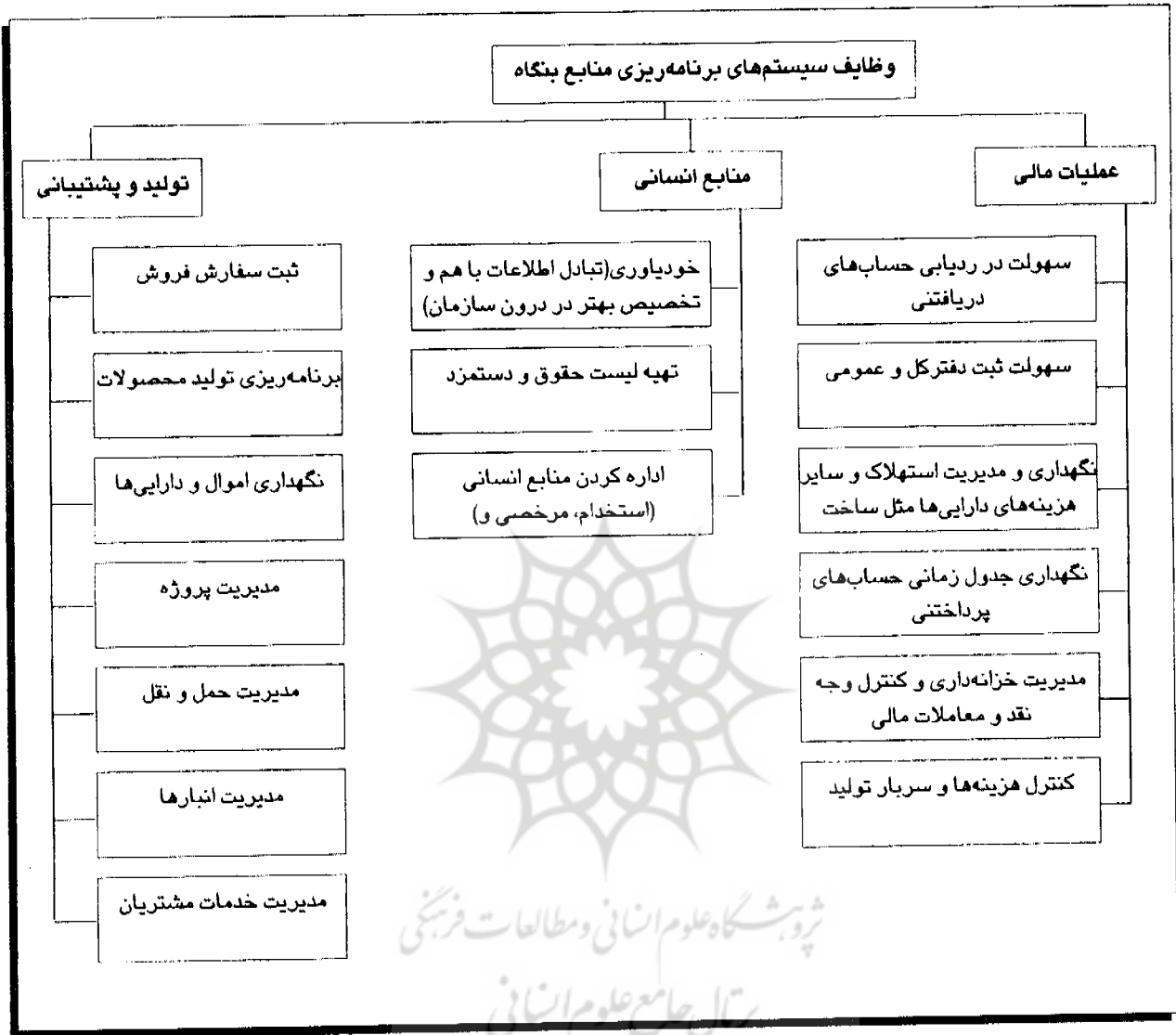
در نمایشگر ۱ می‌توان حیطه‌های کاری سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه را مشاهده کرد [۸].

معایب استفاده از سیستم

به رغم محاسن گفته شده در مورد سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه، این سیستم دارای معایبی نیز هست. معایب استفاده از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه ناشی از عوامل زیر است:

پیاده‌سازی (تبدیل عملیات کسب و کار به فرایندهای کسب و کار) آن مشکل است.

نمایشگر ۱- کارکرد سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در زمینه‌های مختلف

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

آموزش کارکنان برای یادگیری تغییرات ناشی از پیاده‌سازی سیستم، باعث شده که پروژه‌های سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه پرهزینه‌تر از سایر پروژه‌ها باشد [۱۰]. سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه ممکن است باعث کاهش واکنش در سراسر فرایندهای کسب و کار، کاهش عملکرد شرکت، افزایش کارکنان برای برعهده گرفتن مشکلات ناشی از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه، جنبه‌های منفی در مشتریان و عرضه‌کنندگان، کیفیت نامناسب داده‌ها و گزارش‌های ارسالی به مدیریت شود [۲۳].

- پرهزینه و گران است.
- پیاده‌سازی آن زمان‌بر است.
- یک سیستم راهبردی و پرهزینه است و در حقیقت روی سرنوشت و موفقیت سازمان شرط‌بندی می‌شود.
- اگر پیاده‌سازی آن با مشکل مواجه شود، آینده سازمان مبهم خواهد شد و به خارج شدن از چرخه فعالیت تجاری منجر می‌شود [۹].
سه هزینه‌گزار در پیاده‌سازی سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه، شامل خرید نرم‌افزار، مشاوره با افراد متخصص و

نمایشگر ۲- عوامل و معیارهای موثر بر پیاده‌سازی سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه

اجزای سیستم

اجزای سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه شامل: ۱- برنامه‌ریزی پشتیبانی، ۲- زمان‌بندی تولید و مدیریت مواد، ۳- مدیریت مالی، ۴- مدیریت موجودی‌ها، ۵- پیش‌بینی تقاضا، ۶- مدیریت منابع انسانی، است.

در بررسی انجام شده درباره مقایسه مراحل یکپارچه‌سازی منطقی با سطوح جاری از پذیرش زیر سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه، نتایج نشان می‌دهد که اختلاف معنی‌داری بین پنج زیر سیستم وجود دارد. پیشرفت‌های عمده در پشتیبانی شرکت‌ها، به خاطر داشتن کاربرد موفق در یکپارچه‌سازی مفاهیم پشتیبانی است که بیشتر تمایل به داشتن برنامه‌ریزی پشتیبانی زمان‌بندی تولید، مدیریت مالی، پیش‌بینی تقاضا و مدیریت منابع انسانی دارند. این نتایج نشان می‌دهد که کاربرد بخش مدیریت موجودی‌ها ارتباط با سطح یکپارچه‌سازی پشتیبانی ندارد. بنابراین شرکت‌های دارای فلسفه یکپارچه‌سازی، در

پذیرش سیستم موفق‌تر هستند. شرکت‌ها باید در نظر داشته باشند که نباید تنها پذیرش سیستم مدنظر باشد بلکه باید ارزیابی کنند که کدام رویه در حال حاضر بیشترین مزایا را برای سازمان‌های خاص و مالکان زنجیره عرضه دارد.

استفاده هم‌زمان تجارت الکترونیکی و سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه، سطوح بزرگی از حمایت برای یکپارچه‌سازی عملیات پشتیبانی توسط بهبود دسترسی در دامنه بین اطلاعات ایجاد می‌کند که برای فعالیت‌های پشتیبانی مفید است [۲۹].

بسیاری از شرکت‌های استفاده‌کننده از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه تلاش می‌کنند تا اطلاعات زائد و ناسازگار را از طریق ایجاد و نگهداری پایگاه داده‌ها و اطلاعات شرکت کاهش داده و اهدافی مانند کاهش هزینه‌های عملیاتی، بهبود خدمات به مشتری، افزایش محیط‌های فعالیتی کسب و کار را دنبال کنند. در نتیجه این فعالیت، میزان خطاها کاهش یافته و باعث می‌شود که

بهبود برنامه‌های حسابرسی و کنترل با فنون مدیریت پروژه

نظام‌الدین رحیمیان
دانشجوی دکتری حسابداری

مقدمه

کاربرد ندارند اما برخی از آنها را می‌توان برای مدیریت و کنترل بهتر به کار گرفت.

فنون مدیریت پروژه

در حقیقت، اهداف حسابرسی باید به صورت واضح، عینی و بدون هرگونه ابهامی برای دستیابی به آنها تعریف شود و تمام تلاش‌ها در جهت هماهنگ کردن تعاریف درست اهداف پروژه باشد. بیشتر پروژه‌های حسابرسی به مجموعه‌ای از وظایف قابل مدیریت^۲ تقسیم می‌شوند که مستلزم هماهنگی دقیقی هستند. این وظایف، نمایانگر اقداماتی هستند که نیاز به کامل شدن دارند تا بخش‌های خاصی از اهداف مشخص پروژه تحقق یابد. این اقدامات ممکن است تکمیل یکی از بخش‌های حسابرسی (مثل مرور و بررسی پرونده‌های اعتباری) یا اجرای یکی از آزمون‌های اصلی حسابرسی (مثل تایید حساب‌های دریافتنی) و یا کامل کردن بخشی از حسابرسی (مثلاً کامل کردن بودجه حسابرسی) باشد. از آنجایی که حرفه حسابرسی شامل اهداف معین و اقدامات متعدد است، لذا استفاده از فنون مدیریت پروژه، می‌تواند فواید بسیاری برای برنامه‌ریزی و کنترل آن داشته باشد. البته حسابرسان دقیقاً اهداف را تعریف نمی‌کنند بلکه آنان به تلاش‌های متمرکز و انجام

در دنیای امروز، بسیاری از واحدهای حسابرسی داخلی در شرکت‌ها و واحدهای اقتصادی، فعالیت‌های خود را بهبود بخشیده و با به کارگیری ابزارهای مدیریت پروژه^۱ هزینه‌های خود را کاهش داده‌اند. این روش‌ها در کنترل و مدیریت برنامه حسابرسی به کار می‌رود که مستلزم نظارت‌اند و باعث بهبود آنها در شرایط رقابتی می‌شود. با توجه به هزاران متغیر موجود، بسیاری از حسابرسان به حسابرسی داخلی به عنوان کار پر مسئولیتی می‌نگرند که پویایی بسیاری دارد و از ابزارهای ساده مدیریت پروژه نیز استفاده می‌کنند و در آن، کار همواره از طریق نظارت بیشتر کارکنان اعمال می‌شود. با افزایش دامنه حسابرسی، پراکندگی جغرافیایی و افزایش مسئولیت‌های حرفه‌ای حسابرسان، در آینده‌ای نزدیک صرف به کارگیری روش‌های موجود برای رویارویی با چالش‌های پیش‌رو مناسب نخواهد بود. علم مدیریت، فنون متعددی را برای کنترل وظایف متنوع در طول اجرای پروژه‌ها ارائه کرده است. این روش‌ها از فنون ساده مدیریت پروژه‌های کوچک تا روش‌های پیشرفته نظارت بر فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده پیچیده را شامل می‌شوند که اجرای پروژه آنها چندین سال به طول می‌انجامد. اگرچه همه این روش‌ها در حسابرسی داخلی

ارزیابی پروژه^۴ و روش مسیر بحرانی^۵، پیش‌بینی‌های وسیع و موثری را انجام می‌دهند. هرچند کاربرد بودجه به کنترل‌ها و کشف موارد محدود می‌شود ولی سایر موارد مدیریت پروژه دارای ماهیتی پیشگیرانه است و این ابزارها، اولاً^۶ به حساب‌برسان اجازه می‌دهد تا از دیدگاه بالاتری به فعالیت‌ها نگاه کنند، ثانیاً^۷ به درک اعمال اصلاحی در محیط پروژه کمک شایانی می‌کنند.

مدیران از فنون مختلفی برای غلبه بر مشکلات استفاده می‌کنند که می‌تواند دامنه‌ای از فعالیت‌ها شامل استدلال ساده برای یک مشکل تا تحلیل رگرسیون‌های پیچیده داشته باشد. ولی باید توجه داشت همیشه یک راه حل را نمی‌توان به‌عنوان یک دستورالعمل با بیشترین کارایی برای موقعیت‌های مشابه در نظر گرفت. این اصل در مورد حساب‌برسان داخلی نیز مصداق دارد. هیچ مدیریت پروژه‌ای تمام مسائل حساب‌برسی را حل نمی‌کند بلکه این ابزارها کمک می‌کنند تا مشکلات مرتبط^۸ مشخص گردد، راه حل‌های واقعی در نظر گرفته شوند و در نهایت، حساب‌برسان با مدیریت پروژه از تمام عواملی آگاه شوند که در تصمیم آنان موثر خواهد بود.

فن بازیابی و ارزیابی پروژه

این روش، برای برنامه‌ریزی و کنترل امور غیر تکراری به کار می‌رود. بسیاری از فعالیت‌های حساب‌برسی داخلی را می‌توان تحت عنوان این روش مطرح کرد.

پروژه‌هایی که دارای یکسری فعالیت‌های مرتبط و دارای فرایند که مدت زمان زیادی برای تکمیل آنها نیاز هست را می‌توان با فن بازیابی و ارزیابی پروژه با کارایی بالا، تجزیه و تحلیل کرد. بنابراین، فن بازیابی و ارزیابی پروژه برای مشاغل مشاوره‌ای نیز همان مطلوبیتی را ایجاد می‌کند که برای حساب‌برسان داشته است. این فن ممکن است نتواند راه حل یا جواب‌های بهینه را ارائه کند اما یک ابزار پیش‌بینی است که نه تنها به پیش‌بینی زمان تکمیل پروژه می‌پردازد بلکه بفعالیت‌های برنامه‌ریزی یا انجام شده برای تکمیل کار نیز نگاهی انتقادی دارد.

فن بازیابی و ارزیابی پروژه اعم از دستی یا رایانه‌ای، یک فن کمی با اهمیت برای برنامه‌ریزی و هماهنگ کردن فعالیت‌های یک پروژه خاص است. در حساب‌برسی،

یکسری از کارها به عنوان اهداف میانی برای تکمیل موفقیت‌آمیز کار می‌پردازند. در محیط حساب‌برسی داخلی امروز، از حساب‌برسان خواسته می‌شود تا به انجام وظایف گوناگونی بپردازند. بنابراین، تعریف اهداف پروژه حساب‌برسی قدری مشکل‌تر می‌شود زیرا زمان اندک، امکان رسیدن به بسیاری از موفقیت‌ها را سلب می‌کند. تمام پروژه‌ها صرف‌نظر از اندازه آنها شامل سه هدف اولیه‌اند که باید به عنوان بخشی از اهداف، تعریف شده باشد. این اقدامات اولیه عبارتند از:

(۱) هدف زمان. برای کار حساب‌برسی هدف زمان، هدفی ابتدایی است که باید بر برنامه‌های حساب‌برسی سالانه نیز منطبق باشد و در نهایت به مدیران ارشد و کمیته حساب‌برسی گزارش شود.

(۲) اهداف بودجه‌ای. این اهداف در حساب‌برسی شامل تعداد ساعات مورد نیاز کارکنان و یا تخصیص ساعات و هزینه‌های عمومی مرتبط با کار است.

(۳) اهداف نهایی. برای هر کار حساب‌برسی شامل محصولات تولید شده توسط حساب‌برسان اعم از گزارش‌های حساب‌برسی، پیشنهادها و یا تجزیه و تحلیل سیستم‌ها است که به عنوان نتایج نهایی کار به استفاده‌کنندگان مربوط و یا صاحبکاران ارائه می‌شود.

استفاده از فنون مدیریت پروژه در حساب‌برسی

حساب‌برسان حرفه‌ای نشان دادند که بیشترین کاربرد فنون مدیریت پروژه در حساب‌های مربوط به رویه‌های بودجه‌بندی^۹ است. بودجه‌بندی یکی از روش‌های مدیریت پروژه و به عنوان بخشی از اهداف کلی پروژه حساب‌برسی محسوب می‌شود. به‌رحال، فنون ساده بودجه‌بندی در زمان استفاده در پروژه‌های حساب‌برسی، دارای اشکالاتی است. این اشکالات از آنجا ناشی می‌شود که اگر چه بودجه‌بندی می‌تواند به کنترل پروژه حساب‌برسی به‌وسیله ارائه استانداردهای اندازه‌گیری در دوره‌های زمانی مختلف کار حساب‌برسی کمک کند اما اطلاعات لازم را برای اصلاحات مناسب در زمان انحراف از بودجه ارائه نمی‌کند.

روش‌های پیشرفته که بخش وسیع‌تری از کارهای حساب‌برسی را شامل می‌شود باعث بهبود کارایی حساب‌برسی نیز می‌شود. فنون مدیریت پروژه مخصوصاً فن بازیابی و

باید همگی باهم در ارتباط با یکدیگر باشد.

فن بازیابی و ارزیابی پروژه می تواند اطلاعات ارزشمندی برای مدیران حسابرسی و یا حسابرسان ارشد فراهم آورد. اولاً می تواند تصویری از فعالیت ها را ارائه کند. ثانياً نمایی از دوره فعالیت ها را در قالب ساعت کار کارکنان مشخص کند. فن بازیابی و ارزیابی پروژه نسبت به فعالیت های مورد نظر برای تکمیل کارها، دید انتقادی دارد و در نهایت، به وسیله آن می توان مشخص کرد که هریک از

فعالیت ها را می توان تا چه میزان با تاخیر انجام داد بدون اینکه کل کار طولانی تر از مدت پیش بینی شود.

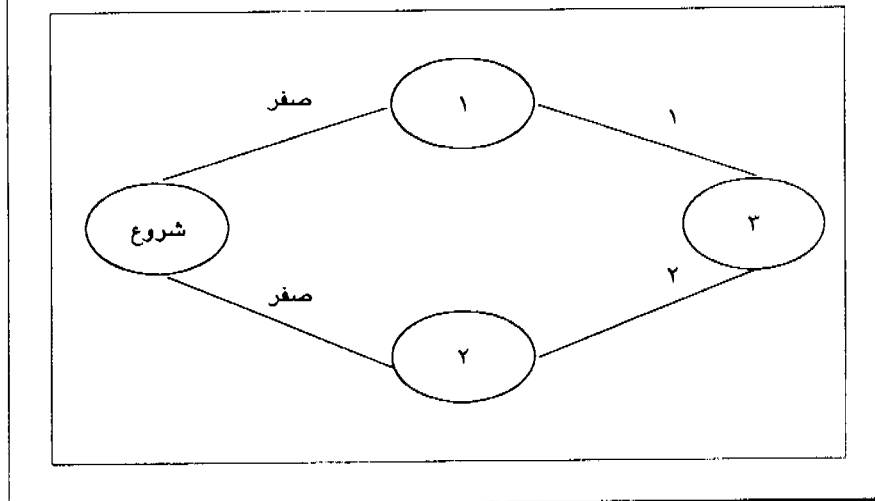
فن بازیابی و ارزیابی پروژه فواید بسیاری برای حسابرسی دارد. اولاً استفاده از این روش سبب می شود مدیران حسابرسی یا سایر مسئولان، اطلاعات در دسترس را بررسی و سازماندهی و در موارد لزوم از این اطلاعات استفاده کنند. ثانياً مشخص کردن فعالیت های کلیدی و نظارت نزدیک بر آنها برای کاهش تاخیرهای بالقوه در پروژه از دیگر فواید کاربرد این فن می باشد. در مجموع، فن بازیابی و ارزیابی پروژه به ما کمک می کند تا رویه هایی را شناسایی کنیم که باعث ایجاد زمان بلااستفاده^۷ می شود و در نهایت، شاهد حذف آنها بدون افزایش در زمان کلی حسابرسی باشیم. این جنبه از فن بازیابی و ارزیابی پروژه، حسابرسان را قادر می سازد تا با تخصیص مجدد منابع، تاثیر رویدادهای پیش بینی نشده^۸ را به حداقل برسانند.

علاوه بر این، یکی دیگر از فواید این فن، مستندسازی فرایند برنامه ریزی است. زمانی که فن بازیابی و ارزیابی پروژه به کار گرفته شود باید تمام فرایندهای ارزیابی، درک و نمایش داده شود که این موضوع به حسابرسان داخلی کمک شایانی می کند.

روش مسیر بحرانی

روش مسیر بحرانی نیز شبیه فن بازیابی و ارزیابی پروژه است به جز این که در این روش، برتعریف و کنترل "مسیر

نمایشگر ۱- نمونه روش مسیر بحرانی شامل مراحل ۱، ۲ و ۳

فن بازیابی و ارزیابی پروژه، این امکان را به حسابرسان می دهد که زمان مورد نیاز برای تکمیل کار را تخمین بزنند. با این نگرش، یکی از موارد بسیار مهم حسابرسی با دقتی زیاد مشخص می شود و اصلاحات مورد نظر اعمال می شود. هم چنین این فن کمک می کند که فعالیت های پنهان از طریق مقایسه واقعیت ها با فرایندهای برنامه ریزی شده مشخص شوند.

از آنجایی که فن بازیابی و ارزیابی پروژه، یک تجزیه و تحلیل موثر برای تمام فعالیت های مورد نیاز برای کامل شدن یک کار ارائه می کند لذا گام ابتدایی در فرایند این فن، مشخص کردن تمام فعالیت هایی است که باید انجام بگیرد و رویدادهایی است که اتمام کار را نشان می دهد. به عنوان نمونه، استفاده از این فن در تاییدیه های حساب های دریافتنی باید به گونه ای باشد که این فعالیت را مشخص و تکمیل آن از طریق شواهد موجود در کاربرگ حساب های دریافتنی مستند کند. گام بعدی در فن بازیابی و ارزیابی پروژه، نشان دادن رابطه بین فعالیت ها و رویدادهاست. پروژه حسابرسی شامل مشخص کردن مراحل اصلی فرایند حسابرسی و ارزیابی ارتباط بین این مراحل است. در این راستا، ارزیابی سیستم کنترل داخلی به تنهایی کافی نیست بلکه باید این ارزیابی با سایر جنبه های کار حسابرسی نیز ارتباط پیدا کند مثلاً در حسابرسی پرداخت های نقدی، ارزیابی سیستم کنترل های داخلی، اصولاً قبل از سایر برنامه ها از قبیل نمونه گیری و آزمون هایی انجام می شود ولی

بدون شک آسان‌تر خواهد بود زیرا رسیدن یا نرسیدن به اهداف در طی مسیر کاملاً تعریف شده، مشخص و ارزیابی می‌شود. روش مسیر بحرانی، نمای جغرافیایی از مراحل پیشرفت در مسیر بحرانی را نشان می‌دهد.

نمونه‌هایی از فنون مدیریت پروژه در حسابرسی برای ارائه نمونه‌هایی از اینکه چگونه فن بازیابی و ارزیابی پروژه و روش مسیر بحرانی برای برنامه‌ریزی و کنترل به کار می‌روند باید اثربخشی آنها را در پروژه حسابرسی مشخص کرد. نمایشگر ۲ بخشی از یک پروژه حسابرسی کوچک است که در آن، زمان به روز بیان شده است. در هر صورت، هرچه برنامه‌ریزی و کنترل شفاف‌تر باشد مدیریت بهتر و آسان‌تر می‌تواند از ساعات کار کارکنان استفاده کند.

گام‌های حسابرسی:

۱. پذیرش کار
۲. تکمیل بررسی تحلیلی
۳. تکمیل بودجه
۴. انتخاب تیم حسابرسی
۵. آغاز اجرای عملیات
۶. تکمیل بخش وجوه نقد
۷. تکمیل حساب‌های دریافتی
۸. بررسی کار حسابرسی
۹. تکمیل کار حسابرسی توسط مدیر
۱۰. گزارش حسابرسی به صاحبکار

دایره ۱ نشان‌دهنده پذیرش کار توسط واحد حسابرسی است. این امکان وجود دارد که رویدادهای دیگری نیز رخ دهد تا منجر به پذیرش کار شود. در این صورت، این رویدادها می‌تواند جزئی از نگاره فن بازیابی و ارزیابی پروژه باشد و یا به صورت یک نگاره جداگانه (و ترسیم یک فن بازیابی و ارزیابی پروژه دیگر) در نظر گرفته شود. هم‌چنین می‌توان برای برنامه حسابرسی سالانه نیز یک نمایشگر فن بازیابی و ارزیابی پروژه ترسیم شود. اهداف انتقادی فن بازیابی و ارزیابی پروژه که باید به وضوح تعریف شود اهداف ابتدایی و پایانی است. در نمایشگر ۲ کار با پس‌پذیرش

بحرانی" تاکید بیشتری وجود دارد. مسیر بحرانی شامل ترتیبی از فعالیت‌هاست که بیشترین زمان‌ها برای تکمیل آنها مورد نیاز است. هنگامی که این فعالیت‌ها، سلسله‌وار بدنبال هم بیایند طول پروژه مشخص می‌شود. بنابراین هر تأخیری در این مسیر، منجر به تأخیر در تکمیل نهایی پروژه می‌گردد. در مراحل مختلف برنامه‌ریزی حسابرسی، روش مسیر بحرانی، نقاط بحرانی بالقوه را مشخص کرده و استفاده مناسب‌تر از منابع موجود را سبب می‌شود. همانطور که در نمایشگر ۱ دیده می‌شود.

اگر فعالیت‌های ۱ و ۲ به‌طور همزمان آغاز و هر دو قبل از فعالیت‌های ۳ انجام شوند در این صورت ضرورت دارد که فعالیت‌های ۱ و ۲ در یک زمان پایان پذیرند.

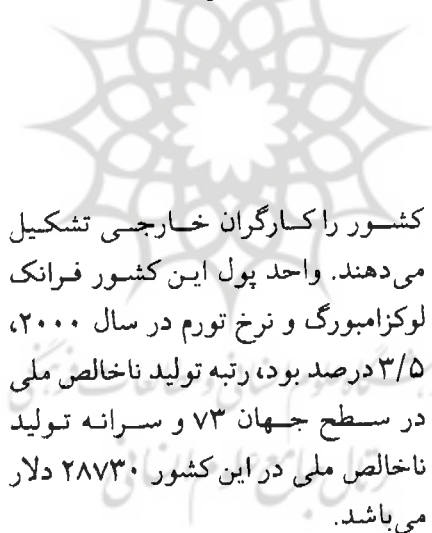
اهمیت قضیه در صورتی بیشتر می‌شود که دو فرد به‌صورت جداگانه، آن فعالیت‌ها را انجام دهند و هر دو فرد نیاز به آغاز فعالیت ۳ داشته باشد. به‌طور خلاصه، اگر مرحله ۱، یک هفته به طول بینجامد و مرحله ۲ برای کامل شدن دو هفته زمان برای نیاز داشته باشد عملیات حسابرسی بر روی فعالیت مرحله ۱، یک هفته قبل از فعالیت مرحله ۲ پایان می‌پذیرد. بنابراین تنگنای کار مشخص می‌شود. در این صورت، اگر منابع مازاد در دسترس باشد باید به فعالیت مرحله ۲ تخصیص یابد و کار در مرحله ۲ تسریع شود، در این شرایط، روش مسیر بحرانی می‌تواند تنگناهای کار را مشخص کند و بنابراین باعث بهبود در کارایی و تخصیص بهتر منابع می‌شود.

روش مسیر بحرانی می‌تواند در تخصیص بهینه در روش‌های دیگری نیز مفید واقع شود. مثلاً اگر حسابرس با استفاده از روش مسیر بحرانی می‌تواند تشخیص دهد زمانی که حسابرسی به انجام فعالیت مرحله ۱ می‌پردازد می‌تواند زمان کوتاهی در انجام کار خود داشته باشد بدون اینکه باعث افزایش در زمان کلی حسابرسی شود. در این صورت، اگر فعالیت مرحله ۲ نیازمند توجه و کار نیروی انسانی بیشتری باشد مدیر می‌تواند با تخصیص افراد به فعالیت جدید، باعث استفاده بهینه گردد.

در زمان انجام تغییرات در طی کار حسابرسی، روش مسیر بحرانی می‌تواند تاثیر این تغییرات را بر روی کار حسابرس مشخص کند. اگر اهداف حسابرسی به‌صورت عینی تعریف شده باشد در این صورت دستیابی به آنها

نظام حسابداری و گزارشگری مالی لوکزامبورگ

دکتر محسن خوش‌طینت
عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
نجمه خدابخشی و تکتم رثوفی
دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری

مشخصات کشور

کشور جمهوری لوکزامبورگ در نیمکره شمالی و شرقی، در غرب قاره اروپا و به دور از دریای آزاد قرار گرفته و با کشورهای آلمان در شرق، فرانسه در جنوب و بلژیک در شمال و غرب همجوار است. پایتخت این کشور شهر لوکزامبورگ است. زبان رایج آن لوکزامبورگی، فرانسوی و آلمانی است. مذهب عموم مردم این کشور مسیحی - کاتولیک می‌باشد. حکومت آن گراندوک‌نشین و مساحت آن ۲۵۸۵ کیلومتر مربع است. جمعیت این کشور در سال ۲۰۰۱، ۴۴۱۰۹۹۲ نفر و رشد سالانه جمعیت ۰/۴ درصد بوده است. که از این جمعیت یک سوم افراد مقیم لوکزامبورگ و بقیه به‌طور روزانه مهاجرت می‌کنند. نیمی از نیروی کار

کشور را کارگران خارجی تشکیل می‌دهند. واحد پول این کشور فرانک لوکزامبورگ و نرخ تورم در سال ۲۰۰۰، ۳/۵ درصد بود، رتبه تولید ناخالص ملی در سطح جهان ۷۳ و سرانه تولید ناخالص ملی در این کشور ۲۸۷۳۰ دلار می‌باشد.

خاک این کشور بیش از ۵۰٪ زیر کشت بوده و دامپروری در آن متداول است. محصولات مهم آن عبارتند از: غلات، سیب‌زمینی و لبنیات. معادن سنگ آهن کشف شده در جنوب کشور، اساس صنعت فولاد آن را تشکیل می‌دهد. از دیگر صنایع مهم آن می‌توان به صنایع دارویی، شیمیایی، نساجی و غذایی اشاره کرد. نرخ تورم در این کشور در سال ۲۰۰۰ معادل ۲/۱ درصد و نرخ بیکاری ۱/۳ درصد بوده است.

توسعه سیستم مالی

سیستم مالی لوکزامبورگ به‌طور قابل ملاحظه‌ای طی ۲۵ سال گذشته توسعه یافته و دولت نقش مهمی را در اصلاح این سیستم ایفا کرده است. دولت از طریق وضع قوانین مستمر سعی کرد تا راهنمایی برای فعالیت‌های مالی مدرن به وجود آورد.

اولین اقدام مهم دولت در زمینه توسعه سیستم مالی، تاسیس بورس اوراق بهادار در سال ۱۹۲۹ بود. در ادامه این اقدام یک کمیسیون کنترل بانکی در سال ۱۹۴۵ با هدف نظارت بر بانک‌ها تشکیل شد. در اواخر دهه ۱۹۵۰ و اوایل دهه ۱۹۶۰ اولین صندوق وجوه سرمایه‌گذاری^۱ لوکزامبورگ ایجاد شد. هر چند که در این مرحله این عملیات فاقد یک چارچوب قانونی مدون بود.

نمایشگر صادرات و واردات لوکزامبورگ در سال‌های اخیر به درصد:

	آلمان	فرانسه	بلژیک	هلند	سایر کشورها
صادرات	۲۰	۱۷	۱۷	۵	۲۱
واردات	۲۰	۱۲	۳۹	۲	۱۵

- مدیران ملزم به تهیه گزارش مبتنی بر عملیات شرکت برای حساب‌رسان قانونی، حداقل تا یک ماه قبل از مجمع عمومی سالانه بودند و باید گزارش را در مجمع عمومی قرائت می‌نمودند. ولی درباره محتویات این گزارش رهنمودی وجود نداشت. عملاً این گزارش شامل تجزیه و تحلیل جزئیات ترازنامه و صورت سود و زیان بدون یادداشت‌های همراه بود.

- شرکت‌ها ملزم به انتشار ترازنامه و صورت سود و زیان خود در Memorial (روزنامه رسمی لوکزامبورگ) بودند. اما فقدان یادداشت‌های توضیحی یا فهرستی از روش‌های حسابداری، اطلاعات کمی را در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌داد. البته بعضی شرکت‌ها اقدام به تهیه گزارش سالیانه جامع‌تر می‌نمودند، اما نحوه ارائه آنها شکل یکسانی نداشت.

در قانون ۱۹۱۵ محدودیت دیگری در انتخاب رویه‌های حسابداری برای شرکت‌ها وجود نداشت، و لزومی به افشای رویه‌های حسابداری نبود.

قانون شرکت‌های تجاری در سال ۱۹۸۴ اصلاح شد. چهارمین منشور اتحادیه اروپا (۱۹۸۴) برای اولین بار، محتوی و شکل صورت‌های مالی را برای شرکت‌های سهامی تشریح کرد.

چهارمین منشور اتحادیه اروپا از چهارم می ۱۹۸۴ به اجرا درآمد و اجرای آن برای شرکت‌هایی که دوره مالی آنها اول ژانویه ۱۹۸۵ به بعد بود، الزامی شد.

حرفه حسابداری

دو هیات در لوکزامبورگ نماینده

قانون اساسی حاکم برگزارشگری مالی، قانون ۱۹۱۵ شرکت‌های تجاری بود، تا سال ۱۹۸۹ یعنی تا زمان اجرای چهارمین منشور اتحادیه اروپا، گزارشگری مالی مبتنی بر الزامات قانونی کم اهمیت بود.

الزامات زیادی در قانون ۱۹۱۵ برای گزارشگری مالی شرکت‌ها وجود داشت اما راه حل‌های تفصیلی و جزئی ارائه نشده بود، از جمله:

- شرکت‌ها ملزم به تهیه ترازنامه بودند، ترازنامه، صرفاً جهت تمایز قائل شدن بین دارایی‌های ثابت و جاری، و هم چنین تمایز بین حقوق صاحبان سهام و اوراق قرضه منتشر شده، بدهی‌های تضمین شده و تضمین نشده، مورد استفاده بود. هیچ‌کدام از این اقلام به‌طور خاص در قوانین لوکزامبورگ مشخص نبودند. و عملاً جهت تشخیص و تفکیک این اقلام بیشتر از مقررات کشورهای همسایه مخصوصاً فرانسه استفاده می‌شد.

- استهلاک باید محاسبه و ثبت می‌شد. اما هیچ روش یا رهنمودی در این زمینه ارائه نشده بود.

- شرکت‌ها ملزم به تهیه صورت سود و زیان بودند. اما در مورد نحوه ارائه یا محتویات آن در قانون بحث نشده بود.

دومین اقدام اساسی دولت در سال ۱۹۸۹، ایجاد موسسه پولی لوکزامبورگ (IML)^۲، به عنوان تعدیل‌کننده سیستم مالی بود که آن را جایگزین کمیسیون کنترل بانکی کرد. اقدام بعدی تصویب اولین قانون صندوق و جوه سرمایه‌گذاری در سال ۱۹۸۸ بود. این قانون بعداً تحت عنوان قانون شرکت بیمه مجدد (بیمه اتکایی)^۳ اصلاح شد.

قانون و جوه سرمایه‌گذاری سال ۱۹۸۸ یکی از عوامل محرک اصلی برای توسعه سیستم مالی بود. در این دوره رشد سریعی در تعداد بانک‌ها و توسعه بانک‌های موجود دیده می‌شد. که هر دو (بانک‌های موجود و بانک‌های جدیدالتاسیس) در رشد بخش جوه سرمایه‌گذاری و راضی نگه داشتن مشتریان از خدمات بانکداری خصوصی موثر بود. جالب است بدانیم در این کشور دوره‌های آموزشی که در بانک‌های لوکزامبورگ برقرار است به عنوان بهترین دوره‌های آموزشی در سراسر اروپا شهرت دارد. در این کشور بیش از ۹۸۰ بنیاد سرمایه‌گذاری و ۱۹۲ بانک (بیش از هر شهر دیگری در دنیا) وجود دارد.

ارزیابی قوانین حسابداری

تا قبل از منشور چهارم اتحادیه اروپا،

حرفه حسابداری و حسابرسی می‌باشند:

۱- OECL^۲: که نماینده دفترداران و حسابداران است، OECL هیچ آزمون ورودی برگزار نمی‌کند و تاکنون استاندارد حسابداری منتشر نکرده و تنها شرط عضویت در آن انجام کار عملی به مدت سه سال تحت نظارت یکی از اعضای موجود در این هیئت است. اعضای OECL هیچ امتیاز قانونی برای کار حسابداری ندارند.

۲- IRE^۵: هیات حرفه‌ای حساب‌برسان مستقل است. این هیات آزمون‌هایی را جهت پذیرش اعضای جدید برگزار می‌کند و چندین رهنمود حسابرسی منتشر کرده است.

به‌طور کلی می‌توان گفت که هیچ هیأتی جهت تدوین استانداردهای حسابداری در لوکزامبورگ وجود ندارد که بتواند راهنمای معتبری با کاربرد عملی براساس مصوبات اتحادیه اروپا ارائه کند. در نتیجه حسابداران و حساب‌برسان برای بهتر عمل کردن از موارد مشابه در سایر کشورها استفاده می‌کنند. بنابراین عامل مهمی که مانع ایجاد اصول حسابداری یکنواخت در لوکزامبورگ شده است تنوع خود حرفه حسابداری و حسابرسی است. نکته جالب توجه آنکه هیچ دانشگاهی در لوکزامبورگ وجود ندارد و تمام حسابداران و حساب‌برسان در کشور تحصیل می‌کنند (معمولاً در مکزیک، فرانسه یا آلمان). علاوه بر این، بسیاری از حسابداران و حساب‌برسان تفسیرشان از مقررات حسابداری مطابق با کشوری است که در آن کشور آموزش حرفه‌ای دیده‌اند، در نتیجه نحوه عمل

حسابداری در لوکزامبورگ به میزان زیادی تحت تاثیر نحوه عمل این کشورها و تاحدی نیز تحت تاثیر US GAAP و IAS است. به‌طور خلاصه نمی‌توان گفت که تاکنون یک روش منحصر به‌فردی برای حسابداری در لوکزامبورگ وجود دارد.

مقررات حسابداری منحصراً براساس منشور اتحادیه اروپا قرار دارد، که در اصل باید در همه کشورهای اتحادیه اروپا به‌طور مشابه تفسیر و عمل شود در حالی که در عمل این چنین نیست.

حرفه حسابداری را می‌توان به چهار طبقه زیر تقسیم کرد.

۱- شرکت‌های حسابرسی بزرگ که به‌طور معمول عضو یک گروه حسابداری بین‌المللی هستند، عملیات آنها به‌طور قابل ملاحظه‌ای از یک شرکت به شرکت دیگر متفاوت است. بعضی از آنها شعبه‌ای از یک گروه بین‌المللی هستند و بعضی دیگر به‌طور مستقل عمل می‌کنند.

۲- سایر گروه‌های حسابداری معمولاً عضو گروه حسابداری بین‌المللی نیستند. این طبقه بیشتر کار حسابداری و مالیاتی انجام می‌دهند. البته ممکن است حسابرسی شرکت‌های کوچک‌تر را نیز انجام دهند.

۳- شرکت اصلی (سرمایه‌گذار) و دوایر سرمایه‌گذاری بانک‌ها: گروهی که خدماتی در ارتباط با حسابداران طبقه ۲ ارائه می‌نمایند مانند آموزش پرسنلی که بتوانند در حد مدیران و حساب‌برسان قانونی عمل کنند.

۴- حسابداران مشغول به کار در صنعت: این گروه اجازه عضویت در IRE را ندارند.

اصول بنیادین حسابداری پیروی از این اصول، طبق منشور چهارم اتحادیه اروپا در لوکزامبورگ الزامی است:

۱- شرکت‌ها باید به‌عنوان یک واحد اقتصادی فرض شوند.

۲- خط مشی‌های حسابداری باید به‌طور یک‌نواخت از یک دوره مالی به دوره‌های دیگر به‌کار گرفته شوند.

۳- ارزیابی‌ها باید برپایه احتیاط و محافظه‌کاری باشد، مخصوصاً در موارد زیر:

الف) تنها سودهای ایجاد شده در تاریخ ترازنامه به حساب آورده شوند.

ب) برآورد تمام بدهی‌های قابل پیش‌بینی و زیان‌های بالقوه که در طی سال مالی احتمال وقوع آنها افزایش می‌یابد. حتی اگر این بدهی‌ها و زیان‌ها، بین تاریخ ترازنامه و تاریخ تصویب صورت‌های مالی به‌وجود آید.

ج) محاسبه تمامی استهلاک‌های دارایی‌های مشهود، صرف‌نظر از اینکه نتیجه عملیات سال جاری سود یا زیان باشد.

۴- محاسبه تمام درآمدها و هزینه‌ها در سال مالی صرف‌نظر از تاریخ دریافت و پرداخت وجه.

۵- اجزاء تشکیل‌دهنده اقلام دارایی و بدهی به‌طور جداگانه ارزیابی می‌شوند.

۶- ترازنامه اول سال مالی باید مشابه ترازنامه پایان سال مالی قبل باشد.

این اصول بنیادین می‌توانند در موارد استثناء نادیده گرفته شود ولی باید در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی این موارد استثناء افشا شوند.

بورس اوراق بهادار

بورس اوراق بهادار لوکزامبورگ، شرکتی با مسئولیت محدود است که تحت ضوابط قانون بورس اوراق بهادار در سال ۱۹۲۹ تاسیس گردیده است. هیات مدیره این سازمان از ۱۱ نفر عضو تشکیل می‌شود که هر ۳ سال یکبار در مجمع عمومی سازمان انتخاب می‌گردند.

بورس اوراق بهادار نقش ناچیزی در شکل‌دهی نحوه عمل حسابداری بازی می‌کند و افشای اطلاعات اضافی تری را نسبت به آنچه که قانون شرکت‌ها ملزم کرده، درخواست نمی‌کند. شرکت‌هایی که سهام‌شان در بورس عرضه می‌شود، باید یک گزارش میان دوره‌ای را حداقل در مورد سود و بازده (عملکرد واحد تجاری) قبل یا بعد از اعمال مالیات ارائه دهد. هم‌چنین اگر یک شرکت سود میان دوره‌ای را پرداخت و یا قصد پرداخت دارد باید سود انباشته برای آن دوره را افشا کند.

صورت‌های مالی اساسی

صورت‌های مالی شرکت‌ها طبق منشور چهارم اتحادیه اروپا باید شامل ترازنامه، سود و زیان (همراه با ارقام مقایسه‌ای) و یادداشت‌های توضیحی باشند. هم‌چنین اگر شرکتی مالک یک یا چند شرکت فرعی است باید صورت‌های مالی تلفیقی تهیه کند. این شرکت‌ها باید ترازنامه و صورت سود و زیان، را به وضوح و مطابق با فرم‌های مشخص شده در قانون تهیه کنند، قانون برای یادداشت‌های همراه، محتوای حداقلی را تعیین کرده است. هم‌چنین شرکت‌ها باید یک حسابرس مستقل

داشته باشند، اگر چه شرکت‌های کوچک نیازی به این کار ندارد. طی ۲۰ سال گذشته معمول بود که شرکت‌های لوکزامبورگی صورت‌های مالی خود را به زبان فرانسه، آلمانی یا انگلیسی (و حتی ایتالیایی) تهیه و ارائه می‌کردند. در سال‌های اخیر دادگاه^۶ به این موضوع پافشاری کرد که شرکت‌ها حساب‌های قانونی^۷ خود را تنها به آلمانی و فرانسوی تهیه کنند. بورس اوراق بهادار لوکزامبورگ نیز تنها صورت‌های مالی تهیه شده به زبانی آلمانی، فرانسوی و انگلیسی را می‌پذیرد.

طبق قانون، صورت‌های مالی باید تصویری درست و منصفانه^۸ از وضعیت مالی و نتایج عملکرد شرکت یا گروه شرکت‌ها را نشان دهند. برخلاف IAS، قوانین لوکزامبورگ، شکل‌های دقیقی برای ارائه صورت‌های مالی تعیین کرده است و لوکزامبورگ به شرکت‌ها اجازه داد، تا یک انتخاب اختیاری از فرم ترازنامه داشته باشند زیرا طبق منشور چهارم ترازنامه می‌تواند به شکل‌های افقی و عمودی تهیه شود.

اکثر شرکت‌های لوکزامبورگی شکل افقی ترازنامه را پذیرفتند.

بخش دارایی‌های ترازنامه (در شکل افقی) شامل قسمت‌های زیر است:

۱. سرمایه تعهدشده و پرداخت نشده
۲. هزینه‌های تاسیس
۳. دارایی‌های ثابت
۴. پیش‌پرداخت‌ها
۵. زیان سال مالی

زمانی که ترازنامه عمودی تهیه می‌شود، زیان سال مالی به‌عنوان کاهنده سرمایه در بخش حقوق صاحبان سهام آورده می‌شود.

بخش بدهی‌ها و حقوق صاحبان سرمایه (شکل افقی) شامل این قسمت‌ها می‌باشد:

۱. سرمایه و اندوخته‌ها
۲. ذخیره بدهی‌ها و هزینه‌ها
۳. بستانکاران
۴. پیش دریافت درآمد
۵. سود سال مالی

در ترازنامه به شکل عمودی بستانکاران به جاری (سررسید کمتر از یکسال) و بلندمدت طبقه‌بندی می‌شوند.

شرکت‌ها می‌توانند هر تاریخی را برای پایان دوره مالی خود انتخاب کنند. که این تاریخ باید در اساسنامه شرکت ذکر شود و هر تغییری در آن نیز باید مجدداً در اساسنامه منعکس شود. هیچ محدودیت زمانی برای تکمیل صورت‌های مالی وجود ندارد، به جز برای شرکت‌هایی که طبق اساسنامه یک تاریخ مخصوص برای مجمع عمومی سالانه دارند. این صورت‌های مالی باید ۱۵ روز قبل از برگزاری مجمع عمومی سالانه برای سهامداران ارسال شود.

موارد ذکر شده در بالا در خصوص صورت‌های مالی در لوکزامبورگ تنها برای شرکت‌های سهامی ملزم می‌باشد. شرکت‌های غیرسهامی مشمول منشور چهارم و هفتم و هشتم اتحادیه اروپا نمی‌باشند. این شرکت‌ها تنها باید ترازنامه و صورت سود و زیان تهیه کنند و نیازی به تهیه یادداشت‌های همراه و ارقام مقایسه‌ای ندارند. هم‌چنین باید ترازنامه و صورت سود و زیان خود را در Memorial (روزنامه رسمی) منتشر کنند. ایسن شرکت‌ها باید دارای حسابرسی قانونی باشند.

کفایت سرمایه در نظام بانکی

کفایت سرمایه، آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان، آیین‌نامه اعطای تسهیلات به اشخاص مرتبط و مقررات پیش‌گیری از پول‌شویی اشاره کرد. تعدادی دیگر از مقررات و دستورالعمل‌های ضروری شامل مقررات و قواعد حاکم بر ارزیابی کیفیت دارایی‌ها، دستورالعمل کنترل داخلی در بانک‌ها، دستورالعمل‌های نظارت حضوری و غیرحضوری نیز در دست تهیه و در شرف تصویب است.

اما چنین به نظر می‌رسد که از میان دستورالعمل‌ها و ضوابط تدوین شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه‌های مرتبط با کفایت سرمایه، تسهیلات و تعهدات کلان و تسهیلات و تعهدات اشخاص مرتبط در مقایسه با سایر قواعد و آیین‌نامه‌های تدوین شده از اهمیتی به مراتب بیشتر برخوردار باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در راستای توجیه و استدلال پیرامون اهمیت و جایگاه سرمایه در بانک‌ها چنین اظهار می‌کند که سرمایه مناسب و کافی یکی از شرایط لازم برای حفظ سلامت نظام بانکی است و هر یک از بانک‌ها و موسسات اعتباری برای تضمین ثبات و پایداری فعالیت‌های خود باید همواره نسبت مناسبی را میان سرمایه و مخاطره موجود در دارایی‌ها برقرار نمایند. کارکرد اصلی این نسبت، حمایت بانک در برابر زیان‌های غیرمنتظره و نیز حمایت از سپرده‌گذاران و اعتباردهندگان است. به دلیل حفاظتی که این نسبت در برابر زیان‌های وارده ایجاد می‌کند، حفظ و نگهداری سرمایه کافی و متناسب با مخاطرات موجود، منبع اصلی اعتماد عمومی به هر بانک به طور اخص و نظام بانکی به طور اعم است. برپایه الزامات طرح شده در آیین‌نامه کفایت سرمایه^۴، نسبت کفایت سرمایه حاصل تقسیم سرمایه پایه به مجموع دارایی‌های موزون شده به ضرایب مخاطره برحسب درصد می‌باشد.^۵ این درحالی است که حداقل نسبت کفایت سرمایه برای کلیه بانک‌ها و موسسات اعتباری (اعم از دولتی و غیردولتی) ۸ درصد تعیین می‌شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌تواند در مواردی که استانداردهای بین‌المللی و یا ضرورت حفظ سلامت بانک‌ها و موسسات اعتباری اقتضا نماید حدود بالاتری را برای تمام یا برخی از بانک‌ها و موسسات اعتباری تعیین نماید.^۶ براساس آیین‌نامه کفایت سرمایه، کلیه اقلام دارایی‌های بانک‌ها و موسسات اعتباری اعم از اقلام بالای خط و اقلام

زیر خط ترازنامه باید برحسب مخاطره مربوط، موزون شوند. ضرایب مخاطره انواع دارایی‌ها متناسب با مخاطره احتمالی آن‌ها به ترتیب صفر، ۲۰، ۵۰ و ۱۰۰ درصد می‌باشد.^۷ از این‌رو، دارایی‌های مختلف بانک‌ها و موسسات اعتباری به شرح زیر موزون می‌شوند.

اقلام بالای خط ترازنامه

- دارایی‌های مشمول ضریب مخاطره صفر درصد - وجوه نقد (حساب صندوق، اسکناس و نقود بیگانه، طلا و نقره).
- مطالبات از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (شامل سپرده قانونی، حساب جاری نزد بانک مرکزی و سایر موارد مشابه).
- تسهیلات اعطایی به دولت جمهوری اسلامی ایران و تسهیلاتی که توسط دولت جمهوری اسلامی ایران تضمین شده باشد.
- مطالبات از بانک‌های مرکزی یا دولت‌های عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه و مطالباتی که توسط بانک‌های مرکزی و یا دولت‌های این گروه از کشورها صریحاً تضمین شده باشد.
- مطالبات از دولت‌های مرکزی و بانک‌های مرکزی کشورهای غیرعضو در سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه برحسب پول ملی وام‌گیرنده.
- مطالبات از وام‌گیرندگان کشورهای واقع در گروه کشورهای غیرعضو در سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه که صریحاً توسط دولت مرکزی یا بانک مرکزی همان کشور تضمین شده باشد و به پول ملی همان کشور پرداخت شده باشد.
- مطالباتی که وثیقه آن‌ها به طور کامل اوراق بهاداری است که توسط دولت و یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا دولت‌های مرکزی و بانک‌های مرکزی کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه صادر گردیده است.
- اوراق بهاداری که توسط دولت و یا بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر گردیده است.
- اوراق بهاداری که توسط دولت‌های مرکزی یا بانک‌های مرکزی سایر کشورها منتشر شده است.^۸
- دارایی‌های مشمول ضریب مخاطره ۲۰ درصد - وجوه در راه.
- مطالبات از بانک‌ها و موسسات اعتباری داخلی (اعم از دولتی و غیردولتی) و یا مطالباتی که توسط بانک‌ها و

نمایه ۵- نسبت کفایت سرمایه بانک‌های دولتی در سال‌های ۱۳۸۲-۱۳۷۳

بانک‌ها	۱۳۸۲	۱۳۸۱	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	۱۳۷۳
بانک ملی ایران	۵/۵۶	۸/۲۲	۲/۴۸	۲/۳۲	۰/۳۵	۰/۲	۰/۲۹	۰/۲۲	۰/۲۶	۰/۱۲
بانک صادرات	۷/۱۰	۸/۹۷	۵/۵۶	۸/۶۸	(۰/۱۸۶)	(۲/۲۱)	(۶/۳۹)	(۶/۰۲)	(۰/۳۷)	۰/۱۶
بانک سپه	۵/۲۲	۶/۲۸	۵/۹۸	۶/۷۰	۰/۲۳	۰/۲۵	۰/۰۹	(۰/۱۹)	۰/۳۳	۰/۱۸
بانک ملت	۲/۵۲	۶/۲۸	۶/۳۶	۳/۵۰	۰/۹۲	(۰/۱۳)	(۰/۱۰)	۰/۶۹	۰/۵۱	۰/۳۲
بانک تجارت	۲/۳۸	۲/۳۹	۲/۸۱	۷/۸۹	۱/۲۳	۱/۹۲	۱/۰۲	۰/۷۷	۰/۷۵	۱/۰۶
بانک مسکن	۹/۰۹	۷/۳۱	۵/۷۲	۳/۹۲	۲/۱۶	۰/۶۵	۲/۵۵	۲/۵۳	۲/۰۶	۲/۶۴
بانک کشاورزی	۶/۷۲	۶/۹۹	۸/۱۳	۳/۶۹	۰/۰۷	(۰/۱۵۰)	(۱/۰۳)	۶/۲۶	۷/۵۷	۸/۸۰
بانک رفاه کارگران	۶/۲۵	۸/۰۳	۹/۵۵	۱۰/۶۰	۲/۶۰	۲/۳۹	۱/۳۸	۱/۸۱	۱/۸۶	۲/۳۷
بانک صنعت و معدن	۲۲/۳۲	۲۵/۳۲	۲۵/۸۰	۲۹/۰۸	۲۳/۶۳	۲۳/۰۳	۲۱/۱۹	۱۹/۳۲	۹/۸۵	۲/۲۵
بانک توسعه صادرات	۲۹/۰۷	۲۲/۰۱	۵۲/۳۲	۲۸/۳۶	۳۲/۷۹	۳۲/۲۹	۵۵/۰۱	۳۲/۳۶	۲۸/۰۲	۲۶/۶۸

- مطالبات سررسید گذشته و معوق اعم از دولتی و غیردولتی و وام‌های قدیم.

- سرمایه‌گذاری‌ها و مشارکت‌ها (شامل سرمایه‌گذاری مستقیم، مشارکت حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی، سهام و مشارکت‌های خارجی) پس از کسر سهام بانک‌ها و موسسات اعتباری تابعه و عندالزوم سهام بانک‌ها و موسسات اعتباری دیگر.

- کالای معاملات سلف، انبار کل، وثایق تملیکی، اموال خریداری شده برای فروش اقساطی یا اجاره به شرط تملیک و موارد مشابه.

- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده / ضمانت‌نامه‌های پرداخت شده.

- مطالبات از دولت‌های مرکزی یا بانک‌های مرکزی کشورهای غیرعضو در سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه در مواقعی که مبلغ پرداخت شده به آن‌ها به ارزی غیر از پول ملی آن کشور انجام شده است.

- مطالبات از بانک‌ها و موسسات اعتباری کشورهای غیرعضو در سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه در صورتی که یک سال یا بیشتر به سررسید آن‌ها مانده باشد.

- دارایی‌های ثابت.

- بدهکاران موقت.

موسسات اعتباری داخلی (اعم از دولتی و غیردولتی) تضمین شده است.

- مطالبات از بانک‌ها و موسسات اعتباری مستقر در کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی توسعه و مطالباتی که توسط آن‌ها تضمین شده باشد.

- مطالبات از بانک‌ها و موسسات اعتباری مستقر در کشورهای غیرعضو در سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه و مطالباتی که توسط آن‌ها تضمین شده و حداکثر یک سال به سررسید آنها باقی مانده باشد.

- دارایی‌هایی که وثیقه آن‌ها اوراق بهاداری است که توسط بانک‌های توسعه‌ای چند جانبه صادر شده است.

- حساب بین بانک‌ها.

- خالص حساب‌های داخلی^۹.

● دارایی‌های مشمول ضریب مخاطره ۵۰ درصد

- تسهیلات اعطایی در مقابل رهن کامل واحد مسکونی^{۱۰}.

● دارایی‌های مشمول ضریب مخاطره ۱۰۰ درصد

- مطالبات از نهادهای عمومی غیردولتی (شهرداری‌ها، سازمان تامین اجتماعی و...).

- مطالبات از بخش غیردولتی (به غیر از مطالباتی که صراحتاً توسط دولت تضمین شده است).

- مطالبات از شرکت‌ها و موسسات دولتی.

آثار سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه...

وقت حسابداران مدیریت از طریق حذف وظایف تکراری آنها، امکان عرضه تحلیل‌های جامع‌تری را فراهم آورده؛ درحالی‌که از منظر افزایش کاربرد روش‌های جدید حسابداری مدیریت، تاثیر اندکی بر شرکت‌های مذکور داشته است.

نتایج مطالعه موردی اسکاپنز^{۲۴} و جزایری (۲۰۰۳) نشان می‌دهد که به رغم عدم ایجاد تغییرات اساسی در ماهیت اطلاعات مورد استفاده در حوزه حسابداری مدیریت؛ به‌کارگیری سیستم‌های ERP منجر به ایجاد تغییراتی در نقش حسابداران مدیریت شده است. البته، صاحب‌نظران مذکور ادعایی در این خصوص که استفاده از سیستم‌های ERP علت بروز چنین تغییراتی بوده؛ مطرح نساخته‌اند و تنها بر نقش تسهیل‌کننده سیستم‌های مزبور تاکید داشته‌اند. یافته‌های گابریلز^{۲۵} (۲۰۰۳) حاکی از آن است که سیستم‌های ERP، هنوز تاثیر با اهمیتی بر حسابداری مدیریت و به‌ویژه حوزه تصمیم‌گیری و نظارت مدیریت؛ نگذاشته‌اند. وی دلیل این امر را درک ناکافی استفاده‌کنندگان سیستم‌های مذکور از امکانات آن و عدم اطمینان آنها به اطلاعات ارائه شده توسط این سیستم‌ها می‌داند. او ماهیت انعطاف‌ناپذیر سیستم‌های ERP را که مانعی برای اجرای فعالیت‌های جدید و مبتکرانه در حوزه تصمیم‌گیری و نظارت مدیریت تلقی می‌شود؛ علت دیگر این امر به‌شمار می‌آورد.

وان وورن (۲۰۰۳)، در پایان نامه دکتری خود به بررسی اثربخشی سیستم‌های ERP از دیدگاه حسابداران مدیریت پرداخته است. نتایج تحقیق وی نشان می‌دهد که به اعتقاد حسابداران مدیریت مورد مطالعه، استفاده از سیستم‌های ERP می‌تواند تاثیر با اهمیتی بر بسیاری از سازمان‌ها داشته باشد.

نتایج بررسی اسپائیس^{۲۶} و کنستانتینیدیس^{۲۷} (۲۰۰۴) در زمینه استفاده از سیستم‌های ERP در شرکت‌های یونانی، نشان می‌دهد که به‌کارگیری سیستم‌های مذکور؛ موجب ایجاد تغییراتی در فرایندهای حسابداری شده است. به اعتقاد صاحب‌نظران مزبور، به‌کارگیری سیستم‌های ERP برای حفظ توان رقابتی شرکت‌ها لازم است و موجب فراهم شدن فرصت مناسبی برای تجدید ساختار در عملیات و

سیستم‌های اطلاعاتی آنها می‌گردد.

دوران و والش^{۲۸} (۲۰۰۴) نیز تاثیر سیستم‌های ERP بر جایگاه و رویه‌های حسابداری مدیریت شرکت‌های ایرلندی را مورد مطالعه قرار داده‌اند. یافته‌های آنان حاکی از آن است که سیستم‌های ERP، رویه‌های حسابداری مورد استفاده را تحت تاثیر قرار داده‌اند و محرکی برای استفاده از فنون و روش‌های پیشرفته‌تر حسابداری مدیریت به‌شمار می‌آیند.

بدین ترتیب، یافته‌های اکثر پژوهشگران نشان می‌دهد که استفاده از سیستم‌های ERP، تاثیر نسبتاً محدودی بر حسابداری مدیریت داشته است؛ هرچند که نقش سیستم‌های مذکور به عنوان محرکی برای ایجاد تغییر و تحول در زمینه استفاده از فنون و روش‌های پیشرفته‌تر و پیچیده‌تر حسابداری مدیریت، غیرقابل انکار به نظر می‌رسد.

فن آوری یکپارچه به عنوان "عاملی" برای ایجاد تغییرات سیستم ERP، به عنوان نرم‌افزار یکپارچه‌ای تعریف می‌شود که وظیفه آن، کنترل کلیه جریان‌های مربوط به کارکنان، مواد، وجوه نقد و اطلاعات در یک سازمان است (گرن‌لوند و المی، ۲۰۰۲). اساس سیستم ERP را که در آن از فن آوری یکپارچه سرویس‌دهنده - سرویس‌گیرنده^{۲۹} استفاده می‌شود، یک پایگاه داده‌های یکپارچه تشکیل می‌دهد. بنابراین، کلیه داده‌ها فقط یک بار و آن هم معمولاً در زمان ایجاد آنها وارد سیستم شده و در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرند.

ایجاد و اجرای سیستم‌های ERP، معمولاً مستلزم انجام هزینه‌های هنگفت و صرف زمان بسیار است. این کار توسط متخصصینی انجام می‌شود که هر یک از آنها، روش‌های مخصوص به خود را دارد. روش‌های مذکور، معمولاً شامل یک برنامه ایجاد فرایندهای تجاری (نوعی BPR) است که فرایند آن از تجزیه و تحلیل کلی فرایندهای تجاری سازمان آغاز می‌شود. فرایند ایجاد سیستم‌های ERP، اغلب شامل ایجاد بخش‌های مختلف مورد نیاز است که مسئولیت اصلی این امر در زمینه بخش‌های حسابداری؛ برعهده حسابداران است. بخش‌های استاندارد حسابداری سیستم‌های ERP،

نمایشگر ۱- سیستم‌های ERP به عنوان "عامل" ایجاد تغییرات

فعال می‌شود و وظایف محول را به انجام می‌رساند. آنچه در این میان اهمیت دارد، ویژگی مشترک تمام این پدیده‌ها؛ یعنی یکپارچگی است. به نظر می‌رسد پلت‌فرم‌های^{۳۲} اطلاعاتی یکپارچه‌ای که توسط سیستم‌های ERP و اینترنت پشتیبانی شوند، قادر به ایجاد تحول در مدیریت شرکت خواهند بود؛ هر چند که ماهیت چنین تغییراتی، هنوز به روشنی مشخص نشده است (گرن لوند و مالمی، ۲۰۰۲).

یکپارچه‌سازی سیستم‌های اطلاعاتی، نه تنها به کمک سیستم‌های ERP؛ بلکه اساساً از طریق ارتباط آنها با نرم‌افزارهای مجزا (به کمک میانجی‌های مناسب) صورت می‌گیرد. در سیستم‌های ERP، نیازی به میانجی نیست؛ زیرا در این حالت، تنها یک سیستم واحد وجود دارد. البته، باید توجه داشت که چون سیستم‌های ERP به تنهایی قادر به برآوردن کلیه نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان نمی‌باشند؛ برای برقراری ارتباط با سیستم‌های مجزای دیگر، ناگزیرند از میانجی‌ها استفاده کنند.

امروزه، ویژگی یکپارچگی به یکی از نیازهای محیط کسب و کار تبدیل شده است. ریشه چنین نیازی را باید در شرایط لازم برای دستیابی به کارایی و هم‌افزایی در

دارای امکانات وسیعی می‌باشند که از طریق فهرست انتخاب گزینه‌های مربوط، در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد. امکانات مذکور، شامل خدمات گسترده‌ای است که از عملیات دفترداری تا تجزیه و تحلیل سودآوری محصولات و مدیریت وجوه نقد و دارایی‌ها را در بر می‌گیرد. در عمل، تصمیم‌گیری درباره ایجاد امکانات پیش‌گفته و اینکه کدام یک باید در سیستم ERP گنجانده شود و کدام یک به صورت نرم‌افزار مجزا تامین گردد؛ برعهده مدیریت سازمان است. ایجاد و راه‌اندازی سیستم‌های ERP، فرایند طاقت‌فرسایی به‌شمار می‌آید؛ زیرا "هر چیز، به چیزهای دیگر بستگی دارد". برای مثال، ممکن است طراحی و ایجاد یک بخش موجب تاخیر یا حتی ممانعت از کار طراحی و یا ایجاد بخش‌های دیگر شود.

در یک رویکرد جامع‌تر، ظهور سیستم‌های ERP به عنوان بخشی از "انقلاب الکترونیک" فراگیری در نظر گرفته می‌شود که هم اکنون در جریان است و پدیده‌هایی مانند تجارت الکترونیک، اینترنت و اینترنت^{۳۰}؛ از دستاوردهای آن محسوب می‌گردند. امروزه، بسیاری از بخش‌های تشکیل‌دهنده سیستم ERP از طریق مرورگرهای وب^{۳۱} نیز

بی‌نوشت

- 1- Enterprise Resource Planning(ERP)
- 2- Information and Communication Technologies(ICT)
- 3- Sap
- 4- Bann
- 5- G.D.Edwards
- 6- Oracle
- 7- Ehie
- 8- Madsen
- 9- King
- 10- Real-Time Data Production
- 11- Sutton
- 12- Advanced Manufacturing Technologies(AMT)
- 13- On-Line Access
- 14- Material Requirements Planning (MRP)
- 15- Electronic Data Interchange(EDI)
- 16- Best of breed (BoB)
- 17- Boersma
- 18- Kingma
- 19- Business Process Re-engineering
- 20- Maccarone
- 21- Booth
- 22- Granlund
- 23- Malmi
- 24- Scapens
- 25- Gabriels
- 26- Spathis
- 27- Constantinides
- 28- Doran & Walsh
- 29- Integrated Client-Server Technology
- 30- Intranet
- 31- Web Browsers
- 32- Platforms
- 33- Cognitive Integration

محیط‌های پیچیده و فعال، جستجو کرد. به بیان دیگر، یکپارچگی نیل به هماهنگی را که یکی از الزامات داشتن مزایای رقابتی به شمار می‌آید؛ تسهیل می‌نماید. سیستم‌های ERP از طریق ایجاد جریان‌های اطلاعاتی دوسویه، زبان مشترک و یکپارچه‌سازی شناختی^{۳۳} در میان واحدهای مختلف عملیاتی سازمان؛ مدیریت را در هماهنگ‌سازی روابط متقابل میان آنها یاری می‌دهد. یکپارچه‌سازی ممکن است در زمینه‌های گوناگونی از قبیل داده‌ها، اطلاعات، شناخت و غیره ایجاد شود (بوث و همکاران، ۲۰۰۰).

همان‌گونه که پیش از این نیز ملاحظه گردید، یافته‌های اکثریت قریب به اتفاق پژوهشگران حاکی از تاثیر(هرچند محدود) استفاده از سیستم‌های ERP بر حسابداری مدیریت است. آثار مذکور می‌تواند به صورت مستقیم یا غیرمستقیم باشد. آثار مستقیم زمانی مشاهده می‌شود که سیستم‌های ERP موجب ایجاد تغییرات بی‌واسطه‌ای در رویه‌هایی از قبیل گزارشگری می‌گردند و برای مثال، محتوا، شکل و زمان‌بندی ارائه گزارش‌ها را تغییر می‌دهند. آثار غیرمستقیم نیز هنگامی بروز می‌کند که تحولات صورت گرفته در حسابداری مدیریت، بر اثر عوامل تغییر یافته‌ای (مانند رویه‌های مدیریت، فرایندهای تجاری و غیره) ایجاد می‌شود که منشا تحول خود این عوامل؛ سیستم‌های ERP به‌شمار می‌آیند نمایشگر ۱ (گرن‌لوند و مالمی، ۲۰۰۲).

البته، این احتمال نیز وجود دارد که آثار پیش‌گفته از دید حسابداران پنهان بماند. نکته مهم دیگر نیز آن است که امکان دارد تغییرات نمایش داده شده در نمایشگر ۱، هیچ‌گاه به وقوع نپیوندند. البته، در این صورت نیز توانایی بالقوه ایجاد چنین تغییراتی؛ همچنان وجود خواهد داشت. علاوه بر این، ممکن است که حسابداری مدیریت نیز به نوبه خود سیستم‌های ERP را تحت تاثیر قرار دهند. همان‌گونه که از جهت پیکان‌های نمایشگر ۱ می‌توان حدس زد، چنین تغییراتی در اینجا مورد بحث قرار نگرفته است؛ زیرا سیستم‌های ERP به سختی در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند. بنابراین، می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که معمولاً این رویه‌های سازمانی هستند که به‌منظور تطابق با فن‌آوری‌های جدید، تغییر می‌کنند و نه برعکس.

برخی از موارد افشا در یادداشت‌های همراه که الزام قانونی دارد:

الف) تمام شرکت‌ها باید موارد ۲۸ گانه را افشا کنند که اهم آن به شرح زیر می‌باشد:

۱. رویه‌های حسابداری، به‌ویژه رویه‌های مورد استفاده برای تسعیر ارقام ارزی خارجی

۲. جزئیات شرکت‌هایی که ۲۰ درصد (یا بیشتر) سهام آن متعلق به واحد تجاری مورد گزارش می‌باشند.

شرکت‌های اصلی نیازی به دادن اطلاعات در مورد وضعیت مالی و یا نتایج عملکرد مالی خود به شرکت فرعی ندارند.

۳. تعداد و ارزش اسمی سهام منتشر شده در طول دوره.

۴. اگر شرکت بیشتر از یک نوع سهام دارد، تعداد و ارزش اسمی هر نوع باید افشا شود.

۵. هر اطلاعات اضافی که برای نشان دادن تصویری درست و منصفانه از وضعیت مالی مورد نیاز است.

۶. تغییرات ایجاد شده در شکل ترازنامه و صورت سود و زیان از یک دوره به دوره دیگر.

۷. در صورت عدم قابلیت مقایسه شکل صورت‌های مالی از یک دوره به دوره دیگر، دلیل آن بیان شود.

۸. ماهیت و منبع درآمدها و هزینه‌های غیرمترقبه و هر درآمد و هزینه‌ای که به دوره جاری مربوط نمی‌شود.

۹. تفاوت بین ارزش دفتری و قیمت بازار سهام، اگر مهم باشد.

۱۰. تفاوت بین مبلغ دریافتی وام و

مبلغ پرداختی آن.

ب) موارد افشا که تنها اختصاص به شرکت‌های بزرگ دارد:

۱. تجزیه و تحلیل اینکه بازده شرکت مربوط به محیط تجاری است و یا مربوط به فعالیت‌های خود شرکت.

ج) موارد افشا که تنها اختصاص به شرکت‌های بزرگ و متوسط دارد:

۱. مبلغ کل تعهدات بازنشستگی و سایر تعهدات مالی که ذخیره لازم در ترازنامه محاسبه و افشا شده است.

۲. تعداد میانگین کارکنان طی دوره و تجزیه و تحلیل هزینه‌های پرسنلی.

۳. حقوق مدیران

شرکت‌های کوچک و متوسط نیازی به انتشار اطلاعات اضافی مثل شرکت‌های بزرگ ندارند. هم چنین شرکت‌های کوچک معاف از حسابرسی هستند

شرکت‌های کوچک و متوسط نیازی به صورت‌های مالی تلفیقی ندارند.

رویه‌های حسابداری مورد استفاده در شرکت‌ها (به غیر از بانک‌ها و موسسات مالی)

اصول و رویه‌های حسابداری در لوکزامبورگ به وسیله قانون شرکت‌ها (برگرفته شده از منشور چهارم و هفتم

اتحادیه اروپا) و قانون مالیات تعیین می‌شوند. استاندارد حسابداری یا پیشنهادی دیگری افزون بر آنها وجود ندارد. برخی از موارد اهم این رویه‌ها

به شرح زیر می‌باشد:

۱. موجودی‌ها به اقل بهای تمام شده

تاریخی و خالص ارزش بازیافتی ارزیابی می‌شوند. FIFO و Lifo و

میانگین موزون همگی روش‌های

پذیرفته شده هستند.

۲. استهلاک به صورت سیستماتیک طی عمر مفید اقتصادی مستهلک می‌شود بیشتر شرکت‌ها دارایی‌ها را به

روش خط مستقیم مستهلک می‌کنند اما روش نزولی نیز استفاده می‌شود. اگر چه دارایی‌ها در طی عمر مفید برآوردی

مستهلک می‌شوند، اما در عمل نرخ استهلاک غالباً تحت تاثیر قانون مالیات‌ها است.

۳. تهیه صورت جریان وجوه نقد در لوکزامبورگ الزامی نیست، اگر چه بعضی شرکت‌ها این صورت را با مبنای

اختیاری تهیه می‌کنند.

۴. سود و زیان حاصل از واگذاری (فروش) دارایی‌های ثابت، درآمد و مخارج مربوط به دوره‌های قبل و ارقام

تعهدی (ارقام پرداخت نشده) جزء ارقام غیرمترقبه محسوب می‌شوند.

۵. تغییر در برآورد حسابداری، بعضی اوقات به عنوان ارقام غیرمترقبه محسوب می‌شود، اما قانون اجازه داده

تغییر در برآورد ارقام غیرمترقبه جزء ارقام غیرمترقبه محسوب شود.

۶. دارایی‌های ثابت به ارزش دفتری در ترازنامه آورده می‌شود و به قیمت خرید یا بهای تمام شده تولید در دفاتر ثبت می‌شوند.

۷. در رابطه با تسعیر ارزش‌های حسابداری متنوعی در لوکزامبورگ مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۸. هیچ الزامی به افشای معاملات با اشخاص وابسته وجود ندارد.

۹. سرمایه‌گذاری‌هایی که تحت عنوان دارایی‌های جاری طبقه‌بندی شده‌اند، به اقل بهای تمام شده ارزش

بازار اندازه‌گیری می‌شوند. سرمایه‌گذاری‌های طبقه‌بندی شده تحت عنوان دارایی‌های ثابت به بهای تمام شده اندازه‌گیری می‌شوند. حتی اگر کاهش قیمت بازار محسوس باشد.

۱۰. دارایی‌های نامشهود مانند سرقفلی در زمان تشخیص سرمایه‌ای تلقی شده به دوره بعد منتقل می‌شوند. هم چنین دارایی‌های نامشهود که بر اثر رویدادهای داخلی ایجاد می‌شوند مانند مخارج تحقیق و توسعه، سرمایه‌ای می‌شوند و به دوره‌های آتی انتقال می‌یابند.

۱۱. مخارج تحقیق و توسعه که سرمایه‌ای می‌شوند باید طی ۵ سال مستهلک شوند.

حسابرسی

در دهم آگوست ۱۹۱۵ قانون، شرکت‌ها را ملزم به انتصاب حسابرس قانونی کرد. هیچ الزامی برای اینکه حسابرسان قانونی مستقل از مدیریت شرکت باشد، وجود ندارد. آن دسته از شرکت‌هایی که مشمول منشور ۴، ۷ و ۸ اتحادیه اروپا نیستند، هنوز هم ملزم به انتصاب یک حسابرس قانونی نمی‌باشند. منشور چهارم اتحادیه اروپا برای اولین بار شرکت‌ها را ملزم به رسیدگی مستقل برای صورت‌های مالی به‌وسیله حسابرسان حرفه‌ای نمود. این منشور در لوکزامبورگ به‌وسیله قانون چهارم می ۱۹۸۴ و با انتصاب حسابرسان مستقل اجرا گردید.

تعیین حسابرسان مستقل موسسات زیر ملزم به انتصاب حسابرسان مستقل برای گزارش‌دهی در

مورد صورت‌های مالی سالانه می‌شوند.

۱. تمام شرکت‌های بزرگ و متوسط
۲. شرکت‌های تضامنی و با مسئولیت محدود.

۳. بانک‌ها، سایر موسسات حرفه‌ای مالی، شرکت‌های بیمه و سرمایه‌گذاری. حسابرسان مستقل باید عضو انجمن حسابرسان (IRE) باشند. حسابرسان می‌توانند در قالب موسسات حسابرسی یا انفرادی فعالیت کنند. البته شرکت‌ها برای انتصاب حسابرس، موسسات حسابرسی را نسبت به اشخاص انفرادی ترجیح می‌دهند. حسابرسان مستقل یک شرکت از طریق سهامداران آن و در مجمع عمومی انتخاب می‌شوند. موسساتی با بیش از ۱۵۰ نفر کارمند دارای یک شورای کارگری به همراه نماینده کارکنان می‌باشند. این شورا، وظیفه انتخاب حسابرس مورد نظر و اعلام آن به مجمع عمومی سهامداران را دارد.

حسابرسان مستقل برای یک دوره ثابت که عموماً یک ساله است، انتخاب می‌شوند البته تنها در صورت عدم تمهد در انجام وظایف، می‌توانند قبل از اتمام دوره معین شده از کار برکنار شوند.

حسابرسان بانک‌ها، موسسات مالی حرفه‌ای، شرکت‌های بیمه و شرکت‌های سرمایه‌گذاری به‌وسیله یک منبع موثق انتخاب می‌شوند در مورد بانک‌ها و سایر موسسات دولتی حرفه‌ای، حسابرسان مستقل به‌وسیله هیات مدیره، در مورد شرکت‌های سرمایه‌گذاری که به ثبت نرسیده‌اند، به‌وسیله مدیریت و در مورد شرکت‌های سرمایه‌گذاری که در دفاتر ثبت

شرکت‌ها، به ثبت رسیده‌اند، به وسیله سهامداران انتخاب می‌شوند.

لازم به ذکر است که IRE زیر نظر وزارت دادگستری می‌باشد و شرایط ورود به آن شامل:

۱. داشتن تابعیت یکی از اعضای اتحادیه اروپا یا کشوری که عضو اتحادیه نیست اما یک شهروند لوکزامبورگی صلاحیت او را به عنوان حسابرس مستقل تایید می‌کند و بین او و شهروند خودش هیچ تبعیضی قائل نمی‌شود.

۲. داشتن مدرکی از صلاحیت و صداقت حرفه‌ای

۳. داشتن یک سابقه کار عملی در موسسات حسابرسی بزرگ

IRE، تاکنون ۵ رهنمود حسابرسی منتشر کرده است و از رهنمودهای قبلی اتحادیه اروپا در سطح منطقه‌ای استفاده نموده است.

گزارش‌های حسابرسی شامل دو بخش است:

۱- الزامات قانونی

۲- استانداردهای حرفه‌ای

الزامات قانونی

بیانیه ۲۵۶ قانون دهم آگوست ۱۹۱۵ شرکت‌ها را ملزم به انجام حسابرسی مستقل نمود. بیانیه (b) (۱) ۲۵۶ هم چنین حسابرسان را ملزم به اطمینان از حفظ ثبات رویه در گزارش‌های مدیریتی نمود. هنگامی که صورت‌های مالی به صورت کامل منتشر می‌شود، باید متن کامل اظهار نظر حسابرسی را همراه داشته باشند. هنگامی که صورت‌ها به شکل کامل منتشر نمی‌شوند، نباید به پیوست، اظهار نظر حسابرس را همراه داشته باشند.

تحلیلی بر استاندارد حسابداری شماره ۲۸

و در عین حال الگوی وقوع خطر طراحی نشده و در دسترس قرار ندارد، چه باید کرد؟

۶/۳- روشن شود در موارد لازم، یک الگوی وقوع خطر واحد برای تمام بیمه نامه‌های صادره یک رشته به کار گرفته شود یا برای هر یک از بیمه نامه‌ها، الگوی وقوع خطر به صورت جداگانه طراحی و به کار گرفته شود. استدلال انتخاب بین این دو راه حل چیست؟

۶/۴- آیا می‌توان در یک رشته بیمه‌ای، درآمد برخی از بیمه نامه‌ها را متناسب با زمان و برخی را براساس الگوی وقوع خطر شناسایی کرد؟ در چه شرایطی؟

حق بیمه عاید نشده

بندهای ۱۵ تا ۱۹ به حق بیمه عاید نشده می‌پردازد.

۱- استاندارد راجع به نحوه رفتار با حق بیمه عاید نشده در سال مالی بعد سکوت کرده است. اگر چه استفاده کنندگان استاندارد می‌توانند با اتکا به مفاد استانداردهای حاضر و استدلال‌های لازم، نحوه عمل را استنتاج کنند اما بهتر است استاندارد صریحاً به این موضوع بپردازد.

۲- رفتار با حق بیمه عاید نشده در سال به، به ویژه در زمان تهیه صورت‌های مالی میان دوره‌ای، پیچیدگی و اهمیت بیشتری می‌یابد لذا بهتر است در استاندارد موضوع از این جهت هم مورد توجه قرار گیرد.

۳- در سال اول به‌کارگیری استاندارد، مانده نقل از سال قبل تحت عنوان حق بیمه عاید نشده وجود ندارد اما تقریباً مترادف با آن سرفصل ذخیره خطرات جاری ابتدای دوره به علاوه احتمال بخشی از سرفصل حق بیمه

سال‌های آتی، نقش مشابهی دارند که باید نحوه رفتار با آنان روشن شود. البته با استفاده از سایر استانداردهای حسابداری (تغییر در رویه‌های حسابداری) و مفاد استاندارد حاضر می‌توان نحوه عمل را استخراج کرد.

به طور کلی پیشنهاد می‌شود به منظور رعایت یکنواختی در نحوه عمل شرکت‌های مختلف بیمه و پرهیز از تفاسیر متفاوت موارد پیشگفته به صراحت در استاندارد حسابداری مطرح شود.

مخارج تحصیل (فروش یا صدور بیمه‌نامه)

طبق بند ۴۴، مخارج تحصیل بیمه‌نامه‌ها باید در زمان وقوع به عنوان هزینه دوره شناسایی شود و در بند ۴۵ عنوان شده است که انواع مخارج تحصیل از جمله شامل حق‌العمل پرداختی به نمایندگی‌ها (البته کارگزاران هم باید به متن اضافه شود)، مخارج صدور بیمه‌نامه‌ها، مخارج اداری نگهداری، سوابق بیمه‌نامه‌ها و مخارج وصول حق بیمه‌هاست. در این خصوص نکات زیر قابل توجه می‌باشد:

۱- برای مجموعه‌ای از مخارج تحصیل یا ویژگی‌های متفاوت، حکم واحدی صادر شده است. مخارج تحصیل، به غیر از کارمزد فروش، معمولاً در هزینه‌های اداری و تشکیلاتی مستتر بوده و تفکیک آنها مشکل است. کارمزد نمایندگان و کارگزاران و بازاربانان با بقیه مخارج تحصیل تفاوت‌های دیگری هم دارد که در بندهای بعدی به آنها اشاره می‌شود.

۲- شناسایی حق‌العمل (کارمزد فروش) به عنوان هزینه دوره به دلایل زیر صحیح نیست:

۱-۲- حق‌العمل فروش (کارمزد) مستقیماً و به وضوح قابل انتساب و ربط دادن به محصول است و حتی تا حد تک تک بیمه‌نامه‌های صادره نیز قابل ردیابی می‌باشد و هیچ ربطی به زمان (دوره) ندارد.

۲-۲- شرکت‌های بیمه، واسطه‌های مالی هستند، اوراق مالی می‌فروشند و به دارنده یا ذی‌نفع، حق مالی می‌دهند. استانداردهای حسابداری در رابطه با سایر اوراق مالی پذیرفته است که هزینه‌های مربوط به فروش اوراق مالی، اگر با اهمیت باشند، در طول مدت زمان انتفاع، هزینه شوند. چرا برای بیمه‌نامه باید حکم متفاوتی صادر کرد؟

۲-۳- حتی پرداخت کارمزد فروش منوط به وصول حق بیمه است و معمولاً متناسب با مبلغ وصولی حق بیمه، انجام می‌شود. معمولاً به هر دلیل حق بیمه برگشت شود کارمزد هم قابل برگشت است.

۲-۴- کارمزد فروش، بخش مهمی از هزینه‌هایی است که منجر به تولید محصول مالی به نام بیمه‌نامه می‌شود. در راستای توضیح اهمیت مبلغ کارمزد فروش در صورت‌های مالی باید توجه شود که:

الف - با رویه‌های فعلی حسابداری در صنعت بیمه، نسبت کارمزد به حق بیمه صادره در شرکت‌های بیمه دولتی حدود هفت تا یازده درصد می‌باشد.

ب - در صورت تفکیک حق بیمه عاید شده و عاید نشده، نسبت کارمزد به حق بیمه عاید شده دو برابر نسبت‌های پیشگفته خواهد بود.

ج - به ویژه توجه داشته باشیم نسبت سود ویژه به حق بیمه صادره در سال‌های گذشته در شرکت‌های بیمه دولتی ۲/۵ تا ۵ درصد بوده است.

۲-۵- ارزیابی عملکرد اهمیت زیادی دارد و هدف اصلی صورت سود و زیان است. شناسایی کارمزد به عنوان هزینه دوره، ارزیابی عملکرد را مخدوش می‌سازد. توضیح اینکه با به‌کارگیری رویه مندرج در پیش‌نویس، عملاً مدیر یا دوره‌ای که در آن زحمت افزایش فروش کشیده شده است به شدت تنبیه می‌شوند، درآمد اصلی (حق بیمه) به درستی به سنوات بعد منتقل می‌شود و همه کارمزد فروش یکباره در همان سال فروش هزینه می‌شود. مشکل وقتی حادث می‌شود که:

الف) بیمه‌نامه‌های چندساله صادر شده باشد یا رشته بیمه‌ای مربوط، دارای الگوی وقوع خطری باشد که درآمد مربوط در سال‌های آخر به عنوان سود شناسایی شود.

ب) نرخ کارمزد نسبت به حاشیه سود عملیاتی و یا نسبت به حق بیمه صادره، قابل توجه باشد.

ج) هر دو حالت الف و ب تسام وجود داشته باشد.

آیا رویه مندرج در پیش‌نویس، تصویر منصفانه و مناسبی از عملکرد ارائه می‌کند؟

۲-۶- در مبانی نتیجه‌گیری، مهم‌ترین دلیل برای شناسایی کارمزد فروش (حق‌العمل) به عنوان هزینه دوره، فقدان منافع اقتصادی آتی بیان شده است. با توجه به توضیحات پیشگفته وجود منافع آتی هم روشن شد. به علاوه چون رابطه کارمزد با درآمد اصلی یک رابطه کاملاً علت و معلولی و بسیار روشن است، اصلاح پیش‌نویس در رابطه با کارمزد فروش، موضوعی بسیار مهم تلقی می‌شود.

خسارت

بندهای ۲۰ تا ۲۸ استاندارد به

موضوع خسارت اختصاص یافته است که در دو قسمت الف و ب زیر، مطالب مورد نظر بیان می‌شود:

الف - تلقی مبالغ دریافتی از بیمه‌گر اتکائی بابت خسارت به عنوان درآمد

۱- ثبت جداگانه دریافت خسارت از بیمه‌گر اتکائی صحیح است اما تلقی آن به عنوان درآمد صحیح به نظر نمی‌رسد.

۲- در ارتباط با عدم تهاثر مبلغ خسارت بازیاقتنی از بیمه‌گر اتکائی با هزینه خسارت، اتکای پیش‌نویس استاندارد برآن بخش از چارچوب نظری حسابداری است که به مفهوم تهاثر می‌پردازد که این موضوع صحیح به نظر نمی‌رسد. در چارچوب نظری حسابداری، مفهوم تهاثر درباره دارایی‌ها و بدهی‌ها مطرح شده و دلیلی برای تعمیم آن به این موضوع نیست.

خسارت سهم بیمه‌گران اتکائی در حکم مخارجی است که به موجب قرارداد جداگانه‌ای جبران آن به عهده شخص دیگری (بیمه‌گر اتکائی) قرار دارد و هزینه‌های قابل بازیاقتن تلقی می‌شود. به عبارت دیگر، این مبلغ کاهنده هزینه می‌باشد و موضوع ربطی به منع تهاثر دارایی‌ها و بدهی‌ها به شرح بیان شده در چارچوب نظری حسابداری ندارد.

۳- از جنبه نظری، تلقی مبلغ دریافتی از بیمه‌گر اتکائی بابت خسارت با تعریف درآمد (افزایش صاحبان سهام به شرط آنکه آورده صاحبان سهام نباشد) مطابقت ندارد، مبلغ مذکور مستقلاً و یا مستقیماً سبب افزایش حقوق صاحبان سهام نمی‌شود بلکه به واسطه رابطه علی با هزینه خسارت پرداخت شده قابل دریافت می‌شود و هزینه پرداختی قبلی را جبران می‌کند.^۲ هیچگاه نمی‌توان تصور کرد که چنین مبلغی مستقل از پرداخت قبلی به بیمه‌گذاران، برای بیمه‌گر عاید و حاصل شود.

۴- البته حذف مستقیم بازیاقت خسارت سهم بیمه‌گران اتکائی از هزینه خسارت صحیح نیست و ارائه جداگانه هزینه خسارت و مبلغ خسارت بازیاقتنی از بیمه‌گر اتکائی (حتی با درج متن در صورت سود و زیان) یا افشای آن، مناسب و ضروری می‌باشد.

۵- طبق بند ۲۳ استاندارد، مبلغ بازیاقتنی از طریق حق جانشینی و یا ارقام اسقاطی از هزینه خسارت کسر شود. همان‌عللی که موجب صدور چنین حکمی است در خصوص خسارت دریافتی از بیمه‌گران اتکائی هم مصداق دارد. به علاوه به دلایل زیر، خسارت بازیاقتنی از بیمه‌گران اتکائی باید با قاطعیت بیشتری و بلافاصله بازیاقت هزینه تلقی شود:

۱- شخص جبران‌کننده هزینه، کاملاً مشخص است.

۲- جبران این هزینه به موجب قرارداد معتبر دیگری برای بیمه‌گران اتکائی ایجاد تعهد قطعی می‌کند.

۳- قابلیت اتکا و دقت در اندازه‌گیری در حد اعلای آن وجود دارد.

۴- به موجب اصل قراردادی و مشهور شرط پیروزی^۳، بیمه‌گر اتکائی از بیمه‌گر صادرکننده در خصوص خسارت پیروی و تبعیت می‌کند.^۴

۶- با توجه به این دلایل و توضیحات، اگر نظر همچنان برتلقی مبالغ دریافتی از بیمه‌گر اتکائی به عنوان درآمد بیمه‌گر واگذارنده همچنان باقی باشد باید در جستجوی دلایل دیگری بود.

ب - سایر موضوعات

۱- لازم است به موضوع خسارت‌های غیرنقدی نیز توجه شود.

۲- بهتر است نحوه عمل بدهی بابت خسارت معوق ابتدای دوره مالی روشن ۴۵ شود. پیشنهاد این است که در طی دوره

مالی، مانده اول دوره دست نخورده باقی بماند و در پایان دوره مالی مجدداً برآورد و محاسبه شده و تعدیل لازم انجام شود. اگر استاندارد اختیار انتخاب رفتارهای متفاوت با مبلغ مذکور در طی سال را برای موسسات بیمه قائل شود و یا موضوع مسکوت بماند، هرکس به سلیقه خود عمل می‌کند و احتمالاً مشکلاتی ایجاد می‌شود.

۳- برآورد خسارت‌های واقع شده ولی گزارش نشده، در عمل بسیار مشکل است. به علاوه در ادبیات حسابداری و از جنبه نظری، ثبت بدهی‌های احتمالی با مبلغ نامشخص، توصیه نشده است. اصولاً با توجه به کل استاندارد، به ویژه اجزای بند ۲۱ پیش‌نویس، این نکته به ذهن متبادر می‌شود که تدوین‌کنندگان محترم هیچ جایگاهی برای بدهی‌های احتمالی در بحث خسارت قائل نبوده‌اند.

۴- اهمیت بدهی‌های احتمالی در صنعت بیمه، به ویژه بدهی احتمالی مربوط به خسارت ایجاب می‌کند که به این موضوع به‌طور خاص، در استاندارد پرداخته شود.

۵- در بند ۲۳، موضوع مخارج نهایی خسارت بیان و تجویز شده است که مبالغ باز یافتنی از مبلغ خسارت کسر شود. اما آیا منظور حذف مستقیم است؟ آیا هیچ‌گونه افشا یا توضیحی در یادداشت‌های همراه ضرورت ندارد؟

۶- هزینه خسارت اصلی‌ترین قلم هزینه است و اصولاً در موسسات بیمه، یکی از اصلی‌ترین محمل‌های هموارسازی سود^۵ بدهی خسارت معوق است لذا توجه بیشتری را می‌طلبد.

ذخیره تکمیلی

بندهای ۲۹ و ۳۰ از استاندارد

۴۶ بندهای ۱۳ تا ۱۵ پیوست شماره ۲ تحت عنوان مبانی نتیجه‌گیری، به ذخیره

تکمیلی و نیز حوادث تکمیلی اختصاص دارد.

۱- برای محاسبه ذخیره تکمیلی، ابهام اصلی این است که خسارت مورد انتظار آتی را چگونه باید برآورد کرد؟ شاید پاسخ این باشد که باید مبنا را اطلاعات گذشته قرار دهیم یعنی رشته‌هایی که حق بیمه عاید شده آنها کمتر از هزینه خسارت آن رشته، آن هم لایه با لحاظ کردن احکام استاندارد حسابداری در بخش خسارت، باشد را مدنظر قرار دهیم و آنگاه مازاد مبلغ خسارت به حق بیمه عاید شده گذشته را به حق بیمه عاید نشده (درآمد آینده) تعمیم داده و مبلغ ذخیره تکمیلی رشته مورد نظر را محاسبه کنیم.

۲- در صورت درست بودن پاسخ داده شده در بند یک، در واقع به این فرضیه بنیادی متکی شده‌ایم که خسارت‌های آینده مانند گذشته خواهد بود. قبول یا رد چنین فرضیه‌ای مستلزم یک پژوهش آماری مستقل است اما در یک نگاه اجمالی به ضریب خسارت رشته‌های بیمه‌ای مختلف در سال‌های گذشته کشور به نتایج یکسانی دست نمی‌یابیم. به این معنی که در برخی از رشته‌ها ضریب خسارت از سالی به سال دیگر تفاوت معنی‌داری پیدا می‌کند و در برخی موارد تفاوت چندانی ندارد. به عبارت دیگر، با ظن قوی، فرضیه بنیادی پیشگفته برای همه رشته‌ها اثبات نمی‌شود. باید توجه داشت که انتخاب رشته‌های زبان‌ده هدف آزمون فرضیه نیست بلکه برآورد خسارت آتی با دقت قابل قبولی باید قبول یا رد شود.

۳- در تحلیل بند ۲ به ضرائب خسارت براساس آمار منتشر شده رسمی اشاره شد که در آن هزینه خسارت نه براساس تعاریف و احکام استاندارد حسابداری شماره ۲۸ بلکه براساس

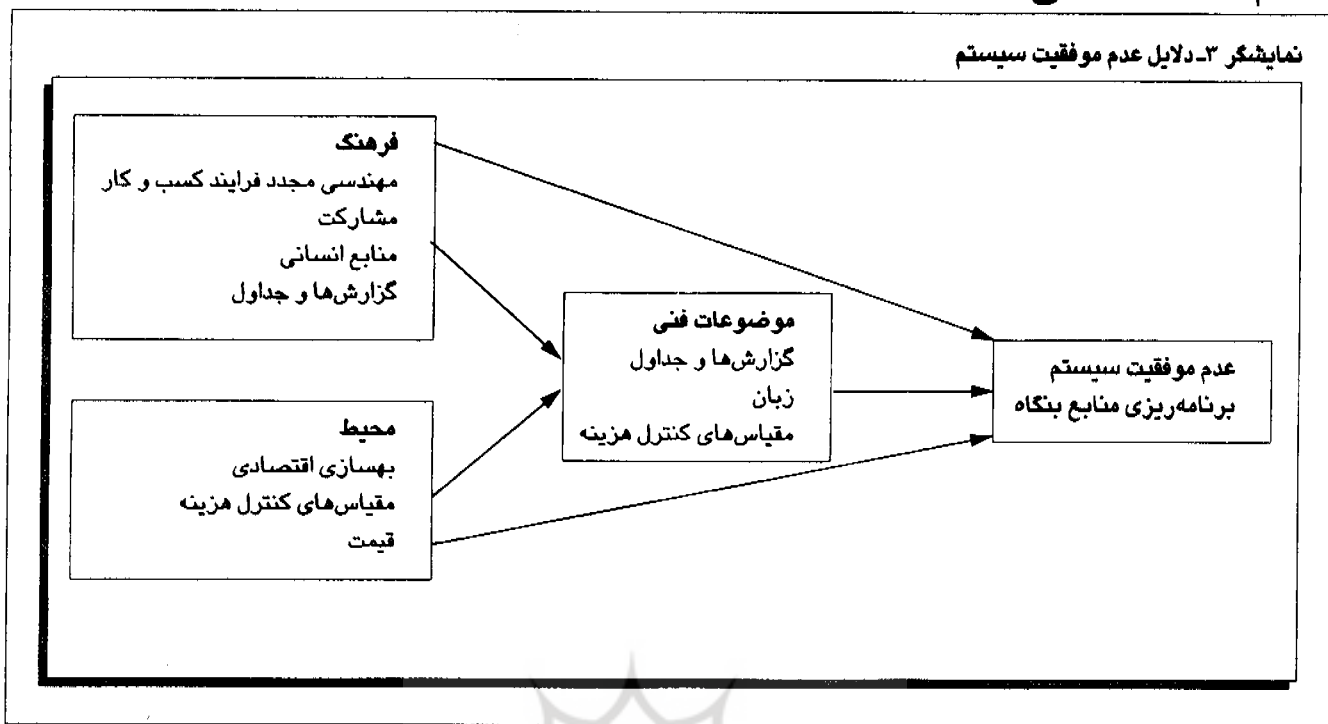
رویه‌های متداول در صنعت بیمه محاسبه شده است. توضیح اینکه در رویه‌های متداول فعلی هزینه (و بدهی) خسارت متفاوت بوده و از جمله شامل خسارت‌های واقع شده ولی گزارش نشده نمی‌باشد. به نظر نمی‌رسد عملاً امکان داشته باشد اطلاعات گذشته به نحوی اصلاح گردد که با تعریف استاندارد حسابداری مطابق شود و آنگاه بتوان این اطلاعات را به آینده تعمیم داد.

۴- در تحلیل بندهای ۱ و ۲، یکی دیگر از عوامل موثر، حق بیمه عاید شده در گذشته می‌باشد که مشکلی مشابه هزینه خسارت دارد. محاسبه حق بیمه عاید شده به روش پیشنهادی در استاندارد برای حق بیمه‌های صادره پس از وضع استاندارد از نظر برخی از همکاران در صنعت بیمه مشکل و غیرعملی است. اگر فرض کنیم نهایتاً در آینده موانع محاسبه حق بیمه عاید شده به نحو صحیح رفع شود، محاسبه حق بیمه عاید شده گذشته به روش صحیح نزدیک به محال است و روش‌های قبلی محاسبه نیز به اقرار متن از دقت کافی برخوردار نیست.

۵- اگر مفاد استاندارد در خصوص ذخیره تکمیلی و ذخیره حوادث طبیعی، نهایی شود احتمالاً مبالغ قابل توجهی که قبلاً از این بابت در حساب‌ها ذخیره شده‌اند، آزاد شده و به سود اولین دوره به کارگیری استاندارد اضافه خواهد شد. در این صورت مبلغ قابل توجهی مالیات بای پرداخت شود و به تضعیف بنیه مالی شرکت‌های بیمه منجر می‌شود که باید برای آن چاره‌ای یافت.

۶- پیشنهاد می‌شود ذخیره تکمیلی و ذخیره حوادث طبیعی را با دیدگاه متفاوتی نگاه کرد. به این ترتیب که با اصلاح عناوین آنها به اندوخته تکمیلی و

نظر وسعت و محدوده پیاده‌سازی پیچیدگی، تغییرات سازمانی، هزینه‌های پروژه و غیره، متمایز ساخته و خطر پیاده‌سازی این نوع پروژه‌ها را افزایش داده است [۱].

در نمایشگر ۲، تقسیم‌بندی عوامل و معیارهای موثر بر پیاده‌سازی سیستم نشان داده شده است. این عوامل در گام نخست به عوامل و معیارهای انگیزشی و معیارهای موثر بر پیاده‌سازی موفق و در گام بعدی به عوامل و معیارهای درون سازمانی و برون سازمانی تقسیم شده است. عوامل بیرونی زیادی (شرایط اقتصادی، قوانین، سیاست‌های دولت، و ...) وجود دارد که رفتار شرکت‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در بررسی عوامل و معیارهای بیرونی تنها عوامل مربوط به شرکت‌های نرم‌افزاری و مشاوره‌ای، به‌عنوان مجری پیاده‌سازی سیستم در شرکت‌ها در نظر گرفته شده است [۱].

محققان معتقدند که عوامل سازمانی بسیار حیاتی برای کاربرد موفق سیستم وجود دارد. آنها می‌گویند که تعریف عوامل موفقیت از دو راه امکان‌پذیر می‌باشد. اول؛ موفقیت می‌تواند تعریفی از لحاظ ویژگی پروژه مانند تلاقی زمانی پروژه‌ها، به‌کارگیری بودجه‌بندی، پشتیبانی و نگهداری

کارکنان بتوانند با دسترسی به اطلاعات جاری فرایند تصمیم‌گیری را بهتر انجام دهند.

سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه همچنین یکپارچه‌سازی را برای استفاده و کاربردهای مختلف (به اشتراک گذاشتن اطلاعات در فرایندهای کسب و کار) جهت حمایت همزمان و متقارن برای به روز نگه داشتن این اطلاعات، بدون نیاز به تداخل امور مربوط، سهولت می‌بخشد. این امر هزینه دستمزد، بروکراسی اداری (کاغذ بازی) و خطا را کاهش می‌دهد. [۷].

عوامل و معیارهای موثر بر پیاده‌سازی سیستم پیاده‌سازی سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه علاوه بر پیچیدگی‌های فنی ناشی از استفاده از آخرین فناوری‌ها در زمینه فناوری اطلاعات و نرم‌افزار پیچیده سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه، شامل در نظر گرفتن تغییرات عمده در فرایندهای شرکت و ساختار سازمانی ناشی از مهندسی مجدد مورد استفاده در فرایندها نیز می‌باشد. همین امر پیاده‌سازی پروژه‌های مربوط به سیستم را کاملاً از پروژه‌های معمول سیستم‌های اطلاعاتی در ابعاد مختلف، از

هنگام یکپارچه‌سازی تعریف جدیدی از معماری سیستم‌های اطلاعاتی در سازمان‌های مجاری^{۱۲} ارائه کرده است که می‌توان آن را سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مبتنی برکسب و کار الکترونیک نامید. ایسن سیستم عملکردهای کسب و کار را با استفاده از فناوری اطلاعات و ارائه استانداردهایی برای ارتباط با عرضه‌کنندگان، مالکان و مشتریان در کلیه مراحل زنجیره عرضه بهبود می‌بخشد.

همچنین با برقراری ارتباطات در زنجیره تامین میان کسب و کار و هم چنین کسب و کار مشتریان ساده و موثر کردن فرایندهای کسب و کار در سازمان‌های مجازی، شامل دو دستور و ضرورت می‌باشد: ۱- اعتماد میان مالکان کسب و کار و توافق در استانداردهای انجام کار، ۲- توافق در استانداردهای تبادل داده‌های عمومی که باعث سهولت در محاوره و ارتباط دو طرفه بین اتفاقات کسب و کار در سراسر اینترنت می‌شود.

قالب‌بندی سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مبتنی برکسب و کار الکترونیک دارای چهار سناریو به شرح زیر است:

- ۱- افزایش کانال‌های ارتباطی، ۲- یکپارچه‌سازی زنجیره تامین، ۳- سعی و تلاش برای تجدید ساختار سازمان‌های مجازی، ۴- همگرایی با تلاش‌های شرکت در این زمینه‌ها [۲۴]

شرکای بنگاه‌ها در این بازارهای جهانی که بطور فزاینده‌ای در حال گسترش است اگر قادر نباشند عملیات خود را در سطح جهانی مدیریت کرده و آنها را هماهنگ با روش‌های جهانی به کار گیرند، با مشکلات جدی مواجه می‌شوند. بنابراین باید به دنبال موضوعات و فرصت‌هایی برای استفاده سیستم‌های اطلاعاتی وسیعی در پایه‌های توزیع باشند. جدیدترین مدل در مورد سیستم، مدل هدف‌گرا مبتنی بر وب^{۱۳} می‌باشد که ساختار، کانال‌ها و مشترکات لازم برای اینترنت جهت ساخت سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مبتنی بر وب در سطح و محیط جهانی کسب و کار را مهیا می‌کند. با استفاده از مزایای توسعه فنون و مشکل و پیچیده بودن آن، در عین کاربرد ساده آن مدلی را می‌سازد که کلیه راه حل‌های موجود در مورد

ارتباطات سازگار میان قسمت‌های مختلف در سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه باشد. اگر چه این شاخص‌ها نسبت به اهداف نهایی در تعریف موفقیت، در درجه دوم قرار دارند ولی به‌رحال مهم هستند زیرا سیستم مجبور است این موارد را قبل از شناسایی نتایج نهایی، به کار ببرد، در تحقیقی که انجام شده است عوامل موفقیت سیستم به شرح زیر بوده‌اند:

اول حمایت مدیران ارشد از تیم پروژه سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه و به‌کارگیری پردازش‌ها، اثربخشی کارکنان تمام وقت در کسب و کارهای بالا، فناوری اطلاعات و تعهد به تغییرات در سازمان از تمام جهات ارزشی که شرکت در قبال پیاده‌سازی سیستم به دست می‌آورد. دوم کاربرد موفق سیستم، تنها این نیست که سودی در آینده تحصیل شود، بلکه عامل مهم آن است که ارزش کسب و کار را نشان دهد. اما عواملی که محققان از آن به عنوان زمینه‌های مهم در تحصیل سود از طریق سیستم یاد می‌کنند عبارتند از: - مجموعه‌ای از اندازه‌ها که اهداف مدیریت را از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه نشان می‌دهد.

- توسعه فرایندهای مهارتی و ساختاری برای مدیریت در طول فعالیت.

- روشن کردن مسئولیت‌های خطیر برای دستیابی به مزایای قابل تحصیل [۱۰].

برای نمونه یکی از عوامل مهم در کشور چین برای موفقیت سیستم، وجود زمینه‌های پیاده‌سازی این سیستم مانند شالوده و ساختار فناوری اطلاعات، مالکیت و دلایل عقلی برای پذیرش سیستم می‌باشد. ضمناً دلایل عدم کارایی و اثربخشی سیستم را نیز می‌توان در نمایشگر ۳ نشان داد. [۱۱]

سیستم الکترونیک برنامه‌ریزی منابع بنگاه با توجه به اینکه بازارهای جهانی به سمت کسب و کار الکترونیک^{۱۱} حرکت می‌کند بنابراین عرضه‌کنندگان سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه با استفاده از استانداردهای فنی اینترنتی، سعی در حرکت به سوی این هدف دارند. سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه و کسب و کار الکترونیک

معرفی موسسات حسابرسی عضو انجمن حسابداران خبره ایران

در اجرای مصوبه شورایی عالی انجمن حسابداران خبره ایران و به استناد ماده ۱۰ اساسنامه انجمن بدین وسیله موسسات حسابرسی عضو انجمن حسابداران خبره ایران که حداکثر شرکاء آنها حسابداران مستقل عضو انجمن می باشند. به شرح زیر و به ترتیب الفبا معرفی می گردند.

فهرست

- ۱- آزموندگان
- ۴- آزمون
- ۵- آزمون سامانه
- ۶- آریاروش
- ۲- امجدتراز سپاهان
- ۳- ایران مشهود
- ۷- اصول پایه فراگیر
- ۸- ارکان سیستم
- ۹- بهراد مشار
- ۱۰- بیداران
- ۱۱- بیات رایان
- ۱۲- تدوین و همکاران
- ۱۳- تلاش ارقام
- ۱۴- حسابرسیین
- ۱۵- خبره
- ۱۶- دایارایان
- ۱۷- دوش و همکاران
- ۱۸- رایبند و همکاران
- ۱۹- ره یافت حساب تهران
- ۲۰- سخن حق
- ۲۱- فراز مشار
- ۲۲- ممیز
- ۲۳- نواندیشان
- ۲۴- همیار حساب

انجمن حسابداران خبره ایران

تلفنهای ۸۸۹۰۲۹۲۶
۸۸۹۰۵۹۲۰
فکس ۸۸۸۹۹۷۲۲

E-Mail: Anjoman@systemgroup.net
info@iranianica.com

موسسه حسابرسی آزموندگان

- عضو انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- مهرداد آل علی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- فرهاد فرزاد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- عبدالمجید قنبریز (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات حسابداری، مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی - نظارت بر امور تصفیه
تلفن: ۸۸۸۰۳۴۶۵ - ۸۸۸۰۲۶۳۹ - ۸۸۷۵۷۳۴۰
فکس: ۸۸۷۵۷۳۴۱
نشانی: خیابان کریمخان زند - خیابان حافظ شماره ۷۰۱ - طبقه چهارم صندوق پستی: ۱۴۳۳۵-۷۹۷

موسسه حسابرسی امجد

- عضو انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- محمدحسین واحدی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- اصغر بهینیا (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- عباس اسماعیلی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عمده مالیاتی، بازرسی قانونی، مشاوره‌ای مدیریت مالی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های مالی، دفتر تهران: خیابان ولیعصر، بالاتر از جام جم، ساختمان جم، شماره ۱۲۹۹، طبقه چهارم، واحد یک
تلفن: ۰۲۱.۲۲۰۱۲۹۳۱
دفتر اصفهان: میدان آزادی، خیابان آزادگان، کوی کارگران، ساختمان ۲۰، طبقه سوم، واحد ۶
تلفن: ۰۲۱.۶۶۲۱۳۴۵
صندوق پستی: امجدان ۱۹۹ - ۸۱۶۲۵
http://www.amjad.ir
info@amjad.ir

ایران مشهود

- موسسه حسابرسی و خدمات مالی و مدیریت
- عضو انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- محمدرضا گلچین پور (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- علیرضا عطوفی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سیدعباس اسمعیل زاده پاکدامن (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- محمدصادق حشمتی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای مالی و مدیریت و طراحی سیستم‌های مالی و ارزیابی سهام
تلفن: ۸۸۷۸۵۷۶۵ - ۸۸۷۹۱۴۳۷ - ۸۸۷۹۱۴۹۹
فکس: ۸۸۷۹۱۴۷۰
نشانی: خیابان وحید دستگردی (ظفر) - بین خیابان آفریقا و بزرگراه مدرس - پلاک ۲۴۸ - طبقه چهارم صندوق پستی: ۴۸۹۹ - ۱۴۱۵۵
دفتر اهواز: فلکه سوم کیانپارس، خیابان اردیبهشت، پلاک ۳۲، طبقه سوم، تلفن: ۳۳۳۶۶۲۵
Email: iranmashhoodin@yahoo.com

۴

موسسه حسابرسی آزمون

- عضو انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- فریدون کشمائی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- جواد گوهرزاد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سیدکمال موسوی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، طراحی سیستم، نرم‌افزار و مشاوره مالی و مالیاتی
تلفن: ۸۸۰۰۰۸۷۱
فکس: ۸۸۰۱۲۳۱۵
نشانی: کارگر شمالی، ۴۴۶، طبقه دوم صندوق پستی: ۱۴۳۹۵/۷۱۶
Email: Azmoon_co@yahoo.com

۵

موسسه حسابرسی آزمون سامانه

- عضو انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- عبدالرضا (فرهاد) نوربخش (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- علی‌اصغر نجفی مهری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- حسین قاسمی روچی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: طراحی سیستم، مشاوره مالی و مالیاتی نشانی: خیابان بهار شیراز تقاطع سهروردی جنوبی شماره ۹۷
تلفن: ۷۷۵۲۷۹۴۴ - ۷۷۵۲۷۴۵۸
نشانی: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، شماره ۵
تلفن: ۸۸۷۹۸۴۸۱
صندوق پستی: ۱۵۷۴۵/۱۴۹

۶

آریاروش

موسسه حسابرسی آریاروش

- عضو انجمن حسابداران خبره ایران
- عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
- حبیب جامعی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سیدمحمد بزرگزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- مجتبی غلامی (حسابدار رسمی، کارشناس رسمی نانگسری)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و مدیریت، طراحی سیستم‌های مالی و اصلاح حساب
تلفن: ۸۸۴۶۸۵۴۵
نشانی: تهران: سیدخندان ابتدای بزرگراه رسالت شماره ۵ طبقه سوم صندوق پستی: ۱۵۷۵۷۹۱۹

معرفی موسسات حسابرسی

عضو انجمن حسابداران خبره ایران

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت اصول پایه فراگیر

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- ابراهیم موسوی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- حسن صالح آبادی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- هوشنگ منوچهری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸۸۴۲۳۵۳۴ - ۸۸۴۱۱۵۰۵
فاکس: ۸۸۴۲۳۵۳۴ - ۸۸۴۱۱۵۰۵
نشانی: خیابان مطهری - جنب باشگاه بانک سپه
پلاک ۴۳ طبقه ۴
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵ - ۵۹۳۵

موسسه حسابرسی ارکان سیستم

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- محمد شوقیان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- عبدالله شفاعت قراملکی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- جبرائیل بهاری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی،
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی (به همراه نرم افزارهای مالی)
تلفن: ۲ و ۸۸۸۰۴۹۴۱ فاکس: ۸۸۸۰۴۹۴۰
دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، نرسیده به
خیابان فاطمی، خیابان شهید حمیدصدر پلاک ۳۸
طبقه دوم آپارتمان شماره ۱۰
دفتر تبریز: خیابان امام سهراهی طالقانی، مجتمع
خدمات تجاری سهند طبقه دوم واحد ۸
تلفکس: ۰۴۱۱-۵۵۳۳۵۷۰
Email: m_shoghian@yahoo.com

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت بهرادمُشار

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- مهربان پرویز (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- فریده شیرازی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- بهروز ابراهیمی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- شیرین مشیر فاطمی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- رضا یعقوبی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی،
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸- ۸۸۳۲۶۵۲۷ فاکس: ۸۸۳۰۹۴۹۰
نشانی: تهران - خیابان مطهری خیابان فجر (جم سابق)
پایین تر از کانون زبان پلاک ۲۹ طبقه دوم
صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۵۵۵۱
کدپستی ۱۵۸۹۷۸۳۱۱۶
Email : info@behradmoshar.com

موسسه حسابرسی بیات رایان

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- منوچهر بیات (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- ابوالقاسم هراقی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- عبدالحسین رهبری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: طراحی سیستم (نرم افزار) مشاوره مالی و مالیاتی، خدمات حسابداری، خدمات حسابرسی عملیاتی و مالیاتی
تلفن: ۸- ۸۸۵۰۴۵۸۶
فاکس: ۸۸۵۰۲۰۴۵
نشانی: خیابان مطهری - بین کوه نور و دریای نور - شماره ۲۳۹ - طبقه سوم
Email : kpmg-br@parsonline.net
Kpmg-br@neda.net

انجمن حسابداران خبره ایران

تلفنهای ۸۸۹۰۲۹۲۶
۸۸۹۰۵۹۲۰
فاکس ۸۸۸۹۹۷۲۲

E-Mail: Anjoman@systemgroup.net

info@iranianica.com

موسسه حسابرسی بیداران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- عباس اسرار حقیقی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- بدالله امیدواری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- حسین فرج‌اللهی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی،
بازرس قانونی، طراحی سیستم‌های مالی، مشاوره مالی و مالیاتی، ارزیابی سهام
تلفن: ۸۸۳۰۶۹۱۱-۸۸۸۲۹۷۶۱-۸۸۸۳۵۲۰۷
فاکس: ۸۸۸۳۱۶۸۱
نشانی: شمال میدان هفت تیر، خیابان زیرک‌زاده، شماره ۲۲، طبقه اول

موسسه حسابرسی تدوین و همکاران

ERNST & YOUNG INTERNATIONAL

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- احمد ثابت‌مظفری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- ابوالقاسم فخاریان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- علیرضا خالقی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی - حسابرسی مالیاتی - بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸- ۸۸۷۸۲۰۹۶ فاکس: ۸۸۸۸۶۱۵۰
نشانی: خیابان ولیعصر، پائین تر از میدان ونک، پلاک ۱۲۷۹/۱
صندوق پستی: ۱۹۳۹۵/۳۱۴۹
Email: tadvinco@mail.dci.co.ir

راهنمای موسسات حسابرسی

راهنمای موسسات حسابرسی عضو انجمن حسابداران خبره ایران

۱۸

موسسه حسابرسی رایمند و همکاران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- عباسعلی دهدشتی نژاد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- فریبرز امین (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- همایون مشیرزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره مالی و مالیاتی، اصلاح حساب
تلفن: ۸۸۸۰۳۰۴۴ فاکس: ۸۸۹۰۳۴۹۶
نشانی: تهران - خیابان زرتشت غربی، پلاک ۳۲ طبقه پنجم
Email: rymand@rymand.com

۱۶

موسسه حسابرسی و خدمات مالی دایاریان

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- علی امانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- غلامحسین نوانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- رضا مستاجران (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی بازرسی قانونی، مشاوره مدیریت مالی، طراحی و یادسازی سیستم مالی، نظارت مالی و حسابداری و مالیاتی، نظارت بر امور تصفیه
تلفن: ۲ - ۸۸۷۳۹۰۷۱ و ۴ - ۸۸۷۳۹۰۸۳
فاکس: ۸۸۷۳۹۰۵۶
نشانی: خیابان شهیدبهشتی، خیابان سرافراز، خیابان هفتم، شماره ۵۰، طبقه دهم
صندوق پستی: ۱۵۷۴۵-۹۴۷
Email: DAYA RAYAN@apadana.com

۱۳

موسسه حسابرسی تلاش ارقام

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- حسن خفایی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- فیروز عربزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- خلیل گنجه (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره مالی و مالیاتی، اصلاح حساب، ارزیابی سهام و طراحی سیستم های مالی
تلفن: ۸۸۷۷۸۸۱۱ فاکس: ۸۸۸۷۲۷۵۴
دفتر تهران: خیابان گاندی، خیابان بیستم، شماره ۱۸، واحد ۶
دفتر تبریز: خیابان ولیعصر، خ کریم خان، خیابان شهیدآذرینا، بن بست رهی
تلفن: ۳۳۱۲۷۷۸ فاکس: ۳۳۳۰۵۵۵

۱۹

موسسه حسابرسی رهیافت حساب تهران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- فریدون ایزدپناه (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- عبدالله تمدنی جهرمی (حسابدار رسمی)
- هوشنگ غیبی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی، انجام وظایف بازرسی قانونی، طراحی سیستم های مالی، ارزیابی سهام
تلفن: ۵ - ۸۸۹۸۵۷۵۱
فاکس: ۸۸۹۷۵۷۲۱
صندوق پستی: ۱۳۵۸ - ۱۴۳۳۵
نشانی: خیابان یوسف آباد - خیابان چهارم، پلاک ۵، واحد ۶، کد پستی: ۱۴۳۱۶

۱۴

حسابرسین موسسه حسابرسی و بهبود سیستم های مدیریت

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- حسن اسماعیلی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- منوچهر زندی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- منیژه آریانیپور (حسابدار رسمی)
- مصطفی خادم الحسینی (حسابدار رسمی)
- ابو الفضل بیستامی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره ای و طراحی سیستم های مالی
تلفن: ۸۸۷۲۱۲۶۹، ۸۸۷۱۹۷۴۳، ۸۸۷۲۶۵۱۸
نشانی: خیابان قائم مقام قزاقی، ساختمان ۲۱۶، طبقه سوم، واحد ۲۶
Email: hesabresin@rayankooosh.com

۱۷

موسسه حسابرسی دش و همکاران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- بهروز دارش (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سید حسین عربزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- میلتن ایوان کریمیان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره مالی و مالیاتی، اصلاح حساب، ارزیابی سهام، طراحی سیستم های مالی
تلفن: ۶۶۹۴۵۴۶۷-۶۶۹۴۵۴۶۵
فاکس: ۶۶۴۲۹۹۷۱
نشانی: تهران - خیابان جمالزاده شمالی بالاتر از بلوار کشاورز روبروی بانک ملی شماره ۲۵۳
صندوق پستی: ۱۴۱۸۵/۴۸۷
Email: Dash_Co@neda.net

۱۵

موسسه حسابرسی خبره

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- داود خمارلو (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- نعمت‌الله علیخانی راد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سیاوش سهیلی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره ای و طراحی سیستم های مالی
تلفن: ۲۱-۸۸۰۴۵۱۹
فاکس: ۸۸۹۰۲۳۲۰
نشانی: خیابان ولیعصر، کوی پزشکپور (شمال فروشگاه قدس) شماره ۲۳ کد پستی: ۱۵۹۴۸

راهنمای موسسات حسابرسی

۸۸۹۰۵۹۲۰ - ۸۸۹۰۲۹۲۶

راهنمای موسسات حسابرسی

۲۰

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت
سخن حق

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- شهره شهلائی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- هوشنگ خستوئی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- اسداله نیلی اصفهانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی مالیاتی، حسابرسی عملیاتی، بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره در زمینه امور بانک، بیمه، فن آوری اطلاعاتی
تلفن: ۸۸۷۹۴۶۴۶
تلفاکس: ۸۸۷۹۴۹۲۸

صندوق پستی: ۴۱۷۵ - ۱۴۱۵۵
نشانی: میدان آرژانتین، اول بزرگراه آفریقا، روبروی پارکینگ بیهقی، پلاک ۹، بلوک ب، واحد شماره ۳
پست الکترونیک: info@sokhanehagh.com
www.sokhanehagh.com

۲۱

موسسه حسابرسی
فراز مشاور

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- پرویز صادقی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- نریمان ایلخانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- اصغر عبدالهی تیرآبادی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی مالیاتی، حسابرسی عملیاتی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی، بازرس قانونی، خدمات حسابداری، ارزیابی سهام
تلفن: ۸۸۸۹۴۴۶۸-۸۸۸۹۲۰۳۶
فاکس: ۸۸۹۰۰۵۲۸
نشانی: تهران - ولیعصر نبش استاد مطهری کورچه افتخار پلاک ۱۲ طبقه دوم کدپستی: ۱۵۹۵۸

۲۲

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت

ممیز

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- محمد نبی‌داهی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- حسین سیادت‌خو (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سعید سینائی مهربانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸۸۹۰۱۵۴۷، ۸۸۸۹۵۳۷۷
۸۸۹۰۷۶۷۹، ۸۸۸۰۲۹۰۱
فاکس: ۸۸۸۰۲۸۹۸

نشانی: خیابان کریم‌خان‌زند، خیابان آبان جنوبی، خیابان سیندغری، پلاک ۹۲، طبقه سوم، آپارتمان شرقی، کدپستی: ۱۵۹۸۶۸۵۵۱۷

۲۳

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت

نواندیشان

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- سورن آبنوس (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- غلامعلی رشیدی (حسابدار رسمی)
- گلرو هوانسیان‌فر (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی مالیاتی، حسابرسی عملیاتی، بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی و حسابداری صنعتی
تلفن: ۸۸۳۰۲۳۱۶
فاکس: ۸۸۸۴۱۲۲۷
نشانی: خیابان میرزای شیرازی، نبش خیابان کامکار ساختمان ۸۳، آپارتمان ۱۶، کدپستی: ۱۵۸۵۷

Email : nouandishan@yahoo.com

۲۴

همیار حساب

موسسه حسابرسی و خدمات مالی

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- نریمان شعر بافی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- مسعود مبارک (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- محمدتقی سلیمان‌نیا (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸۸۷۷۴۱۳۱ - ۸۸۸۷۴۳۰۸
فاکس: ۸۸۷۹۰۸۹۹

نشانی: تهران - میدان ونک، خیابان ونک، پاساژ ونک، طبقه اول، آپارتمان شماره ۱۰۷
صندوق پستی: ۱۴۱۵۵/۱۶۴۳
Email : Hamyar@iranianica.com

اطلاعیه

سمینار بهاء تمام شده، ابزار ارتقاء بهره‌وری در تاریخ‌های هشتم و نهم خردادماه ۱۳۸۵ توسط انجمن حسابداران خبره ایران در محل سالن همایش‌های رازی برگزار خواهد شد جهت اطلاعات بیشتر به بروشور داخل مجله مراجعه شود.

هزینه یابی بر مبنای فعالیت و قیمت گذاری چپاولی

نمایشگر ۲- برآورد هزینه کیوسک و تجهیزات توزیع بنزین^(۱)

شرح	مبلغ	درصد
بهای تمام شده تجهیزات توزیع سوخت ^(۲) (بنزین)	۲۲۲,۰۰۰\$	۸۲/۹۵%
بهای ساختمان فروشگاه ^(۲)	۵۰۶/۲۵۰\$	
برآورد هزینه کیوسک در مقابل فروشگاه موجود ^(۳)	۱۶%	
هزینه تلویحی کیوسک ^(۴)	۸۱,۰۰۰	۱۶/۱%
کل هزینه تلویحی تجهیزات (زمین در نظر گرفته نشده است)	۵۰۳,۰۰۰	۱۰۰%
هزینه اجاره ^(۴) و دیگر هزینه های ^(۵) تخصیص یافته برای فروش بنزین	۱۷,۰۰۰\$	
هزینه اجاره و دیگر هزینه های تخصیص یافته به مخزن هزینه فعالیت، کیوسک	۲۷,۳۷	۱۶/۱%
هزینه اجاره و دیگر هزینه های تخصیص یافته به مخزن هزینه فعالیت	۱۳,۲۶۲	۸۳/۹%
۲، تسهیلات توزیع سوخت	۱۷,۰۰۰\$	۱۰۰%

۱- اطلاعات اصلی تغییر داده شده است.

۲- ارزش دارایی ها از فهرست جامع دارایی ثابت شرکت به دست آمده است.

۳- فرض شده است که ۱۶ درصد از کل ساختمان فروشگاه در اختیار متصدیان فروش بنزین باشد.

۴- اگر جایگاه عمدتاً به فروش سوخت اختصاص داشت و فروشگاه بزرگ و مجزایی نداشت، این هزینه تلویحی بیانگر کیوسک یا دفتری بود که متصدی فروش در آن مستقر می شد.

۵- هزینه واقعی از جمله بیمه و میانگین هزینه تعمیرات و نگهداری، خدمات رفاهی و مالیات اموال به ارزش اجاره بهای منطقی کیوسک و تجهیزات توزیع سوخت اضافه می گردد.

فعالیت ها تهیه شد. این اساساً همان رویکردی بود که توسط شاکی نیز استفاده شد. مخزن هزینه فعالیت توزیع سوخت به طور مساوی بین سه نوع بنزین تخصیص داده شد، زیرا هر نوع سوخت دقیقاً تجهیزات توزیع مشابهی داشت.

مخزن هزینه فعالیت دستمزد: حجم سوخت فروخته شده یک محرک فعالیت در سطح واحد محصول است، اما استفاده از آن برای تخصیص هزینه های فعالیت دستمزد به انواع سوخت به شرح زیر قابل توجیه است:

الف: وظیفه اصلی متصدی کیوسک، دریافت بهای سوخت از مشتریان می باشد که یک فعالیت در سطح گروه محصول است. اگر میانگین حجم سوخت فروخته شده به هر مشتری تقریباً مشابه باشد، از آن می توان به عنوان محرک فعالیت برای معاملات دریافت وجه استفاده کرد و به نظر

اطراف، استفاده شد. هزینه های واقعی شامل بیمه، تعمیر و نگهداری، آب و برق، خدمات رفاهی و مالیات اموال، به اجاره بهای مذکور اضافه شد. مجموع این هزینه ها بین تجهیزات کیوسک و توزیع سوخت به تناسب ارزش برآوردی کیوسک و ارزش واقعی دارایی های توزیع سوخت تقسیم گردید (نمایشگر ۲ را ملاحظه فرمائید).

محرک های فعالیت

از آنجایی که اطلاعات حجم فروش بنزین در دسترس بود، از آن به عنوان محرک فعالیت برای هر دو مخزن هزینه فعالیت دستمزد و کیوسک استفاده شد. اطلاعات میانگین مقدار سه نوع بنزین فروخته شده در طول دوره ۱۴ ماهه (اکتبر ۱۹۹۶ لغایت نوامبر ۱۹۹۷)، به منظور تخصیص هزینه

نمایشگر ۳- تجهیزات توزیع سوخت

تسهیلات	نوع دارایی
جایگاه سوخت	دارایی ثابت مشترک
سایبان	دارایی ثابت مشترک
پوشش‌های سرمایشی	دارایی ثابت مشترک
تانکر سوخت	دارایی ثابت مخصوص نوع مشخصی از سوخت
تجهیزات مخزن و پمپاژ	دارایی ثابت مخصوص نوع مشخصی از سوخت و مشترک
توزیع‌کننده محصولات چندگانه	دارایی ثابت مشترک
دستگاه پلمپ	دارایی ثابت مخصوص نوع مشخصی از سوخت و مشترک
تجهیزات الکتریکی	دارایی ثابت مخصوص نوع معینی از سوخت و مشترک
پست توزیع برق	دارایی ثابت مشترک
تاسیسات برق	دارایی ثابت مشترک
روشنایی محیط	دارایی ثابت مشترک
سکو	دارایی ثابت مشترک
حفره استقرار مخزن	دارایی ثابت مخصوص نوع معینی از سوخت
لوله‌کشی	دارایی ثابت مخصوص نوع معینی از سوخت و مشترک

را دریافت کنند. لذا منطقی است که از محرک‌های فعالیت مشابه به منظور تخصیص مخازن هزینه فعالیت دستمزد و کیوسک استفاده شود.

ب: حجم مورد انتظار فروش به تعیین اندازه کیوسک بر مبنای تعداد متصدیان مورد نیاز کمک می‌کند که این بر پرداخت اجاره بهای کیوسک تاثیر مستقیمی دارد.

ج: حجم فروش تعیین می‌کند که چه مدتی، جایگاه توزیع سوخت باید باز باشد که این به طور مستقیم بر سطح هزینه تعمیر و نگهداری، هزینه خدمات رفاهی و دیگر هزینه‌ها تاثیر دارد.

مخزن هزینه فعالیت تجهیزات توزیع سوخت: تجهیزات توزیع سه نوع سوخت، مثل جایگاه سوخت، دارایی ثابت مشترک یا مثل تانکرهای سوخت دارایی‌های ثابتی هستند که از لحاظ اندازه و بهای تمام شده برای هر نوع سوخت، بدون در نظر گرفتن حجم فروش، یکسان‌اند. توجه شود که تقاضا برای بنزین عادی به طور قابل ملاحظه‌ای بالاتر از دو نوع بنزین دیگر می‌باشد، لیکن تانکرهای سوخت از لحاظ اندازه و بهای تمام شده یکسان هستند. در نمایشگر ۳،

می‌رسد در این مورد خاص به درستی عمل شده باشد. حجم فروش محرک هزینه فعالیت مناسب‌تری نسبت به مبلغ فروش می‌باشد، زیرا دریافت از مشتریان برای هر بار خرید و نه مبلغ خرید صورت می‌گیرد. در مورد پرداخت‌هایی که مستقیماً به وسیله کارت‌های اعتباری یا بدهی انجام می‌شود، متصدی فروش باید برانجام معاملات نظارت کند، مخصوصاً اگر پمپ خوب کار نکند، مثلاً رسید چاپ نکند. در هر مورد، می‌توان به طور معقولی فرض کرد که معاملات فروش از هر نوع مستلزم وجود متصدی فروش می‌باشد که مستقیماً درگیر فرآیند پرداخت مشتری است.

ب: تعداد معاملات فروش بنزین یک عامل عمده در تعیین تعداد متصدیان فروش و ساعات کار پمپ بنزین است که به طور مستقیم بر سطح پرداخت‌های حقوق و مزایا موثر می‌باشد. مخزن هزینه فعالیت تجهیزات کیوسک: حجم فروش را می‌توان به عنوان محرک فعالیت برای مخزن هزینه فعالیت کیوسک به شرح زیر توجیه کرد.

الف: هدف اصلی از تسهیلات کیوسک ایجاد جایگاهی برای استقرار متصدیان می‌باشد که از مشتریان بهای سوخت

حجم تولید کم و بیش نمایی بهای تمام شده محصول در حجم تولید بالا را حل می‌کند. در این مورد، تولیدات در حجم تولید کم (سوخت بدون سرب و سوپر)، با استفاده از رویکرد بر مبنای واحد، بهای تمام شده کمتری را نسبت به محصولات با حجم تولید بالا (سوخت عادی) نشان می‌دهند.

بنابراین، سوخت عادی به علت اینکه از روش تخصیص هزینه بر مبنای نامناسب واحد محصول استفاده می‌شود، بهای تمام شده بیشتر از واقع دارد و در ظاهر به بهایی کمتر از بهای تمام شده واقعی به فروش می‌رسد.

پالایش‌های بعدی

مسلماً رویکرد هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت، روش هزینه‌یابی در شرکت پمپ بنزین‌های زنجیره‌ای را بهبود بخشد. اما این مدل می‌تواند پالایش شود و بهبود یابد. استفاده از ظرفیت عملی به جای ظرفیت مورد انتظار یا بودجه‌ای می‌تواند از منظورکردن هزینه ظرفیت بلااستفاده به بهای تمام شده انواع مختلف سوخت جلوگیری کند. شناسایی و اندازه‌گیری محرک‌های فعالیت بر مبنای غیراز واحد برای هزینه‌های دستمزد و تجهیزات کیوسک زمینه دیگری برای بهبود این روش می‌باشد. درک این موضوع مهم است که پالایش بیشتر محرک‌های هزینه نسبت به محرک‌های فعالیت بر مبنای واحد محصول، مشکل شرکت مبنی بر پایین‌تر بودن بهای تمام شده بنزین عادی را تقویت می‌کند. بهبود بیشتر روش‌های هزینه‌یابی مستلزم هزینه بیشتر پردازش اطلاعات می‌باشد. بنابراین باید اطمینان حاصل شود، هزینه‌های مدل هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت از طریق منافع حاصل (هزینه - منفعت اجرای آن) جبران می‌شوند.

پی‌نوشت

- 1- Activity-Based Costing (ABC)
- 2- predatory pricing
- 3- Until-level activities
- 4- Batch- level activities
- 5- Product- level activities
- 6- Customer-level activities
- 7- Organizational-supporting activities

منبع

- 1- Borton, T. L and J. B. Macarthur, (2003), Activity-Based Costing and Predatory Pricing: The Case of The Petroleum Retail Industry, *Manangement Accounting Quarterly*, Vol.4, No.3, pp.1-7.

دارایی‌های ثابت عمده توزیع سوخت ارائه و مشخص شده است که این دارایی‌ها مشترک و یا مخصوص توزیع نوع معینی از سوخت می‌باشند. تشابه برخی از دارایی‌های ثابت توزیع سوخت و یکسان بودن بهای تمام شده آنها به این معنی است که اگر برای مثال به جای سه نوع سوخت، یک سوم کمتر از موقعی است که سه نوع سوخت به فروش برسد. برای مثال، نیاز به مخزن سوخت کم می‌شود. همچنین نیاز به تجهیزات پمپاژ و مخزن با اختصاص هر پمپ فقط به یک نوع سوخت، یک سوم کمتر می‌شود. در مورد دارایی‌های مشترک مثل سکو، سایبان و دیگر موارد مشابه نیز این موضوع صادق است.

در مورد پمپ‌های چند منظوره قابل استفاده برای هر نوع سوخت، پیچیدگی خاصی وجود دارد و بهای تمام شده پمپ‌هایی که دو نوع سوخت را پمپاژ می‌کنند، نسبت به پمپ‌هایی که سه نوع سوخت را تهیه می‌کنند باید کمتر باشد. بنابراین تخصیص مساوی هزینه‌های فعالیت توزیع سوخت بین سه نوع سوخت، معیار اندازه‌گیری معقول محرک هزینه فعالیت می‌باشد.

نتایج تجزیه و تحلیل هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت نتیجه به دست آمده از این تجزیه و تحلیل ساده هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت را می‌توان از دو دیدگاه قانونی و مدیریت هزینه مورد توجه قرار داد:

پیامدهای قانونی

باتوجه به تجزیه و تحلیل هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت، بهای تمام شده هر گالن فروش بین مبالغ محاسبه شده بر اساس رویکرد سطح واحد توسط شاکیان و رویکرد تسهیم به نسبت مساوی دستمزد و سربار توسط شرکت، قرار می‌گیرد. در اصل، رویکرد هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت اختلاف بین بهای هر گالن به دست آمده از دو رویکرد افراطی پیشگفته را نشان می‌دهد. پس از ارائه این تجزیه و تحلیل مورد حل و فصل و حکم اولیه دادگاه لغو شد.

پیامدهای مدیریت هزینه

از دیدگاه مدیریت هزینه، مدل هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت مشکل کم‌نمایی بهای تمام شده محصول در

کفایت سرمایه در نظام بانکی

سرمایه اصلی (سرمایه پرداخت شده، اندوخته قانونی، سایر اندوخته‌ها، صرف سهام و سود انباشته)^{۱۹} و سرمایه تکمیلی (ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول عمومی، اندوخته/ذخیره تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت و اندوخته ناشی از تجدید بازار سهام)^{۲۰} پس از انجام کسور لازم است.^{۲۱} بدین ترتیب رابطه محاسباتی مربوط به نسبت کفایت سرمایه از این قرار است.

$$\text{نسبت کفایت سرمایه} = \frac{\text{سرمایه پایه}}{\text{اقدام بالای خط (ضریب مخاطره)}} +$$

اقدام زیر خط (ضریب تبدیل) (ضریب مخاطره)

برپایه الزامات طرح شده در آیین‌نامه کفایت سرمایه، بانک‌ها و موسسات اعتباری موظفند حداقل هر ۶ ماه یکبار نسبت کفایت را به ترتیبی که بانک مرکزی تعیین می‌کند، محاسبه و به این بانک گزارش نمایند.^{۲۲}

کفایت سرمایه در بانک‌های دولتی ایران (۱۳۸۲-۱۳۷۳)

ارزیابی وضعیت نسبت‌های مالی معرف سلامت و پایداری ارکان نظام بانکی از جمله برنامه‌هایی است که مراجع و نهادهای نظارتی در سطح ملی و بین‌المللی همواره بر ضرورت آن تاکید داشته‌اند. اما از میان این نسبت‌ها و معیارهای کمی شاید اهمیت و جایگاه نسبت‌های معرف کفایت سرمایه در مقایسه با سایر نسبت‌های مالی، متفاوت و متمایز باشد. حقیقت آن است که کفایت سرمایه هر بانک از چنان اهمیتی برخوردار است که تمام برنامه‌های ارزیابی سلامت و پایداری نظام بانکی در نقاط مختلف جهان، ارزیابی آن را به عنوان ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌دانند؛ مطالعه در کارکردهای نظارتی مراجعی مانند موسسه مرکزی بیمه سپرده‌ها در آمریکا، مرجع رسمی نظارت بر خدمات مالی در انگلستان، کارگروه‌های جامعه اقتصادی اروپا و دیگر نهادهای فعال در سایر کشورهای جهان به وضوح گویای این امر است. در واقع، تحلیل روند نسبت کفایت سرمایه، به عنوان اصلی‌ترین معیار کمی از میان نسبت‌های مالی معرف کفایت سرمایه، اقدامی بایسته در راستای ارزیابی وضعیت جاری و آینده هر بانک به‌شمار می‌رود.

برپایه استدلال‌های مطرح شده می‌توان تلاش برای اسنادکاوی در اطلاعات مالی بانک‌ها و استخراج داده‌های لازم برای محاسبه نسبت کفایت سرمایه را کاملاً توجیه‌پذیر

دانست. در این بخش با الهام از مبانی طرح شده در حوزه موافقت‌نامه کفایت سرمایه و هم‌چنین توجه به پایه‌های محاسباتی ارائه شده در آیین‌نامه کفایت سرمایه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تلاش همه‌جانبه‌ای به عمل آمده تا ضمن مطالعه داده‌های مالی ده بانک دولتی فعال در نظام بانکی ایران در سال‌های ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۸۳، اقدام لازم برای محاسبه نسبت کفایت سرمایه، نمایش روند آن و هم‌چنین شرح علل احتمالی نوسان‌های مشاهده شده نیز به عمل آید. نتایج حاصل از محاسبه نسبت کفایت سرمایه در محدوده پیشگفته در قالب نمایه ۵ ارائه شده است.

مطالعه در اعداد و ارقام محاسبه شده در ارتباط با نسبت کفایت سرمایه در ده بانک دولتی در طول دوره ده ساله مورد بررسی، آشکارا نشان‌دهنده نوسان‌های عمده‌ای می‌باشد. در همین راستا و به منظور شرح علل احتمالی اثرگذار بر پدیداری این نوسان‌ها می‌توان به مواد ارائه شده در قالب نمایه ۶ اشاره کرد. همان‌گونه که از اطلاعات ارائه شده در این نمایه برمی‌آید، کفایت سرمایه بانک‌ها تا اندازه زیادی متأثر از افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها، انتشار اوراق مشارکت، انتقال تفاوت تسعیر ارز به حساب سرمایه، تجدید ارزیابی سهام و پاره‌ای از منابع تخصیص یافته به بانک‌های تخصصی بوده است. بدیهی است تحلیل روند نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها بدون توجه به عوامل پیشگفته اساساً نادرست خواهد بود.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مقاله تلاش شد تا از طریق بررسی نقش و جایگاه سرمایه در نظام بانکی، بر اهمیت کفایت سرمایه در بانک‌ها تاکید شود. در این راستا و در جهت تبیین استاندارد کفایت سرمایه، آخرین اصول و ضوابط مقرر از جانب کمیته قوانین و رویه‌های نظارتی بانکداری، طرح و به دقت مورد بررسی قرار گرفت. براین اساس، ابتدا عوامل تشکیل‌دهنده سرمایه قانونی بانک‌ها طبق روش‌شناسی کمیته بال که در برگیرنده سرمایه اولیه، سرمایه مکمل و سرمایه درجه سه است، بررسی شد و آن‌گاه الزامات مربوط به حداقل سرمایه مورد نیاز بانک و شیوه پوشش اجزای تشکیل‌دهنده مخاطره (مخاطره اعتباری، مخاطره بازار و مخاطره عملیاتی) با

آیین‌نامه کفایت سرمایه، ضمیمه بخشنامه مب ۱۹۶۶/ و مب ۱۹۶۷ (تهران):
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲/۱۱/۲۹

۵- همان ماخذ، ماده ۱

۶- همان ماخذ، ماده ۳

۷- همان ماخذ، ماده ۵

۸- همان ماخذ، ماده ۵.۱.۱

۹- همان ماخذ، ماده ۵.۱.۲

۱۰- همان ماخذ، ماده ۵.۱.۳

۱۱- همان ماخذ، ماده ۵.۱.۴

۱۲- همان ماخذ، ماده ۵.۲

۱۳- همان ماخذ، ماده ۵.۲.۱

۱۴- همان ماخذ، ماده ۵.۲.۲

۱۵- همان ماخذ، ماده ۵.۲.۳

۱۶- همان ماخذ، ماده ۵.۲.۴

۱۷- همان ماخذ، ماده ۶

۱۸- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره مطالعات و مقررات بانکی، آیین‌نامه سرمایه پایه بانک‌ها و موسسات اعتباری، ضمیمه بخشنامه مب/ ۱۹۱۱ (تهران): بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲/۱۱/۱۶

۱۹- همان ماخذ، ماده ۲

۲۰- همان ماخذ، ماده ۳

۲۱- همان ماخذ، ماده ۱

۲۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره مطالعات و مقررات بانکی، آیین‌نامه کفایت سرمایه، ضمیمه بخشنامه مب/ ۱۹۶۶ و مب/ ۱۹۶۷ (تهران): بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲/۱۱/۲۹، ماده ۸

منابع و ماخذ فارسی

۱- اداره ریسک بانک صنعت و معدن. مدیریت ریسک و تحقیقات، نسبت‌های کفایت سرمایه در بانک‌ها - توضیحات ساده و مثال‌هایی از طریق محاسبه، بانک صنعت و معدن (مرداد ۱۳۸۰).

۲- صفری زنجانی، بهرام. "مقررات جدید کفایت سرمایه - قسمت اول، نشریه داخلی بانک ملی ایران، شماره ۸۷ (خرداد ۱۳۸۲)، ص.ص. ۸-۱۱.

۳- "مقررات جدید کفایت سرمایه - قسمت دوم"، نشریه داخلی بانک ملی ایران، شماره ۸۸ (تیر ۱۳۸۲)، ص.ص. ۹-۱۳.

۴- منوچهری، منوچهر. "نسبت کفایت سرمایه"، ماهنامه حسابدار، سال چهارم، شماره ۱۳۶ (اردیبهشت ۱۳۷۹)، ص.ص. ۳۸-۴۱ و ص.ص. ۶۹-۷۰.

منابع و ماخذ انگلیسی

1- Basle Committee on Banking Supervision. History of the basle Committee and it's Membership, (Basle: Switzerland, Bank for International Settlements, March 2001).

2- Van Greuning, Hennie, and Sonja Brajovic Bratanovic. Analyzing and Managing Banking Risk- A Framewok for Assessing Corporate Governance and Financial Risk, Second edition (Washington D.C.: The International Bank for Reconstruction/The World Bank, 2003).

استفاده از عناصر تشکیل دهنده سه سطح سرمایه تبیین گردید؛ ضمن آن که زیربنای طرح مباحث در این حوزه نیز بر سه رکن مقرر از جانب کمیته بال (حداقل الزامات کفایت سرمایه، بررسی نظارتی و نظام بازار) استوار بود. در نهایت، با بهره‌جویی از مبانی نظری طرح شده، تلاش همه جانبه‌ای به عمل آمد تا شیوه استفاده موثر از الزامات مقرر از سوی کمیته بال و موافقت‌نامه نوین سرمایه نیز تا حد امکان طرح و تحلیل شود؛ تا از این طریق مبانی عملی اجرای ارزیابی‌های مربوط به سنجش سلامت و ثبات بانک‌ها در عرصه نظام بانکی ایران فراهم آید. در حقیقت، یکی از ضرورت‌هایی که نظام بانکی هر کشور به آن وابستگی زیاد دارد، تحلیل دقیق ابعادی است که تعیین‌کننده سلامت و ثبات بانک‌ها می‌باشد؛ ابعادی که شامل کفایت سرمایه، کیفیت دارایی‌ها، ثبات و پایداری مدیریت، سودآوری و نقدینگی بانک است؛ و از میان آن‌ها شاید به جرات بتوان مدعی بود که نقش و جایگاه کفایت سرمایه در قیاس با سایر عوامل، بسیار پررنگ جلوه می‌نماید. از این‌رو، در ادامه مباحث ضمن ارائه تصویری خلاصه از وضعیت نظارت بر بانک‌ها در ایران، آیین‌نامه کفایت سرمایه ارائه شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز به طور کامل مورد بررسی قرار گرفت. تحلیل دقیق آیین‌نامه یاد شده از یک سو و اسنادکاوای نگارنده در اطلاعات مالی تاریخی بانک‌های دولتی در ایران در سال‌های ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۸۲ از سوی دیگر، بستری را فراهم آورد تا با اتکا بر آن، بتوان وضعیت کفایت سرمایه بانک‌ها در دوره مورد اشاره را توصیف کرد. حاصل این اقدام ارائه مجموعه‌ای از تجزیه و تحلیل‌های کارشناسی در زمینه شرح علل نوسان‌های احتمالی در روند کفایت سرمایه بانک‌ها بود؛ و مطالعه چنین تحلیل‌هایی به‌طور حتم پایه‌ای برای اجرای کوشش‌های پژوهشی دامنه‌دار در راستای ارزیابی جامع سلامت و ثبات نظام بانکی در ایران خواهد بود.

پی‌نوشت

1- Business- Economic Cycles

۲- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، قانون برنامه سوم اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۷۹-۱۳۸۳)، چاپ چهارم (تهران: انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مرکز مدارک علمی و انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ۱۳۸۰)

۳- همان ماخذ، ماده ۹۲، ص ۶۴

۴- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره مطالعات و مقررات بانکی،

انجمن حسابداران خبره ایران

اتاق بازرگانی و صنایع
معادن ایران

دوره‌های حسابداری و مدیریت مالی مرکز آموزشهای کاربردی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با همکاری انجمن حسابداران خبره ایران

دوره‌های حسابداری و مالی کوتاه‌مدت و بلندمدت:

کد	نام دوره	مدت دوره	شهریه	پیش‌نیاز
دوره			لریال	
۴۰۱	حسابداری مالی (۱)	۶۰ ساعت	۷۰۰,۰۰۰	حداقل دیپلم
۴۰۲	حسابداری مالی (۲)	۶۰ ساعت	۷۵۰,۰۰۰	۴۰۱
۴۰۵	حسابداری صنعتی (۱)	۶۰ ساعت	۸۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۰۶	حسابداری صنعتی (۲)	۵۰ ساعت	۸۰۰,۰۰۰	۴۰۵
۴۰۷	حسابداری مدیریت	۲۰ ساعت	۱,۵۰۰,۰۰۰	۴۰۶
۴۰۸	مدیریت مالی	۲۰ ساعت	۷۵۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۰۹	حسابداری تلفیقی	۳۰ ساعت	۲,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۰	حسابرسی داخلی و عملیاتی	۳۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۱۲	قانون مالیات‌های مستقیم	۲۵ ساعت	۷۵۰,۰۰۰	۴۰۲
۴۱۳	مدیریت مالی برای مدیران غیرمالی	۳۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳ سال سابقه مدیریت
۴۱۴	مدیریت سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار و مهندسی مالی	۲۰ ساعت	۱,۷۵۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۶	تجزیه و تحلیل و طراحی سیستمهای حسابداری	۲۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۷	اصول برنامه‌ریزی و بودجه	۲۰ ساعت	۷۵۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۸	صورت جریان وجوه نقد	۱۸ ساعت	۷۵۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۱۹	تهیه و ارائه صورت‌های مالی (استانداردهای حسابداری ۲۰۱، ۶ و ۱۳)	۲۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۴۲۰	استفاده از نرم‌افزارهای حسابداری	۵۰ ساعت	۱,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۵۰۱	دوره عالی حسابداری و مدیریت مالی	۲۶۰ ساعت	۴,۵۰۰,۰۰۰	لیسانس حسابداری یا مرتبط
۵۰۲	دوره تکمیلی و امور مالی (۱)	۲۶۰ ساعت	۲,۵۰۰,۰۰۰	۴۰۲
۶۰۱	حسابداری مالی به زبان انگلیسی	۶۰ ساعت	۱,۲۵۰,۰۰۰	حداقل لیسانس مرتبط

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر می‌توانید با مرکز آموزشهای کاربردی اتاق بازرگانی به آدرس زیر مراجعه یا با تلفن‌های مرکز تماس حاصل فرمایید.

خیابان انقلاب، بعد از میدان فردوسی خیابان شهید موسوی (فرصت جنوبی) پست نیکپور پلاک ۶۶

تلفن ۸۸۸۱۰۵۳۵-۸۸۸۲۹۶۵۴ شماره ۸۸۸۲۸۷۸۷

www.iaa.ir

راهنمای تدوین مقالات

- از کلیه علاقه‌مندان و نویسندگان گرامی که مقالات خود را جهت چاپ در این مجله ارسال می‌دارند تقاضا می‌شود به نکات زیر توجه فرمایند:
- ۱- **عنوان، نام و نشانی:** صفحه اول مقاله اختصاص داده شود به ذکر عنوان فارسی و انگلیسی مقاله - نام نویسنده یا نویسندگان، عنوان شغلی یا علمی، صفحه دوم با عنوان و چکیده‌ای از مقاله آغاز گردد.
  - ۲- **چکیده:** چکیده در ۱۰۰ تا ۱۵۰ کلمه و بلافاصله بعد از عنوان مقاله و در صفحه‌ای مجزا تایپ شود. چکیده باید حاوی بیان مختصری از هدف، یافته‌ها و نتیجه‌گیری باشد. (ارسال چکیده به زبان فارسی و انگلیسی الزامی است).
  - ۳- **کلیدواژه‌ها:** در صورتی که در مقاله از اصطلاحات و واژه‌های خاص استفاده شده باید بلافاصله بعد از چکیده مقاله قرار گیرد. متن مقاله باید با بخشی تحت عنوان مقدمه آغاز گردد. مقدمه اصولاً باید جزئیات بیشتری درباره هدف، انگیزه، روش و یافته‌ها در اختیار گذارد. چکیده و مقدمه باید حتی‌المقدور از لحاظ فنی پیچیده نباشد.
  - ۴- **جدول، نمودارها و شکل‌ها:** نویسنده باید به موارد زیر توجه نماید:
    - هر جدول یا نمودار باید در صفحه‌ای جداگانه و در انتهای مقاله قرار گرفته و دارای شماره الفبایی و عنوان دقیق محتوای آن باشد.
    - عطف هر نمودار باید در متن مقاله آمده باشد.
    - نمودار باید به طور منطقی و بدون نیاز به رجوع به متن قابل درک و تفسیر باشد.
    - مندرجات جدول‌ها باید روشن و آشکار بوده و شماره‌گذاری جدول‌ها نیز به ترتیبی باشد که در متن می‌آید.
  - ۵- **مستندسازی:** برای استناد به کار دیگران باید از سیستم "مولف - تاریخ" که به فهرست کارهای دیگران (ماخذ) عطف می‌گردد، استفاده شود. نویسندگان در این فهرست باید شماره صفحات مورد استفاده از هر ماخذ را ذکر نمایند.
    - در متن به کارهای دیگران اینگونه استناد می‌شود: نام، نام خانوادگی و تاریخ در داخل پرانتز، برای مثال (حسینی، ۱۳۸۱) با دو نویسنده (حسینی و حسینی ۱۳۸۱)، با بیش از دو نویسنده (حسینی و دیگران ۱۳۸۱)، استناد به بیش از یک منبع توأم در یک عطف (حسینی ۱۳۸۱، حسینی ۱۳۸۲)، استناد به دو کار یا بیشتر یک نویسنده (حسینی ۱۳۸۱ و ۱۳۷۹).
    - هنگامی که فهرست ماخذ شامل پیش از یک کار از یک نویسنده در همان سال باشد، پسوند الفبایی در ادامه تاریخ درج می‌گردد. برای مثال (حسینی ۱۳۸۱ الف).
  - ۶- **شکل مقاله:** جهت ویراستاری احتمالی و درج نظرات داور در حاشیه صفحه مقاله باید روی کاغذ A4 و در یک سمت آن و به طور یک خط در میان با برنامه Zarnegar یا Word تایپ شود. صفحات مقاله به ترتیب شماره‌گذاری شود. **فلاپی یا لوح فشرده مقاله حتماً باید ضمیمه مقاله ارسال شود.**
  - ۷- **فهرست منابع و ماخذ:** هر مقاله‌ای شامل فهرستی از ماخذ کارهای استناد شده می‌باشد. هر قلم این فهرست باید شامل تمامی اطلاعات لازم برای شناسایی آن کار تحقیقی باشد. در سیستم نام خانوادگی، تاریخ، چارچوب زیر پیشنهاد می‌گردد:
    - ماخذ را به ترتیب حروف الفبایی در رابطه با نام خانوادگی اولین نویسنده (یا نهاد ماخذ شده) تنظیم کنید.
    - تاریخ انتشار باید بلافاصله بعد از نام و نام خانوادگی نویسنده قرار گیرد.
    - کارهای چندگانه توسط همان نویسنده در همان سال بوسیله حروف الفبایی بعد از تاریخ تفکیک شوند.
    - برای کتاب: نام نویسنده، نام کتاب، نام مترجم، محل نشر، ناشر، تاریخ انتشار، شماره صفحه.
    - برای مقاله: نام نویسنده، "عنوان مقاله"، نام نشریه، دوره، شماره مجله، شماره صفحه.
  - ۸- **پانویس‌ها:** پانویس‌ها نباید برای استنادسازی مورد استفاده قرار گیرند. پانویس‌ها باید تنها برای بسط و تکرار اطلاعات مفیدی که اگر در خود متن ذکر گردد ممکن است به تداوم مطلب خدشه وارد سازد، مورد استفاده قرار گیرد. کلیه پانویس‌ها در انتهای مقاله بترتیب استفاده در متن و قبل از فهرست منابع و ماخذ درج شود.
  - ۹- **ارسال مقالات:** مقالاتی که در حال حاضر توسط مجلات یا ناشرین دیگر در دست بررسی می‌باشد نباید ارسال گردد.
    - نویسنده مقاله باید یک نسخه از مقاله ارسالی را نزد خود نگه دارد زیرا مقالاتی که جهت چاپ مورد پذیرش قرار نمی‌گیرد عودت نخواهد شد.
    - مقالات پس از بررسی در صورت تأیید هیات تحریریه به چاپ خواهد رسید.
    - درج مقالات در مجله به معنی تأیید محتوای آن توسط هیات تحریریه نبوده، لذا نویسنده شخصاً مسئول بیان نظرات خود در مقاله می‌باشد.
    - مقالاتی که به صورت ترجمه می‌باشد، ارسال‌کنندگان ترجمه مقالات باید ضمن نشانی کامل منبع مورد استفاده یک نسخه از اصل مقاله را ارسال دارند.
  - مجله در حذف و یا اصلاح مقالات رسیده آزاد است.
  - ۱۰- **ارسال مقاله:** نسخه اصلی مقالات باید به نشانی زیر ارسال شود:

تهران - خیابان استادنجات‌الهی - شماره ۱۵۲ - انجمن حسابداران خبره ایران یا صندوق پستی ۱۵۸۱۵/۳۶۹۱

سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه و عوامل ...

فضاهای سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه جهانی بتواند توسعه داده شوند. این مدل‌ها از چهار حوزه موضوعی شامل: ۱- حوزه منطقی، ۲- حوزه آرایه و عرضه، ۳- حوزه خدمات، ۴- حوزه پایگاه داده‌های بزرگ، تشکیل شده است [۲۵].

برای کاربرد موفق سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه الکترونیکی باید به دو بعد فنی و اجتماعی و تاثیرات متقابل آنها در محیط تغییرات مدیریتی توجه شود. این سیستم‌ها موجب تسهیل در اجرای کلیه اجزاء چارچوب کسب و کار شامل زیر ساخت‌های فنی، محیط تغییرات سازمان، و مدیریت پروژه می‌شوند. در این ارتباط، موانعی از قبیل آمادگی فرهنگی و مدیریت تغییرات نیز وجود دارد. بنابراین رضایت کارفرما از پذیرش سراسری تغییرات در هر دو حیطه فعالیت‌های ستادی و عملیاتی بسیار مهم می‌باشد [۲۶].

ویژگی‌های عمده سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مبتنی بر وب

این سیستم دارای ویژگی‌هایی از قبیل؛ طراحی ساختار و برنامه‌ریزی، محاسبه خودکار مقادیر کمی طرح‌های ساخت، تخصیص به‌وسیله ارتباط اقلام زمانبندی با نرخ‌ها، تحلیل کامل نرخ‌ها، مدیریت بودجه، مدیریت مناقصات و تحلیل مزایده‌ها، زمان‌بندی پروژه‌ها، اعلام نیازها و تخصیص منابع براساس قابلیت‌ها، کنترل پروژه‌ها از طریق گزارش‌های روزانه و ارزیابی دفترداری و صورت‌حساب‌ها می‌باشد. [۲۷].

در مورد منافع و محاسن سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مبتنی بر وب می‌توان از، تهیه ارتباطات از محل‌های مختلف برای استفاده سریع و به موقع از اطلاعات موجود در هر زمان، برنامه خودکار برای پیش‌بینی کمیت پروژه و برنامه‌ریزی از طریق نرم‌افزارهای پیشرفته، تخصیص سریع و به موقع منابع و مدیریت پروژه، گزارش روزانه سریع و به موقع و کنترل برنامه‌ها، تهیه بازخوردهای با ارزش برای تحقیقات گروه‌های طراحی و ساخت سیستم، افزایش

قابلیت دید و بینش مدیران نسبت به شرکت و هشدار سریع در صورت کاهش موجودی‌ها، سیستم ارتباطی مدیریت و مشتری، سیستم سریع و به موقع مدیریت اسناد و مستندسازی، کمک به تصمیم‌گیری درست در زمان مناسب و کمک به بهینه کردن بهره‌برداری از منابع موجود، نام برد [۲۷].

نقش سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در زنجیره تامین

همواره در تحقیقات انجام شده نقش جنبه‌هایی از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در زنجیره تامین مورد نظر بوده است. هدف برقرار کردن شرایطی است که تحت آن سیستم بتواند یک وسیله مهم و یا امتیازی بسیار قوی برای عملکرد مافوق و عالی‌تر در زنجیره عرضه به‌وجود بیاورد. این سیستم را می‌توان از لحاظ جنبه‌های کسب و کار، فنی و کارکردی تعریف کرد. یک راه برای نگاه کردن به سیستم، ترکیبی از فرایندهای کسب و کار و فناوری اطلاعات است. در این تعریف، سیستم همانند چتری برای یکپارچه‌سازی سیستم‌های نرم‌افزاری کسب و کار است که می‌تواند ساختار اطلاعاتی را پیوند داده و کنترل حیطه‌های رایج کسب و کار که ناشی از تهیه تدارکات برای کنترل محیط کار و حسابداری مالی است، ممکن سازد. این تدارکات و مهیا کردن، پیوندی‌ایست که فعالیت‌های مدیریت در طول محل‌های جغرافیایی یا شبکه‌های نامتجانس پیچیده را متعهد و ملزم می‌سازد.

از جنبه فنی، این سیستم‌ها را می‌توان جلوه‌ای از سیستم توسعه یافته منطقی سیستم برنامه‌ریزی مواد در دهه ۷۰ و سیستم برنامه‌ریزی منابع کارخانه در دهه ۸۰ دانست. با این وجود جنبه‌های سیستم خیلی زیاد جلوه می‌کنند. افزایش ۳۰ درصد فروش بسته‌های سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در سطح جهانی همراه با پشتیبانی اجرای آن، باعث افزایش توجه بیشتر به این سیستم‌ها شده است.

از جنبه کارکردی، سیستم در ابتدا مدیریت و اداره توسعه منابع در داخل سازمان‌های انفرادی را پشتیبانی می‌کند. این منابع می‌تواند مواد، ظرفیت تولیدی، نیروی

اطلاعیه

سازمان‌ها و موسسات تابعه و وابسته به آنها (از جمله شهرداری‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها)، ز - سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (شامل شرکت‌های سهامی خاص و سایر شرکت‌ها و هم چنین موسسات انتفاعی غیرتجاری، شرکت‌ها و موسسات تعاونی و اتحادیه‌های آنها و اشخاص حقیقی که طبق قانون مکلف به نگهداری دفاتر قانونی هستند) و براساس آخرین اظهارنامه مالیاتی تسلیمی خود جمع درآمد (فروش و یا خدمات) آنها بیش از مبلغ ۸ میلیارد ریال (در مورد شرکت‌های پیمانکاری جمع ناخالص درآمد صورت حساب شده هر سال آنها بابت پیمان‌های منعقد شده بیش از ۸ میلیارد ریال) یا جمع دارایی‌های آنها بیش از مبلغ ۱۶ میلیارد ریال باشد.

توضیح

۱- با عنایت به تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی کشور، سازمان حسابرسی به عنوان حسابرس منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی برای حسابرسی و بازرسی قانونی بانک‌ها و شرکت‌های دولتی که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت، وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی می‌باشد تعیین می‌شود، سایر شرکت‌ها و موسسات موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی مجاز به انتخاب موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و یا سازمان حسابرسی به عنوان حسابرس و بازرس قانونی خود می‌باشند.

۲- طبق ماده (۳) آیین‌نامه فوق‌الذکر صورت‌های مالی اشخاص حقوقی و حقیقی موضوع بندهای (الف) تا (ز)

اطلاعیه شماره ۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص الزام قانونی تسلیم صورت‌های مالی حسابرسی شده اشخاص حقیقی و حقوقی برای عملکرد سال‌های ۱۳۸۴ و به بعد

پیرو اطلاعیه شهریورماه سال ۱۳۸۱، براساس ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۴) قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران رسمی مصوب ۱۳۷۹/۶/۱۳ هیات محترم وزیران کلیه واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی زیر مکلفند حسب مورد حسابرس و بازرس قانونی یا حسابرس خود را برای سال‌های مالی ۱۳۸۴ و به بعد از میان موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی (در مورد کلیه بندهای زیر) یا حسابدار رسمی عضو جامعه (تنها در مورد بند "ز" زیر - موضوع تبصره ۳ ماده مذکور) انتخاب نمایند.

الف - شرکت‌های پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها،

ب - شرکت‌های سهامی عام و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها،

ج - شرکت‌های موضوع بندهای الف و ب ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی با رعایت ترتیبات مقرر در تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی،

ه - شعب و دفاتر نمایندگی شرکت‌های خارجی که در اجرای قانون اجازه ثبت شعب و نمایندگی شرکت‌های خارجی مصوب - ۱۳۷۶ - در ایران ثبت شده‌اند،

و - موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها،

روزنامه رسمی شماره: ۱۷۷۰۵ تاریخ: ۱۳۸۴/۹/۱۴

قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

ماده ۳۲- مطالبات قطعی شده سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان از اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکت‌های دولتی بابت مابه‌التفاوت به وزارت امور اقتصادی و دارایی منتقل می‌گردد. وزارت مذکور مکلف است مطالبات مذکور را براساس مقررات فصل نهم قانون مالیات‌های مستقیم وصول و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید.

ماده ۴۵- به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود جهت اصلاح ساختار نیروی انسانی، دودرصد (۲٪) از اعتبارات هزینه‌ای مصوب و یا منابع داخلی خود را برای پرداخت وجوه تشویقی علاوه بر قوانین و مقررات موضوعه بابت بازخرید و بازنشستگی (در صورت دارا بودن شرایط بازنشستگی و با کمتر از سی سال خدمت) نیروهای مازاد بر نیاز خود اختصاص دهند.

تبصره - حکم این ماده براساس پیشنهاد شورای اداری و تصویب کمیسیون‌های مشترک برنامه و بودجه و محاسبات و اجتماعی مجلس شورای اسلامی شامل کارکنان مجلس شورای اسلامی هم می‌شود.

ماده ۶۴- ادارات امور اقتصادی و دارایی مکلف می‌باشند هنگام صدور تسویه حساب‌های آن دسته از مودیان مالیاتی که دارای کارت بازرگانی (حقیقی و حقوقی در بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی) می‌باشند اصل فیش واریزی سه در هزار درآمد مشمول مالیاتی که به حساب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون ایران واریز گردیده و به تأیید اتاق‌های بازرگانی و صنایع و معادن و اتاق‌های تعاون رسیده است را دریافت نمایند.

ماده ۶۶- در راستای منظور نمودن معافیت‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاری صنعتی، استثنای مذکور در تبصره (۲) ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ حذف و صدور پروانه تاسیس تنها در مواردی که برخوردار از معافیت مالیاتی باشد، مجاز است.

فوق که حسب مورد فاقد گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی) یا (گزارش حسابرسی) موضوع آیین‌نامه باشند در هیچ یک از وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و بیمه‌ها، موسسات اعتباری غیربانکی، سازمان بورس اوراق بهادار و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی معتبر نبوده و به نفع اشخاص مذکور قابل استناد نخواهد بود.

۳- به استناد مفاد ماده (۲۷۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی، سازمان حسابرسی، حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که عهده‌دار انجام حسابرسی و بازرسی قانونی یا حسابرسی اشخاص حقوقی و حقیقی بندهای (الف) تا (ز) فوق هستند در صورت درخواست اشخاص مذکور مکلفند گزارش حسابرسی مالیاتی تنظیم و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط در اختیار مودی قرار دهند.

در این صورت اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات برگ تشخیص مالیات صادر می‌نماید.

۴- قبول گزارش حسابرسی مالیاتی موکول به آن است که مودی گزارش حسابرسی مالیاتی نسبت به صورت‌های مالی را که طبق استانداردهای حسابرسی توسط همان حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی تنظیم شده است ضمیمه گزارش حسابرسی مالیاتی همراه با اظهارنامه مالیاتی یا حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه به اداره امور مالیاتی تسلیم نماید.

۵- اسامی موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و حسابداران رسمی شاغل انفرادی علاوه بر سازمان حسابرسی که مجاز به پذیرش سمت حسابرس و بازرسی قانونی شرکت‌ها، موسسات و اشخاص حقیقی موضوع این اطلاعیه می‌باشند، در سایت جامعه حسابداران رسمی ایران به نشانی: www.iacpas.org موجود است.

وزارت امور اقتصادی و دارایی

فهرست کشورهایی که موافقت‌نامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف با آنها لازم‌الاجرا گردیده است.

ردیف	نام کشور	تاریخ لازم‌الاجرا شدن
۱	آلمان	۱۳۴۷/۹/۲۹
۲	فرانسه	۱۳۵۲/۸/۱۶
۳	ارمنستان	۱۳۷۶/۴/۲۰
۴	آفریقای جنوبی	۱۳۷۷/۹/۲
۵	قزاقستان	۱۳۷۸/۱/۱۴
۶	ترکمنستان	۱۳۷۸/۵/۱۲
۷	لبنان	۱۳۷۹/۹/۳۰
۸	گرجستان	۱۳۷۹/۱۱/۲۶
۹	اکراین	۱۳۸۰/۷/۴
۱۰	بلاروس	۱۳۸۰/۸/۲۴
۱۱	سوریه	۱۳۸۰/۹/۱۲
۱۲	سری‌لانکا	۱۳۸۰/۱۰/۵
۱۳	فدراسیون روسیه	۱۳۸۱/۱/۱۶
۱۴	چین	۱۳۸۲/۵/۲۳
۱۵	فدرال سوئیس	۱۳۸۲/۱۰/۱۰
۱۶	پاکستان	۱۳۸۲/۱۲/۱۴
۱۷	اتریش	۱۳۸۳/۴/۲۱
۱۸	ازبکستان	۱۳۸۳/۱۰/۲۶
۱۹	ترکیه	۱۳۸۳/۱۲/۴
۲۰	تونس	۱۳۸۴/۳/۲۴
۲۱	قرقیزستان	۱۳۸۴/۶/۲۵

دفتر قراردادهای بین‌المللی سازمان امور مالیاتی کشور

سیستم

انبار و کنترل موجودی

- چندین انبار و محل استقرار
- کنترل دریافت کالا (کیفی و فنی)
- کنترل بچ و تاریخ انقضا
- کنترل ابزار و اقلام چند بار مصرف
- نقل و انتقال اطلاعات انبار فیزیکی
- صدور حواله بر اساس درخت محصول
- روشهای قیمت گذاری متعدد
- انجام عملیات انبارگردانی
- تحلیل ABC

طراحی مبتنی بر تمایل مصرف

نرم افزاری سی. اس. دی
موسسه کنترل و طرح سیستمها

دفتر فروش: (۱۰ خط) ۸۸۸۲۴۸۱۲
دفتر مدیریت: تلفکس ۸۸۸۳۶۹۹۸
۸۸۸۴۶۵۹۳

Email: CSD_Company@yahoo.com

تأثیر حاکمیت شرکتی در گسترش بازار سرمایه ...

وضعیت سیستم حاکمیت شرکتی در ایران

سیستم حاکمیت شرکتی در ایران، بیشتر شبیه سیستم درون سازمانی (رابطه‌ای) است. شواهد موجود نشان می‌دهد، منشا این سیستم، قانون مدنی مصوب ۱۸ اردیبهشت ۱۳۰۷ و اصلاحات بعدی (شامل آخرین اصلاحیه مصوب دی‌ماه ۱۳۶۱)، قانون تجارت مصوب ۱۳ اردیبهشت‌ماه ۱۳۱۱، عمدتاً قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۲۴ اسفندماه ۱۳۴۷ و قوانین و مقررات بورس اوراق بهادار می‌باشد.

قانون تجارت که از قوانین فرانسه و بلژیک اقتباس شده قدیمی و منسوخ بوده و دارای نواقص فراوانی است. هرچند که در سال ۱۳۴۷ مفاد ۲۱ تا ۹۴ قانون مذکور اصلاح و ۳۰۰ ماده جدید در مورد شرکت‌ها جایگزین شد، به نظر می‌رسد اصلاحیه انجام شده نیز تغییر با اهمیتی در چارچوب اولیه قانون تجارت و ارتقا حاکمیت شرکتی ایجاد نکرده است.

از زمان تصویب قانون بورس اوراق بهادار در اردیبهشت‌ماه ۱۳۴۵ تاکنون ۳۸ سال می‌گذرد و به جز تلاش‌های چندسال اخیر، تغییر با اهمیتی در جهت ارتقا حاکمیت شرکتی در قوانین مربوطه رخ نداده است. با این همه، در این دوران تحولات و تغییرات فراوانی در مناسبات اقتصادی و اجتماعی صورت گرفته است. برای پاسخ‌گویی به نیازهای جدید بازار سرمایه در دهه گذشته، و به‌ویژه سال‌های اخیر، مقررات متعدد و مناسبی جهت گسترش بازار سرمایه توسط مسئولان بورس اوراق بهادار تدوین و به اجرا گذاشته شده است، لکن برای ارتقا سیستم حاکمیت شرکتی کافی به نظر نمی‌رسد و اقبال مردم از بازار سرمایه و ارتقا حاکمیت شرکتی را ضروری ساخته است. افزون بر آن، بدون انجام اصلاحات اساسی در سیستم حاکمیت شرکتی، عرضه سهام شرکت‌های ایرانی در بازارهای بین‌المللی سرمایه، غیرممکن بوده و ورود گسترده سرمایه‌گذاران خارجی در بازار سرمایه نیز بعید به نظر می‌رسد.

حاکمیت شرکتی در ایران

بررسی سیستم حاکمیت شرکتی در کشورمان حاکی از آن است که قانون تجارت حاضر، همانند روابط تجاری گذشته منسوخ بوده و پاسخ‌گویی کارکردها و روابط تجاری

موجود نمی‌باشد. هرچند که تلاش‌های فراوانی به‌ویژه در سال‌های اخیر توسط مسئولان سازمان بورس اوراق بهادار در قالب دستورالعمل‌ها و ... انجام شده، لکن حاکمیت شرکتی، ارتقا چندانی نیافته است. بنابراین، براساس مبانی نظری و پیشینه عملی در سراسر دنیا، برای اطمینان از کارکرد مناسب شرکت‌ها و بازار سرمایه و افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی ارتقا حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه کشورمان ضرورت حیاتی دارد. افزون بر آن ارتقا حاکمیت شرکتی موجب افزایش سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و رشد اقتصادی خواهد شد و فقدان حاکمیت شرکتی مناسب، سلب حقوق سهامداران (به‌ویژه سهامداران جزء)، سوء استفاده‌های احتمالی مدیران، فرار سرمایه و ... را به همراه خواهد داشت.

شواهد موجود نشان می‌دهد یکی از اصلی‌ترین —برنامه‌های دولت (برنامه‌های سوم و چهارم) خصوصی‌سازی است. بنابراین، برای ایجاد بازاری منصفانه برای دادوستد اوراق بهادار، ارتقاء و اصلاح حاکمیت شرکتی ضروری است. متأسفانه در لایحه بازار سرمایه و پیش‌نویس اصلاحیه قانون تجارت به این مهم توجه چندانی نشده است. پیشنهاد می‌شود در لایحه و پیش‌نویس مذکور و یا در لایحه جداگانه‌ای موارد ذیل مورد عنایت جدی قرار گیرد و اجرای آن برای شرکت‌های فعال در بازار بورس اجباری و برای بقیه شرکت‌ها اختیاری باشد:

- اصلاح ساختار مالکیت شرکت‌ها و کاهش تمرکز مالکیت
- توجه به حقوق سهامداران اقلیت و برخورد منصفانه با سهامداران
- گسترش سرمایه‌گذاری نهادی
- شفافیت مالی و افشای اطلاعات (شامل گزارشگری مالی سنتی، گزارش کمیته حسابرسی به مجمع عمومی و ...)
- استقرار سیستم‌های حسابداری و کنترل‌های داخلی کارآمد (شامل کمیته حسابرسی متشکل از اعضای هیات مدیره غیرموظف و حسابرسی داخلی مناسب و ...)
- اصلاح ساختار و وظایف و اختیارات هیات مدیره غیرموظف، موظف و مدیرعامل
- توجه به روابط ذی‌نفعان شرکت
- در خاتمه باید گفت، اصلاح و ارتقاء حاکمیت شرکتی

موجب توسعه بازار سرمایه خواهد شد و رشد و توسعه اقتصادی را به همراه خواهد آورد.

فهرست منابع و مآخذ

- 1- ACCA (2000) Turnbull, "Internal Control and Wider Aspects of Risk", (commissioned By the Association of Chartered Certified Accountants' Social and Environmental Committee), Certified Accountants Educational Trust, London.
- 2- Berle, a.and, Means, G.(1932) "The Modern Corporate and Private Property", New York.
- 3- Cadbury Code, the (December 1992) "Report of the committee on Financial Aspects of Corporate Governance" the Cod of Best Practice, Gee Professional Publishing, London.
- 4- Cadbury, A. (2002) "Corporate Governance and Chairmanship: A Personal View," Oxford University Press, Oxford.
- 5- Economist, the (28 November 2002) "Investor Self-Protection"
- 6- Fama, E.F.(1980) "Agency problems and the theory of firm" journal of political Economy, 88
- 7- International Federation of Accountants, (2004), "Enterprise Governance Getting the Balance Right" Professionnal Accountants in Business Committee (PAIB), New York.
- 8- Jensen, M. and meckling, W.H.(1976) "Theory of the firm: Manaerial behaviour, agency costs and ownership structure", journal of Financial Economics, 3, October.
- 9- Jill & Airts Solomon, (2004) "Corporate Governance and Accountability", John Wiley & Sons, London.
- 10- Johnson, S.Boone, p.Breach, A. and Friedman, E.(2000) "Corporate Governance in the Asian financial crisis", Journal of Financial Economics, 58.
- 11- KPMG(2002) "International Survey of Corporate Sustainability Reporting" KPMG Amsterdam.
- 12- Maitland,A.(2003) "Importance of Training the NEDs", financial Times, 7 July.
- 13- Monks, R.A.G.and minow, N.(2001) "Corporate Governance" (2ed edn), blackwell, Oxford.
- 14- OECD(1999) "OECD Principles of Corporate Governance", OECD, Paris.
- 15- Parkinson, J.E.(1994) "Corporate Power and Responsibility", Oxford University Press Oxford.
- 16- Rajan, R.and Zingales, L.(1998) "Which capitalism? Lessons from the East Asian crisis", Journal of Applied Corporate Finance, 11(3), fall.

سیستم

کنترل دارائیهای ثابت

• امکان طبقه بندی اموال در سطوح مختلف

• امکان تهیه شناسنامه دارائی ها

• امکان تهیه کلیه گزارشات گردش اموال

• درج اطلاعات انواع بیمه های اموال

• امکان تعریف وابستگی بین اموال

• امکان تعویض پلاک

طراحی مبتنی بر تحلیل صحیح

CSD

نرم افزاری سی . اس . دی
موسسه کنترل و طرح سیستمها

دفتر فروش: (۱۰ خط) ۸۸۸۲۴۸۱۲

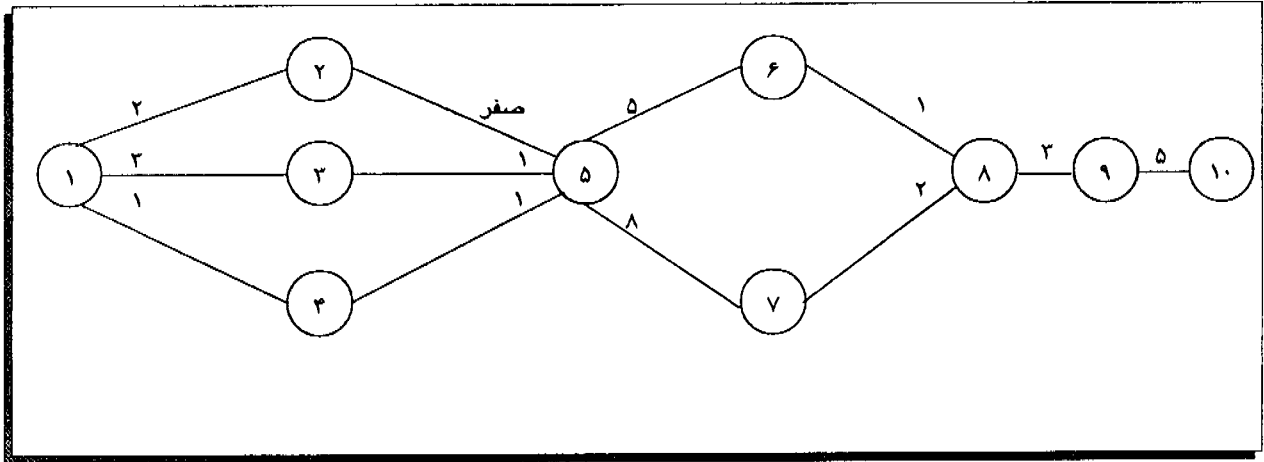
دفتر مدیریت: تلفکس ۸۸۸۳۶۹۹۸

۸۸۸۴۶۵۹۳

Email: CSD_Company@yahoo.com

کاربرد تئوری وجوه در حسابداری و گزارشگری مالی .....

نمایشگر ۲- نمونه‌ای از فن بازیابی و ارزیابی پروژه

به روند کلی حسابرسی لطمه نمی‌زند. ولی اگر حسابرس مشغول بررسی حساب‌های دریافتی، حتی یک روز تاخیر داشته باشد منجر به تاخیر در برنامه کلی حسابرسی می‌شود. در این نمونه، مسیر بحرانی کلی برنامه حسابرسی به صورت ۱-۳-۵-۷-۸-۹-۱۰ است. هر تاخیری در این مسیر، سبب تغییر در برنامه‌نهایی و تاخیر در کامل شدن حسابرسی نهایی می‌شود.

فوائد روش‌های مدیریت پروژه برای حساب‌برسان داخلی در اغلب موارد، از مدیران حسابرسی خواسته می‌شود کارکنان حسابرسی را به صورت موقت در پروژه‌های دیگر تخصیص داده و از آنها برای کارهای مختلفی استفاده کنند. استفاده از فن بازیابی و ارزیابی پروژه و روش مسیر بحرانی، قصور و کوتاهی افراد را مشخص می‌کند و با استفاده از آنها می‌توان برای انجام پروژه‌ها در مدت زمان تعیین شده، به تخصیص مجدد افراد پرداخت. به صورت تاریخی، فنون مدیریت پروژه مانند روش مسیر بحرانی و فن بازیابی و ارزیابی پروژه، ابزارهای با ارزشی هستند و کمک آنها به حدی زیاد است که بدون به‌کارگیری آنها در پروژه‌های بزرگ، تکمیل آنها با سرعت فعلی غیر ممکن به نظر می‌رسد. این ابزارها باعث افزایش کارایی و بهره‌وری بیشتر حسابرسی می‌شوند. استفاده از روش مسیر بحرانی و فن بازیابی و ارزیابی پروژه می‌تواند در

پایان می‌پذیرد. در این نمونه، دایره ۵ نشان‌دهنده آغاز اجرای عملیات حسابرسی است البته باید قبل از این رویداد چندین برنامه شامل بررسی تحلیلی، بودجه‌بندی و انتخاب تیم حسابرسی انجام شده باشد. روش بررسی تحلیلی به دو روز زمان نیاز دارد و کار اجرای عملیات دقیقاً می‌تواند پس از بررسی تحلیلی آغاز شود. انتخاب تیم حسابرسی (دایره ۴) در یک روز به پایان می‌رسد و گروه حسابرسی می‌تواند یکروزه کار اجرای عملیات حسابرسی را انجام دهد. بنابراین، مسیر ۱-۴-۵ می‌تواند ظرف مدت ۲روز به اتمام برسد.

در ادامه فعالیت‌ها، بودجه‌بندی (دایره ۳) به سه روز زمان احتیاج دارد و اجرای کار عملیات حسابرسی یک روز بعد از انتخاب کارکنان آغاز می‌شود. بنابراین مسیر ۱-۳-۵ به چهار روز زمان نیاز دارد. اگر سه نفر از کارکنان برای کار روی بررسی تحلیلی در دسترس باشند قابل‌اتکاترین و کاراترین ترکیب برای آغاز عملیات حسابرسی شکل می‌گیرد. برای تکمیل بخش وجوه نقد (دایره ۶) پنج روز زمان مورد نیاز است. در همان زمان حسابرس دیگری می‌تواند روی حساب‌های دریافتی کار کند. تکمیل حساب‌های دریافتی (دایره ۷) به هشت روز زمان نیاز دارد بنابراین اگر حساب‌برسان وجوه نقد در صورت مواجه با مشکل نیازمند به دو روز کار اضافی باشند، می‌توانند این کار را بدون تاخیر در انجام کل حسابرسی، به انجام برسانند زیرا این دو روز تاخیر

بهبود برنامه ریزی های حسابرسی آتی، ارزیابی مشکلاتی که در آینده رخ خواهد داد و قضاوت دوره ای راهبردی سازمان در طی کار، کمک کند.

خلاصه

فنون مدیریت پروژه مانند بازاریابی و ارزیابی پروژه و روش مسیر بحرانی به مدیران حسابرسی کمک می کنند تا بتوانند کارکنان بخش حسابرسی را به خوبی به کارهای مربوط تخصیص داده و حسابرسی را طبق برنامه به پیش ببرند. فن بازاریابی و ارزیابی پروژه و روش مسیر بحرانی در ساده سازی یک برنامه پروژه حسابرسی به مدیران کمک بسیاری می کند و اهداف کوتاه مدت و بلندمدت را به کارکنان و مدیران نشان می دهد. بنابراین، مدیران با استفاده از این فنون بهتر می توانند برای کارکنان برنامه ریزی کرده و آنها را به کارهای جدید تخصیص داده و از طرف دیگر، این امکان را نیز پیدا می کنند که با کارایی و دقت بیشتر برنامه حسابرسی را تغییر دهند.

پی نوشت

- 1- Project management tools
- 2- manageable tasks
- 3- Budgeting procedures
- 4- Program Eivalution & Review Technique (PERT)
- 5- Critical Path Management (CPM)
- 6- Pertinent problems
- 7- Slack time
- 8- Unforessen events.

منابع و مآخذ

- 1- Sinason David H . and John E. McEldowney , and Arianna S. pinello, "improving audit planning and Control with project management Techniques", Internal Auditing, 17 Nov / Dec, 2002, pp. 12-16
- 2- Sinason. David H., "project Management in an audit Environment ", Internal Auditing, 17 , March / April , 2002. pp. 3-9.

اولین نرم افزار هزینه یابی فعالیت

سیستم حسابداری صنعتی

ن برنامه ریزی
ن کنترل
ن محاسبات قیمت
تمام شده

مطراحی مبتنی بر تحلیل صحیح تنها راه

نرم افزاری سی . اس . دی
موسسه کنترل و طرح سیستمها

دفتر فروش: (۱۰ خط) ۸۸۸۲ ۴۸ ۱۲
دفتر مدیریت: تلفکس ۸۸۸۳ ۶۹ ۹۸
۸۸۸۴ ۶۵ ۹۳

Email: CSD_Company@yahoo.com

گزارشگری مالی بین‌المللی

گزارش‌های حسابرسی که همراه با صورت‌های مالی سالانه منتشر می‌شود باید تاییدی مبنی بر درست و منصفانه بودن حساب‌ها و نتایج و بیان این مطلب که گزارش‌های مدیریت دارای ثبات رویه هستند، تصریح شده باشد. هم چنین اظهار نظر حسابرس باید بیانگر درست و منصفانه بودن وضعیت مالی وجوه^۹ باشد با وجود این که قانون، حساب‌رسان را ملزم به اظهار نظر در مورد منابع وجوه نمی‌کند، اما بیشتر حساب‌رسان در اظهار نظر خود به این مطلب اشاره می‌کنند.

استانداردهای حرفه‌ای

رهنمود IRE شماره ۸ بیان می‌کند که گزارش حسابرسی نباید دوام و استحکام مالی یک کشور را تضمین نماید. این بیانیه تاکید می‌کند که حسابرس روی صورت‌های مالی اظهار نظر می‌کند. در مجموع این رهنمود در برگیرنده محتوای گزارش حسابرسی است و موارد زیر را در برمی‌گیرد:

۱. نام شرکت و تاریخ شروع حسابرسی
۲. تعیین صورت‌های مالی مورد حسابرسی و تعیین محدوده حسابرسی
۳. شفافیت و قابل درک بودن گزارش حسابرسی
۴. امضاء حسابرس
۵. تاریخ پایان کار
۶. اعلام محلی که در آنجا گزارش امضا می‌شود.

هم چنین IRE شماره ۸ بیان می‌کند که حساب‌رسان باید از اصول یکسانی در رسیدگی به گزارش حسابرسی برای

صورت‌های مالی تلفیقی و گزارش‌های میان دوره‌ای استفاده کنند.

گزارش مالی بانک‌ها و موسسات مالی

نظر به اهمیت رشد اقتصادی لوکزامبورگ به عنوان یک مرکز مالی بین‌المللی، توجه به خصوصی به گزارشگری مالی بانک‌ها شده است.

اجرای منشور اتحادیه اروپا مربوط به حساب‌های بانکی به این معنی است که گزارشگری مالی بانکی در آینده شباهت بیشتری به گزارشگری مالی سایر شرکت‌ها نسبت به زمان حال دارد.

بانک‌ها و گروه‌های بانکی (شامل موسسات مالی غیربانکی) که از الزامات

منشور ۴، ۷ و ۸ مستثنی شدند، ملزم به اجرای منشور اتحادیه اروپا مربوط به حساب‌های بانکی^{۱۰} می‌باشند. این منشور در لوکزامبورگ به وسیله قانون هفدهم ژوئن ۱۹۹۲ در گزارشگری سالیانه و گزارش‌های تلفیقی موسسات اعتباری که تحت قانون لوکزامبورگ و بر مبنای اطلاعات حسابداری عمومی در شعب موسسات اعتباری خارجی و موسسات مالی تاسیس شده بودند، اجرا شد. این بخش روی الزامات قانونی حساب‌های بانکی جدید متمرکز است. اکنون موسسات اعتباری لوکزامبورگ شامل بانک‌ها نیز می‌شوند. الزامات قانونی حساب‌های بانکی جدید برای موسسات اعتباری و سایر موسسات مالی لوکزامبورگ که مشمول پیاده‌سازی منشور چهار هستند، اجرا می‌شود.

سواردی که در صورت‌های مالی بانک‌ها افشا می‌شود شامل سه طبقه است: ۱- افشای خاص،

۲- افشای عمومی،

۳- افشای اضافی برای صورت‌های مالی تلفیقی.

افشای خاص

کلاً شامل ۲۶ مورد است که اهم آنها عبارتند از:

۱- میزان بهره مشارکت در موسسات اعتباری

۲- درصد مالکیت در شرکت‌های وابسته

۳- تجزیه و تحلیل سررسید وام‌ها، پیش دریافت‌ها

۴- نسبت اوراق بدهی شامل اوراق بادرآمد ثابت و اوراق بدهی در حال انتشار که یک ساله هستند.

۵- طبقه‌بندی اوراق معاملاتی

۶- طبقه‌بندی اوراق بدهی

۷- طبقه‌بندی از مولفه‌های اصلی سایر دارایی‌ها و سایر بدهی‌ها که برای ارزیابی‌های سالانه مهم هستند.

۸- ماهیت و میزان هر نوع بدهی‌های اجتماعی یا افشای تعهداتی که خارج از ترازنامه هستند و در ارتباط با فعالیت بانک‌ها مهم هستند.

۹- دارایی‌هایی که به وسیله بانک به وثیقه گذاشته شده‌اند.

۱۰- مولفه‌های اساسی از سایر درآمدها و هزینه‌ها در صورتی که با اهمیت باشند.

۱۱- هزینه‌های تاسیس که در ترازنامه منعکس است.

۱۲- زمین و ساختمان که به وسیله بانک تصرف شده است.

۱۳- صرف و کسرهای معوق در اوراق بدهی و اوراق بادرآمد ثابت.

۱۴- فهرست دارایی‌های فرعی که تحت یک سرفصل در ترازنامه هستند.

سیستم پیشرفته دفتری

دو زبانه (انگلیسی و فارسی)
چند ارزی

چند شرکت
چند شعبه

عملیات بانکی

ساخت گزارشات دلخواه

گزارشات مقایسه‌ای
دوره مشابه سنوات قبل

شرم افزاری سی . اس . دی
موسسه کنترل و طرح سیستمها

دفتر فروش: (۱۰ خط) ۸۸۸۲۴۸۱۲
دفتر مدیریت: تلفکس ۸۸۸۳۶۹۹۸
۸۸۸۴۶۵۹۳

Email: CSD_Company@yahoo.com

- ۲- گزارش جداگانه در مورد سرقتی تلفیقی
- ۳- اثر عدم جذب سودهای تحقق نیافته در معاملات درون گروهی
- ۴- اثر تغییر در ترکیب گروه
- ۵- تغییر در رویه‌های تلفیقی و اثر آن بر موقعیت و نتایج مالی.

اندازه‌های حسابداری در بانک‌ها و موسسات مالی

- ۱- در ترازنامه بانک‌ها، دارایی‌های جاری به اقل بهای تمام شده و ارزش بازار نمایش داده می‌شود.
- ۲- در ترازنامه بانک‌ها اوراق بهادار به قیمت بازار نگهداری می‌شوند و اوراق بهادار بلندمدت به بهای تمام شده پس از کسر ذخیره^{۱۱}
- ۳- بانک‌ها هزینه تاسیس را یا در زمان وقوع هزینه می‌کنند یا آنها را سرمایه‌ای می‌کنند و در طی ۵ سال مستهلک می‌کنند.
- ۴- در صورت سرمایه‌ای شدن سرقتی و هزینه تحقیق و توسعه، طی ۵ سال مستهلک می‌شوند.

پی‌نوشت

- 1- Investment funds
- 2- Institut Monetaire Luxembourgeois
- 3- captivereinsurers
- 4- The Order des Experts Comptables Luxembourgeois
- 5- Institut des Reviseurs d'Entreprises
- 6- Court
- 7- Statutory account
- 8- True & fair view
- 9- Fund
- 10- European Community Bank accounts Directive
- 11- Provisions

افشای عمومی

شامل ۳۰ مورد است که اهم آنها عبارت است از:

- ۱- رویه‌های حسابداری، شامل روش‌هایی که در مبادلات اقلام ارزی خارجی استفاده می‌شوند.
- ۲- تعداد و ارزش اسمی سهام منتشر شده طی دوره
- ۳- در صورت وجود بیش از یک طبقه برای سرمایه، تعداد و ارزش اسمی هر طبقه
- ۴- وام‌ها و پیش دریافت‌ها، گارانتی‌ها از طرف هیات مدیره
- ۵- هر اطلاعات اضافی در مواردی که نگرش درست و منطقی به استفاده‌کننده می‌دهد.
- ۶- تغییر در شکل ترازنامه و صورت سود و زیان از یک دوره به دوره دیگر.
- ۷- ارتباط بین دارایی‌ها و بدهی‌هایی که با بیش از یک سرفصل در شکل قانون مواجهند.
- ۸- مالیات ناشی از سود یا زیان اقلام غیرمترقبه.
- ۹- ماهیت و میزان سود و زیان غیرمترقبه و هر سود و زیانی که به دوره جاری مربوط نیست.
- ۱۰- انحراف از اصول حسابداری بنیادی و اثر آن روی وضعیت مالی.

۱۱- جزییات هزینه‌های تاسیس و هزینه تحقیق و توسعه.

۱۲- میزان تعهدات بازنشستگی و سایر تعهدات مالی که از بابت آنها ذخیره مالی در ترازنامه مدنظر گرفته شده است و در قسمت خارج از ترازنامه نیز افشا نشده‌اند.

سایر موارد افشا برای صورت‌های مالی تلفیقی

۱- رویه‌های حسابداری برای سرقتی

سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه و عوامل ...

انسانی یا سرمایه باشد. اجمالاً می‌توان گفت سیستم جاری برنامه‌ریزی منابع بنگاه برای دستیابی به این اهداف، از طریق سه عملکرد زیر اقدام می‌کنند:

۱- موتور پردازش معاملاتی؛ وسیله‌ای برای مدیریت یکپارچه‌سازی کلیه داده‌ها در بنگاه.

۲- مدیریت جریان کار، برای کنترل فعالیت جریان‌ات فرایندهای متعدد در بنگاه همانند فرایند تهیه وجه نقد و یا خرید.

۳- فعالیت پشتیبان تصمیم‌گیری همانند معاونت در ایجاد برنامه و یا پذیرش یک سفارش خاص از مشتری.

با این مقایسه، سیستم‌های جدید برنامه‌ریزی منابع بنگاه کارکردهای کسب و کار زیر را مهیا می‌کنند:

۱- این سیستم‌ها جایگزینی برای هزاران سیستم کهنه، غیرمستعد و غیرقابل یکپارچه‌سازی است که از طریق هنری منحصر به فرد توسط نرم‌افزار یکپارچه‌سازی نگهداری می‌شود. بنابراین در تدارک کارگاه‌ها، یک دیدگاه کلی، توصیف وضع واقعی پروژه، مدت طول عمر پروژه، و جاهایی که تغییرات ساده مرتبط با فرایندهای پشتیبانی باید اعمال شوند.

۲- این سیستم‌ها موجب استحکام معاملات بنگاه می‌شود و پیوندی را میان کلیه انواع راه حل‌های اصلی برای فرایندهای مخصوص و یا فضاهای کسب و کار مهیا می‌کنند. این کار باعث می‌شود که اینها بهترین راه حل را به عنوان اهرم و قسمتی از توجیحات برای سرمایه‌گذاری سیستم ارائه دهند.

۳- سیستم می‌تواند ابزاری در انتقال اهداف توجیه شده سازمان در جهت پردازش باشد. بیشتر ماهیت سیستم‌ها برای بهبود ارتباط بین بخش‌های مختلف و فرایندهای کسب و کار می‌باشد.

برخی از مزایای غیرمنتظره از کاربرد سیستم ممکن است ناشی از ادامه بهبود روابط میان بخش‌های مختلف فرایندهای کسب و کار باشد.

اجرای سیستم در شرکت وظیفه سنگینی و مشکلی است. اجرای این نوع سیستم‌ها وظایف ابتکاری در هر جا میان ۱ الی ۳ سال و نوعاً معادل ده‌ها تا هزاران میلیون دلار

نیاز دارد.

سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در جهت ایفای نقش در زنجیره عرضه چندین ابزار را مهیا می‌کنند اما دو ابزار آنها مهم‌تر است:

۱- پیگیری زمان واقعی فعالیت‌ها، ۲- یکپارچه‌سازی فرایندهای داخلی.

نسل‌های جدید سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مزایایی از قبیل: ۱- برنامه‌ریزی و زمانبندی پیشرفته، ۲- برنامه‌ریزی تقاضا و مدیریت درآمد، ۳- خودکار کردن فعالیت‌های فروش، ۴- مدیریت روابط مشتریان، ۵- مدیریت زنجیره عرضه، در بردارند [۲۹].

محدودیت‌های مدیریت زنجیره عرضه ناشی از سیستم‌های جاری برنامه‌ریزی منابع بنگاه

سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه به صورت محکم سیستم به هم پیوسته‌ای از فروشندگان نرم‌افزار، فروشندگان رابط، کارشناسان زنجیره عرضه و فروشندگان سخت‌افزار است. این اکوسیستم همچنین توسعه مطلوبی را در جهت کارآتر کردن تلاش متناوب برای راه حل‌های زنجیره عرضه^{۱۴} دارد. بنابراین درک ظرفیت‌های ایجاد شده توسط فناوری‌های جاری و تعریف (تعیین) ترکیبات توصیف شده نسخه‌های آتی بسیار مهم است.

برای استفاده از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه در زنجیره عرضه نقایصی به شرح زیر وجود دارد:

۱- فقدان فعالیت‌های توسعه یافته بنگاه. به این دلیل است که سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه مدیریت جریان کالا در بنگاه‌های انفرادی تحت نظارت مرکز را توسعه می‌دهند اما بازار به سوی زنجیره عرضه بین سازمان‌ها حرکت می‌کند. بنابراین، این سیستم‌ها برای ارتباطات درونی با سایر سیستم‌ها دچار مشکل هستند که منجر به عدم توسعه یافتگی تبادل اطلاعات میان گروه‌ها می‌شود.

۲- ماهیتی غیرانعطاف‌پذیر نسبت به کلیه تغییراتی که در مدیریت زنجیره عرضه لازم است: هر نوع تغییراتی که منجر به پشتیبانی توسط فناوری اطلاعات شود خیلی طولانی و

سیستم

حقوق و پرسنلی

• دو زبانه (انگلیسی و فارسی)

• چند ارزی

• کاملاً پارامتریک و سازگار با هر شرایط کاری

• ساخت گزارشات دلخواه

• امکان Gross Up

• امکان تعاریف فرمهای دلخواه

نرم افزاری سی . اس . دی
موسسه کنترل و طرح سیستمها

دفتر فروش: (۱۰ خط) ۸۸۸۲۴۸۱۲

دفتر مدیریت: تلفکس ۸۸۸۳۶۹۹۸

۸۸۸۴۶۵۹۳

Email: CSD_Company@yahoo.com

هزینه بر است زیرا مشکل است که این تغییرات را انجام دهیم. بنابراین همان قدر که تقاضاهای مشتری، مدام در حال تغییر است ساختار زنجیره عرضه مجبور است که خود را با تغییرات همگام کند بنابراین سیستم برنامه ریزی منابع بنگاه نباید در نوآوری فرایندها جلوگیری کند بلکه باید با آنها همراه باشد.

۳- معاملات بیشتر مورد حمایت قرار می گیرند: در بیشتر شرکت ها که این سیستم اجرا می شود برای کاربرد سیستم مدیریت معاملات نقش وسیله را ایفا می کنند.

۴- بسته بودن، عدم قیاسی بودن و معماری سیستم متمایل با اینترنت: عدم توانایی در یکپارچه سازی واحدهای کسب و کار در محل های مختلف.

فرصت های مدیریت زنجیره عرضه برای سیستم برنامه ریزی منابع بنگاه عبارتند از:

- سازگاری انبوه

- همگونی

- فناوری اطلاعات جهانی [۲۸].

در زنجیره عرضه با دستیابی و دسترسی به محصولات عرضه شده و زمان بندی تحویل، خریداران می توانند برنامه های تولیدی خود و زمان بندی آنها را بهبود بخشند. به طور مناسب عرضه کنندگان می توانند در زمان مناسب سطح موجودی خریداران را برای برنامه ریزی در سطح موجودی ها و تولید استفاده کنند. با در دسترس بودن اطلاعات سفارشات در طول زنجیره عرضه مالکان می توان کیفیت خدمات دهی به مشتریان را افزایش داده و به پرداخت ها سرعت بخشیده و صرفه جویی هزینه را ایجاد کنند.

محیط های ایده آل برای فعالیت سیستم

محیط های ایده آل برای اعتماد مدیران به بخش های سیستم برنامه ریزی منابع بنگاه برای اداره کردن عملیات مربوط به محصولات و کالا باید دارای خصیصه های زیر باشد:

۱- انعطاف در توسعه پایدار صفات کمی و کیفی اقلام، ۲-

جریان کار و یکپارچه سازی ابزارهای مربوط به سیستم برای

ادامه در صفحه ۸۲

تحلیلی بر استاندارد حسابداری شماره ۲۸

اندوخته حوادث طبیعی، آنها را نوعی محدودیت در توزیع سود تلقی کرد و البته در محاسبه آن بین رشته‌های مختلف تفاوت قائل شد. در این صورت لازم خواهد بود قوانین و آئین‌نامه‌ها، به‌ویژه قانون مالیات‌ها به نحو مقتضی اصلاح گردند.

حق بیمه‌های اتکائی و موضوعات آن
الف - بند ۳۳ استاندارد

۱- در این بند، در بیان ضرورت جداسازی معاملات بیمه مستقیم و بیمه اتکائی در صورت‌های مالی به ارائه شاخص‌هایی از عملکرد مدیریت خطر اشاره شده است. موضوع عملکرد مدیریت خطر بیشتر مورد توجه گروه خاصی از استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی (نهادهای نظارتی و حرفه‌ای بیمه و مدیریت) است و برای عموم استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی (فعالان بازار سرمایه، سهامداران بالقوه و بالفعل) در زمره نیازهای اطلاعاتی اصلی قرار ندارد.

۲- اگر از مطالب مطرح شده در بند یک صرف نظر و فرض کنیم که صورت‌های مالی باید شاخص‌هایی از عملکرد مدیریت خطر را ارائه کند. این استدلال شاید عدم تهاثر خسارت سهم بیمه‌گران اتکائی با حق بیمه اتکائی را به نوعی توجیه کند اما در ارتباط با خسارت دریافتی و هزینه خسارت جایگاهی ندارد. چگونه می‌توان پذیرفت که با تلقی خسارت بازیاقتنی به عنوان درآمد، صورت‌های مالی، شاخص‌هایی از عملکرد مدیریت خطر را ارائه می‌کنند اما اگر مبلغ مذکور بازیاقتن هزینه تلقی شود دیگر صورت‌های مالی شاخص‌هایی از مدیریت خطر را ارائه نمی‌کنند.

۳- عدم تهاثر خسارت سهم بیمه‌گران اتکائی با حق بیمه اتکائی واگذاری دارای مبانی نظری قوی‌تری است از جمله: تعاریف درآمد و هزینه در چارچوب نظری حسابداری می‌تواند یکی از این مبانی باشد؛ و حق بیمه اتکائی واگذاری مستقل از وقوع حوادث آتی و خسارت متعاقب آن می‌باشد. ابتدا حق بیمه اتکائی واگذاری قطعیت می‌یابد و بعد خسارت و مبلغ آن معلوم می‌شود.

ب - بند ۳۵ استاندارد

این بند به بحث درآمد کارمزد اتکائی واگذاری می‌پردازد و به موجب آن، کارمزد دریافتی و دریافتی از بیمه‌گر اتکائی در زمان شروع پوشش بیمه‌ای به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

۱- در استاندارد، با موضوع درآمد کارمزد اتکائی واگذاری، علل وجود آن و تحلیل مبانی آن برخورد بسیار ساده‌ای شده است.

۱-۱- درآمد کارمزد اتکائی واگذاری به این علت به بیمه‌گر واگذارنده تعلق می‌گیرد که در مرحله فروش بیمه‌نامه‌ها وظایف خاصی (نظیر پرداخت کارمزد به نمایندگان و کارگزاران، صدور بیمه‌نامه، جمع‌آوری حق بیمه و ...) را به عهده دارد و در مرحله وقوع خسارت نیز وظایفی مانند مذاکره با بیمه‌گذار یا سایر افراد ذی‌نفع در خسارت، بررسی خسارت و پرداخت آن، تنظیم حساب‌های مربوط بین بیمه‌گر و واگذارنده و بیمه‌گران اتکائی و ... را انجام می‌دهد.

بنابراین براساس مفاهیم نظری حسابداری، باید در زمان انجام هر یک از وظایف مقرر و متناسب با آن، مبلغ

درآمد مربوط به حساب سود و زیان منظور شود. اما در شرایطی که نتوان درآمد کارمزد اتکائی واگذاری را تجزیه کرد و به هر یک از وظایف (یا کارها) نسبت داد، می‌توان از عنصر زمان کمک گرفت. به‌ویژه اگر درآمد اصلی بیمه‌نامه صادره مربوط به سهم نگهداری ریسک بیمه‌گر و واگذارنده باشد می‌توان درآمدهای دیگر (مثل کارمزد اتکائی واگذاری) را تابعی از درآمد اصلی فرض کرد و سود مربوط به درآمدهای تبعی را در زمان شناسایی سود مربوط به درآمد اصلی، تحقق یافته فرض کرد.

۲- به‌طور خاص در بیمه واگذاری اتکائی صددرصدی، وظایف بیمه‌گر و واگذارنده و رویدادهای کلیدی آن محدودترین و بعد از مرحله صدور (در مرحله خسارت) کار خاصی به عهده بیمه‌گر صادرکننده نیست. به علاوه در مرحله صدور نیز برخی از موارد نظیر جمع‌آوری حق بیمه‌ها یا پرداخت به نمایندگان معمولاً به عهده بیمه‌گر و واگذارنده قرار ندارد. به‌طور خلاصه کلیدی‌ترین رویداد، بازاریابی و صدور است. لذا هیچ دلیلی برای دخالت عنصر زمان وجود ندارد و باید هنگام صدور، سود را تحقق یافته دانست.

۲- لازم است موضوع کارمزد اتکائی واگذاری در شرکت‌های بیمه‌ای که بیمه‌های اتکائی قبولی دارند نیز مطرح شود.

۳- متن این بند، برای مواردی که بیمه‌نامه (قرارداد اصلی) کوتاه مدت نیست به ویژه اگر وصول کارمزد متناسب با دریافت حق بیمه با منوط به آن باشد، یا اطمینان کافی از عدم برگشت آن وجود ندارد ایجاد مشکل می‌کند و بهتر است این موارد، جداگانه مورد توجه قرار گیرد.

قدرتمند
مطمئن
ارزان
آسان

www.hesabyar.com

تحت وبسایت

قابل نصب روی همه ویندوزها
Win 95 - 98 - ME - 2000 - XP

- ✓ حسابداری کاملاً هوشمند دابل استاندارد
- ✓ در سه سطح کل ، معین ، تفصیلی با تنظیم الگوریتمیک دفاتر
- ✓ خرید - فروش - انبارها - چک و تولید
- ✓ فاکتور فروش با بدنه کار شدن مطمئن ، نهی ، چک
- ✓ گروه ، منطقه و حسابداری شعب
- ✓ کارت حسابداری انبار با تعداد و قیمت و سود فروش کالا
- ✓ دریافت چک - پرداخت چک - انتقال چک اتوماتیک
- ✓ پروژهها برای شرکتیهای پیمانکاری
- ✓ دارای تصحیح و ابطال سند - قبض - حواله
- ✓ قابلیت چاپ از همه قسمتهای برنامه یا ریزت روی مانیتور
- ✓ تراژ آمایشی ۴ ستونی - مشاهده دفتر و تراژ در هنگام صدور سند
- ✓ تراژ و صورت حساب سود و زیان و عملکرد سود و زیان
- ✓ صورت حساب مشتری با عملکرد انبار
- ✓ مرکز هزینه ، الحاق سند ، کپی سند
- ✓ قیمت تمام شده ، حسابداری چند شرکت
- ✓ بیست کالاهای فروش رفته به مشتریان
- ✓ نگهداری سالهای مالی متعدد جهت دسترسی به اطلاعات
- ✓ تراژهای ۶ ستونی و ۹ ستونی
- ✓ تهیه گزارشات در صورت HTML
- ✓ تهیه گزارشات در صفحه گسترده Excel
- ✓ امکان انتقال گزارشات به MS-Word
- ✓ کنترل سقف اعتبار مشتریان - پورسانت بازاریابی
- ✓ کنترل موجودی زیر نقطه سفارش
- ✓ گزارش حسابرسی سابقه چکها
- ✓ صدور فاکتور فروش از طریق دستگاه بارکد

کسبالاتی با آموزش رایگان

CD نصب برنامه ، نقل سختافزاری

کتاب راهنما - VCD آموزش

حسابدار حرفه‌ای
حسابدار تخصصی
حسابدار تولیدی
حسابدار بین‌المللی

فروش و پشتیبانی:
۸۸۴۳۳۳۷-۱
۸۸۴۵۴۵۶۵
۰۹۱۲۳۲۵۳۴۷۱

مستقیم یا غیرمستقیم سهامدار موسسات بیمه شده‌اند و بیمه نامه‌های خود را به موسسه بیمه مذکور می‌دهند. لذا حجم قابل توجهی از درآمدها و هزینه‌های اصلی این موسسات بیمه و طبیعتاً بخشی از دارایی‌ها و بدهی‌های آنان مربوط به معاملات آنها با خودی‌هاست. افشای موارد مذکور تقریباً برای همه استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی مفید و مهم می‌باشد. البته در ابتدا باید تعاریف لازم انجام شود.

۳- بهتر است اطلاعات مربوط به هزینه خسارت به تفکیک اجزای آن (خسارت‌های پرداخت شده، خسارت‌های واقع شده ولی گزارش نشده، خسارت‌های گزارش شده ولی پرداخت نشده، و مخارج برآوردی تسویه خسارت) به صورت مقایسه‌ای در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی افشا شوند.

استانداردهای بین‌المللی حسابداری
در بند ۵۱ پیش‌نویس، بیان شده است که استاندارد بین‌المللی خاصی در رابطه با بیمه‌های عمومی تدوین نشده، اما استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۴ چارچوب‌های کلی را در مورد تعریف بیمه و فعالیت‌های بیمه‌ای ارائه کرده است.

۱- بررسی اجمالی متن استاندارد شماره ۴، نشان می‌دهد که متن منتشر شده مفصل و قابل استفاده است. تقریباً همه رشته‌های بیمه‌ای را پوشش داده و راجع به دارایی و بدهی‌ها، درآمدها و هزینه‌ها، تغییر در رویه‌های حسابداری، موارد افشا و ... احکام و تجویزهایی دارد و دارای ضممات جالبی (مانند راهنمایی عمل با عطف به بند استاندارد، تعریف قراردادهای بیمه و ...) است.

ج - بند ۲۶ استاندارد موضوع کارمزد منافع در این بند، بیان شده است که درآمد کارمزد منافع در زمان تحقق به عنوان درآمد شناسایی می‌شود.

۱- زمان تحقق درآمد نیاز به تعریف وضوح دارد. زمان تحقق درآمد مشارکت در سود برای بیمه‌گر مستقیم (واگذارنده)، هنگامی است که در قرارداد فی مابین (معمولاً پایان یک دوره عملکرد بیمه‌ای که بیشتر اوقات یکسال است) تصریح گردیده و در آن زمان استحقاق دریافت (یا تهاتر) آن را پیدامی‌کند.

۲- اما بیمه‌گرانی که اتکائی قبولی دارند، بهتر است مشارکت در سود متعلق به بیمه‌گر مستقیم را در پایان هر دوره مالی و در زمان تهیه صورت‌های مالی برآورد و به عنوان هزینه دوره شناسایی کنند. در استاندارد از این موضوع ذکری نشده است.

موارد افشا
۱- در بند ۴۸ پیش‌نویس، اقلامی بیان شده است که باید در متن صورت سود و زیان افشا شود.

از جمله اقلام مندرج در متن صورت سود و زیان، درآمد حق بیمه (مستقیم و اتکائی قبولی) است، به نظر می‌رسد هم حق بیمه صادره و هم حق بیمه عاید شده هر دو باید در متن صورت سود و زیان افشا شوند؛ پیشنهاد می‌شود با توجه به اهمیت، افشای موارد زیر نیز در متن صورت سود و زیان انجام شود: درآمد کارمزد منافع (در صورت‌های مالی بیمه‌گر واگذارنده) و هزینه کارمزد منافع (در صورت‌های مالی بیمه‌گر قبول‌کننده)

۲- برخی از شرکت‌های بیمه، اصطلاحاً انحصاری یا محصور^۷ هستند، تعدادی از بیمه‌گذاران با ایجاد شرکت بیمه،

۲- پیشنهاد می‌شود در اولین گام و به عنوان یک اقدام اساسی، متن استاندارد بین‌المللی شماره ۴ و ضمائم آن ترجمه و منتشر شود.

۳- بررسی تطبیقی استاندارد حسابداری ۲۸ با استاندارد بین‌المللی شماره ۴، احتمالاً حاوی نکات مفید و جالبی خواهد بود.

از منظر قوانین

مطالب استاندارد حسابداری منتشر شده از منظر قوانین نیز قابل بررسی و تحلیل جدی می‌باشد. قانون تشکیل سازمان حسابرسی، سازمان مذکور را مرجع تدوین استانداردهای حسابداری معرفی کرده است. قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران نیز اختیارات و وظایفی را برای بیمه مرکزی تعیین می‌کند. قانون مالیات‌ها در برخی موارد با شرکت‌های بیمه برخورد خاص و جداگانه‌ای دارد از جمله اینکه ذخائر فنی بیمه‌ای را با تشخیص و تصویب شورای عالی بیمه می‌پذیرد.

یک راه حل این است که همزمان با تدوین استاندارد، حتی‌المقدور نظرات سایر مراجع ذیربط (بیمه مرکزی ایران و مراجع مالیاتی) نیز جلب شود و همگی برجایگزینی استاندارد حسابداری مصوب در مواردی صحه بگذارند که سایر قوانین، احکام دیگری صادر کرده‌اند.

اثرات مالی

با فرض نهایی و اجرا شدن، اثرات مالی به‌کارگیری استاندارد شماره ۲۸ می‌تواند موضوع جذاب و مهمی برای پژوهش‌های علمی و مالی باشد. این بررسی‌ها می‌تواند اثرات به‌کارگیری هر یک از احکام مهم صادره را مجزا از یکدیگر تبیین کند. به‌علاوه اثر ترکیبی

(تجمعی) به‌کارگیری استاندارد نیز حائز اهمیت ویژه‌ای خواهد بود. در نگاه اول و در مقام گمانه‌زنی، اثرات جداگانه هر یک از احکام مهم عبارتند از:

۱- با توجه به آمار تقریبی تولید حق بیمه در طی سال که در رسانه‌ها اعلام می‌شود هر چه از سال شمسی می‌گذرد وزن تولید حق بیمه بیشتر و در ماه‌های آخر سال به مراتب بیشتر از ماه‌های اول سال می‌باشد. در استاندارد برای شناخت درآمد حق بیمه و تفکیک حق بیمه عاید شده و عاید نشده اصلاحات صحیح و منطقی انجام شده است. از مجموع این دو اطلاع، گمان می‌رود شناسایی درآمد حق بیمه (و در نتیجه سود) در سال اول با به‌کارگیری استاندارد، نسبت به گذشته کاهش یابد.

۲- قبل از لازم‌الاجرا شدن استاندارد حسابداری فعالیت‌های بیمه، بدهی معوق بابت خسارت براساس آئین‌نامه مصوب شورای عالی بیمه در حساب‌ها منظور می‌شود. استاندارد حسابداری اجزای جدیدی را اضافه می‌کند که مهم‌ترین آن خسارت‌های واقع شده ولی گزارش نشده است. بنابراین اگر بتوان در عمل این استاندارد را اجرا کرد موجب افزایش هزینه خسارت و به تبع آن کاهش سود خواهد شد.

۳- فعلاً ذخیره تکمیلی و ذخیره حوادث طبیعی بر مبنای درصد ثابتی از حق بیمه سهم نگهداری، محاسبه و در حساب‌ها منظور می‌شود. استاندارد پیشنهادی نظر دیگری دارد و تنها برای رشته‌هایی که خسارت مورد انتظار آنها از حق بیمه عاید نشده (درآمد انتقالی به سال آتی) بیشتر است ذخیره تکمیلی را لازم می‌داند و ذخیره حوادث طبیعی را با مفاهیم نظری گزارشگری سازگار نمی‌بیند. در شرکت‌های بیمه دولتی که

سابقه فعالیت بیشتری دارند و در سنوات گشته ذخیره تکمیلی و ذخیره حوادث طبیعی قابل توجهی را انباشته کرده‌اند آزادسازی مانده‌های گذشته، اثر فزاینده قابل توجهی بر سود و حقوق صاحبان سهام خواهد داشت اما در شرکت‌های بیمه خصوصی چون سابقه فعالیت چندانی ندارند آزادسازی ذخائر، اثر حائز اهمیتی ندارد. از طرف دیگر، اگر عملکرد جاری شرکت‌های بیمه پس از کسر اثرات ناشی از به‌کارگیری استاندارد جدید، تجزیه و تحلیل شود آن دسته از شرکت‌هایی که فعالیت بیشتری در رشته‌های بیمه‌ای زیان‌ده دارند ملزم به شناسایی ذخیره تکمیلی می‌شوند و طبیعتاً این موضوع اثرکاهنده بر سود دوره مورد گزارش آنها خواهد داشت.

۴- آئین‌نامه‌های مصوب شورای عالی بیمه، ذخائر خسارت را براساس سهم نگهداری تعیین کرده است که به نوعی موجب تهاتر دارایی‌ها و بدهی‌ها می‌شود. منع صریح تهاتر در استاندارد، جمع دو طرف ترازنامه را بالا می‌برد.

پیشنهادها

علاوه بر موارد پیشگفته در این نوشته، پیشنهاد می‌شود موضوعات زیر نیز در تدوین استاندارد (یا در پیوست‌های آن) پیش‌بینی و مطرح شود:

اتکائی و گذاری صددرصد

به دلیل ظرفیت پایین نگهداری ریسک در ایران و پاره‌ای ملاحظات دیگر، شرکت‌های بیمه در مواردی بخش بسیار عمده‌ای از حق بیمه صادره و ریسک را به بیمه‌گران دیگر (داخلی یا خارجی) واگذار می‌کنند. به عبارت دیگر، در این فرآیند بیمه‌گر صادره‌کننده، ریسکی برای خود نگهداری نکرده است. به نظر

3- Follow the fortune clause

۴- مواردی که بیمه‌گر صادرکننده به طور صریح از قرارداد اتکائی خود تخطی کند یا در قراردادی پیش‌بینی دیگری وجود داشته باشد، استثنائی محسوب می‌شوند.

5- Income smoothing

6- Frontings

7- Captive

منابع و ماخذ

۱- بیانیه انجمن بیمه‌گران انگلستان، ۱۳۷۰، رویه‌های پیشنهادی برای حسابداری شرکت‌های بیمه، ترجمه: سیدمحمد آسوده، انتشارات بیمه مرکزی ایران.

۲- ژان فرانسوا اوترویل، ۱۳۸۳، مبانی نظری و عملی بیمه، ترجمه: عبدالناصر همنی و علی دهقانی، انتشارات بیمه مرکزی ایران.

۳- هادی دستباز، ۱۳۷۷، اصول و کلیات بیمه‌های اشخاص، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

۴- رابرت کاریتز، ۱۳۷۲، بیمه اتکائی، ترجمه: هادی دستباز، انتشارات بیمه مرکزی ایران.

۵- کمیته بین‌المللی استانداردهای حسابداری، ۲۰۰۴، استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۴ قراردادهای بیمه.

International Financial Reporting Standard

4 "Insurance Contracts" (IFRS 4)

۶- کمیته فنی سازمان حسابرسی، ۱۳۸۲، نشریه ۱۶۰ استانداردهای حسابداری، سازمان حسابرسی، چاپ اول.

۷- کمیته فنی سازمان حسابرسی، ۱۳۸۳، پیش‌نویس استاندارد حسابداری شماره ۲۸ فعالیت‌های بیمه عمومی.

۸- آلن والشاد، ۱۳۷۶، حسابداری بیمه‌های اتکائی، ترجمه: خسرو صبری دشتی، انتشارات بیمه مرکزی ایران.

در متون حسابداری بیمه از جمله بیانیه انجمن بیمه‌گران انگلستان سوابقی وجود دارد که در خصوص استفاده از روش‌های تنزیل اظهارنظر شده است. بهتر است استاندارد حسابداری در خصوص مجاز بودن یا نبودن استفاده از روش‌های تنزیلی و موارد مربوط به این موضوع مسکوت نباشد.

در بند یک پیوست شماره ۲ استاندارد تحت عنوان مبانی نتیجه‌گیری به وجود استاندارد حسابداری خاص برای فعالیت‌های بیمه در کشورهای دیگر اشاره شده است. انتشار یک یا دو نمونه از استاندارد سایر کشورها بسیار پسندیده خواهد بود.

در بند دو پیوست شماره ۲ استاندارد به گزارش مطالعات تطبیقی تهیه شده توسط کمیته تدوین استانداردها اشاره شده است. انتشار چنین گزارشی منبع اطلاعاتی مفیدی برای محققان و افراد حرفه‌ای ذیربط خواهد بود.

پی‌نوشت

۱- در دو نمونه زیر، تاریخ صدور بعد از تاریخ شروع ریسک می‌باشد:

● در بیمه‌های مهندسی، صدور بیمه‌نامه می‌تواند بعد از شروع عملیات مهندسی باشد به شرطی که با نائید بیمه‌گذار تا به حال خسارتی واقع نشده باشد.

● نائید شفاهی یا کتبی بیمه‌گر برای پذیرش ریسک قبلاً اخذ شده باشد ولی تاریخ صدور مندرج در بیمه‌نامه موخر باشد.

۲- البته در اکثر قراردادهای اتکائی، این حق برای بیمه‌گر واگذارنده به رسمیت شناخته شده است که تقاضای خسارت نقدی (Cash Loss) از بیمه‌گر اتکائی کند یعنی برای پرداخت خسارت فوری به بیمه‌گذار، بدون تشریفات خاصی، از بیمه‌گر اتکائی خود، تقاضای دریافت وجه کرده و متعاقب آن خسارت بیمه‌گذار را پرداخت کند.

می‌رسد برای این موارد باید در استانداردهای حسابداری به وضوح تدبیرهای لازم پیش‌بینی شود. از جمله تعمیم استدلال‌ها و احکام صادره برای مواردی که سهم موثری از ریسک نگهداری می‌شود اتکائی واگذاری صددرصد دارای اشکالات و ملاحظات جدی می‌باشد.

مواردی که جریان نقدی عادی نباشد تقریباً همه موارد بیان شده در استاندارد با اتکا به این فرض بنیادی است که جریان نقدی درآمدها (و نیز هزینه‌ها) حالت عادی داشته باشد. برای مواردی که جریان نقدی عادی نباشد به برخورد متفاوتی نیاز است.

به عنوان مثال، در استاندارد مقرر شده است کارمزد اتکائی واگذاری به عنوان درآمد دوره شناسایی شود. اما در حالتی که جریان نقدی ورودی کارمزد اتکائی واگذاری بین چند دوره تقسیم شده باشد، به‌ویژه اگر احتمال تعدیل یا حذف آن نیز وجود داشته باشد، شناسایی تمام مبلغ کارمزد اتکائی واگذاری به عنوان درآمد در دوره صدور بیمه‌نامه، صحیح به نظر نمی‌رسد.

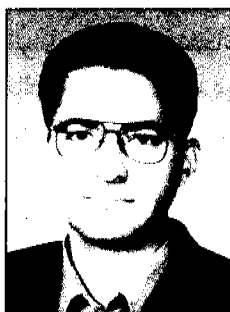
به عنوان پیوست استاندارد دستورالعمل حسابداری برای شرکت‌های بیمه تهیه و ارائه شود. این اقدام راهنمای مناسبی برای به‌کارگیری استاندارد خواهد بود و به روشن شدن ابهامات و بسط دانش حرفه‌ای کمک شایانی کند.

مسائل عمومی شرکت‌های بیمه (مانند صورت‌های مالی اساسی) مورد توجه قرار گیرد و در صورت ضیق وقت فقط مسائل مربوط به قراردادهای بیمه‌ای پوشش‌دهنده ریسک مالی به بعد موکول می‌شود و سایر موضوعات به صورتی جامع تدوین و در همان قدم اول انتشار یابد.

اخبار انجمن

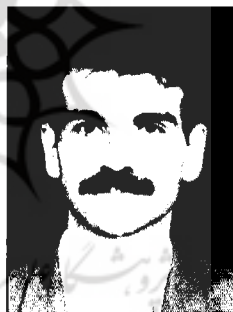
طبق اطلاع دبیرخانه انجمن، افراد زیر به عضویت انجمن پذیرفته شده‌اند:

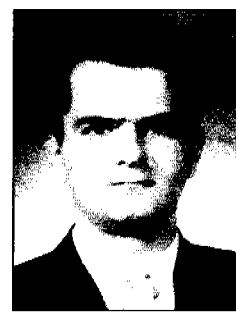
۳۷۴۳ - بهنام پیرهادی
شرکت تایدواتر خاورمیانه

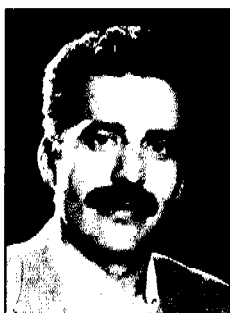
۳۷۴۲ - علی سعیدی ولاشانی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد
مبارکه

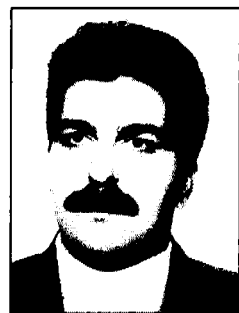
۳۷۴۱ - مهرداد مختارپور
پست بانک ایران

۳۷۴۰ - محمدرضا پورعلی
عضو هیئت علمی دانشگاه
آزاداسلامی واحد چالوس و
نوشهر

۳۷۴۸ - محمود رجانی
موسسه حسابرسی آزمون
پرداز

۳۷۴۷ - بهزاد وفاداران
کارشناس رسمی دادگستری

۳۷۴۵ - طیبه مسگری
تدریس دانشگاه آزاداسلامی
واحد کرج

۳۷۴۴ - محمد اسدی ریکابداری
کلانی
بانک کشاورزی اداره کل
بازرسی و حسابرسی

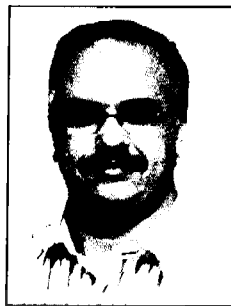

۳۷۶۴- اکرم بختیاری
موسسه حسابرسی
بهرادشار

۳۷۶۳- حمید اقبالیان
شرکت سیمان هگمتان

۳۷۶۲- سیدسعید نئانی
کرهودی
سازمان حسابرسی

۳۷۶۱- ناصر رفیعی
شرکت مهندسی و ساخت گاز
پارس

۳۷۶۸- محمدزاده تخت
اداره حمل و نقل و پایانه‌های
هرمزگان

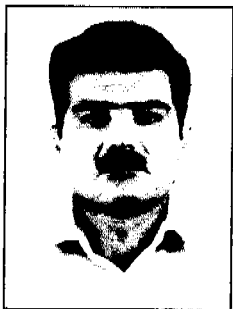
۳۷۶۷- رحمت‌الله صادقی
موسسه حسابرسی متین
خردمند

۳۷۶۶- ضیاء‌الدین معصومی
صندوق حمایت از
فرصت‌های شغلی

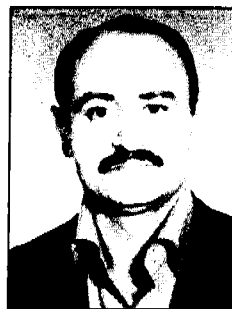
۳۷۶۵- احمدرضا شریفی
قزوینی
موسسه حسابرسی بهمند

۳۷۷۲- فردین فاضلیان
شرکت تولیدی مارال صنعت
جاوید

۳۷۷۱- علی علیزاده
سودمند
شرکت کدبانو تولیدکننده
محصولات دلبزیر

۳۷۷۰- محمد احمدی
وزارت دارایی اداره کل
مالیات بر شرکت‌ها

۳۷۶۹- سیدعلی مسعودی
موسسه حسابرسی بهمند

حسابداران مستقل

حسابداران مستقل آن گروه از اعضای انجمن می‌باشند که از نظر انجمن صلاحیت انجام کار حسابرسی دارند. این فهرست به ترتیب حروف الفبا تهیه شده و تقدم و تاخر اسامی به این علت است.

حسابداران مستقل شاغل در موسسات حسابرسی بخش خصوصی

ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	محل کار
۲۵۰	عبدالحسین تجلی	۸۸۹۰۹۷۹۳	حسابرسی نیک‌روشان
۲۶۰	مجید ترکمان	۸۸۳۰۵۳۹۱	موسسه حسابرسی بهمند
۲۷۰	حسن تنگ‌عیش	۸۸۸۹۹۰۷۰	موسسه حسابرسی فراداید و همکاران
۲۸۰	احمد ثابت‌مظفری	۸۸۸۳۴۶۶۱	حسابرسی تدوین‌کو
۲۹۰	حبیب جامعی	۸۸۲۶۸۵۳۵	حسابرسی آزیاروش
۲۰۰	ابراهیم جعفریان	۲۲۲۲۰۱۶۰	حسابرسی هوشمندیار
۲۱۰	محمد جم	۸۸۹۰۱۲۲۶	حسابرسی آگاهان و همکاران
۲۲۰	علیرضا جم	۸۸۵۰۲۵۸۶	حسابرسی بیات‌رایان
۲۳	احمد جلالی	۸۸۷۹۱۳۹۹	موسسه حسابرسی ایران مشهود
۲۴۰	مجتبی جواهرنشان	۸۸۲۶۷۹۱۲	موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت برداروش
۲۵۰	مصطفی جهانبانی	۸۸۵۰۳۹۱۸	حسابرسی رهیافت و همکاران
۲۶۰	حسین حریری	۲۲۰۹۱۳۲۰	حسابرسی و خدمات مدیریت برترین پز و هشگر
۲۷۰	دکتر یحیی حساس‌یگانه	۸۸۷۹۶۳۵۹	موسسه حسابرسی یگانه و همکاران
۲۸	ولی حسینی طاقانی	۸۸۹۰۱۵۳۷	موسسه حسابرسی ممیز
۲۹۰	کریم حسین‌آبادی	۸۸۵۰۲۵۸۸	حسابرسی بیات‌رایان
۵۰۰	حسن حیاط‌شاهی	۲۲۲۷۸۷۶۴	حسابرسی رمز
۵۱۰	عباس حیدری کبیری	۶۶۹۹۵۹۵	حسابرسی سپاهان تراز (اصفهان)
۵۲۰	مصطفی خادم‌الحسینی	۸۸۷۲۱۲۶۹	موسسه حسابرسی و بهبود حسابرین
۵۳۰	حسن خدانی	۸۸۷۷۸۸۱۱	حسابرسی تلاش ارقام
۵۴۰	هوشنگ خستونی	۸۸۷۹۴۶۲۶	حسابرسی و خدمات مدیریت سخن‌حق
۵۵۰	اصغر خرمی‌دیزجی	۷۷۶۳۳۵۲	حسابرسی و خدمات مدیریت حساب‌گسترپویا
۵۶۰	علی اصغر خلفی	۸۸۶۳۹۷۰۱	حسابرسی مجریان‌پویا
۵۷۰	حسین خطیبیان	۸۸۷۷۳۸۲۸	حسابرسی آریا حسابرسان پارما
۵۸۰	داود خمارلو	۸۸۹۰۲۳۱۶	حسابرسی خیره
۵۹۰	بهروز دارش	۶۶۹۲۵۴۶۷	حسابرسی دس و همکاران
۶۰۰	غلامرضا درباری	۸۸۷۸۶۹۰۹	موسسه حسابرسی ذخائر
۶۱۰	محمد دل‌آرام	۸۸۹۰۱۴۹۶	حسابرسی و خدمات مدیریت دل‌آرام
۶۲۰	غلامحسین دوانی	۸۸۷۳۹۰۷۲	حسابرسی و خدمات مدیریت دایا‌رایان
۶۳۰	علی دهدشتی	۶۶۷۰۴۲۲۵	حسابرسی فوس
۶۴۰	غلامحسین دهدشتی‌اخوان	۲۲۲۸۰۷۱	حسابرسی دهدشتی و همکاران (اهواز)
۶۵۰	عباسعلی دهدشتی‌نژاد	۸۸۸۰۳۰۲۲	موسسه حسابرسی رایمند و همکاران
۶۶۰	مصطفی دینسی‌پور	۲۲۰۴۶۹۶۱	حسابرسی و مدیریت دینسی‌پور و همکاران
۶۷۰	محمدعلی رادمان	۸۸۰۳۰۶۲۳	حسابرسی هدف
۶۸	مصطفی رأفتی	۸۸۳۰۵۳۹۱	موسسه حسابرسی بهمند
۶۹۰	محمد رامین‌فر	۲۲۳۲۱۲۹۳	حسابرسی و خدمات مدیریت دادور
۷۰۰	روح‌اله رجبی	۸۸۳۵۲۱۳	حسابرسی کاشفان
۷۱۰	سیروس رحمانی	۸۸۷۸۳۳۲۳	حسابرسی سیروس
۷۲۰	مرتضی رحمانی یگانه	۸۸۳۵۲۰۹	حسابرسی تعدیل حساب
۷۳۰	حسین رضائی	۸۸۸۲۰۱۲۳	حسابرسی رضائی و همکاران
۷۴۰	حسن رضوی	۸۸۳۰۵۹۸۲	موسسه حسابرسی اعداد‌آراه
۷۵۰	عبدالحسین رهبری	۸۸۵۰۲۵۸۶	حسابرسی و خدمات مدیریت بیات‌رایان
۷۶۰	قدرت‌الله رهگذر	۸۸۴۲۱۶۰۵	حسابرسی آباخسابرسان
۷۷۰	مهربان ریحانی	۲۲۲۵۵۷۷۸	حسابرسی و مدیریت حافظ‌اندیشان پارس
۷۸۰	محمد زادحیدر	۸۸۹۰۸۲۵۳	سازمان حسابرسی
۷۹	فرانک زرفشان	۸۸۲۶۷۹۱۲	حسابرسی و خدمات مدیریت برداروش
۸۰۰	غلامرضا زریابی‌لنگرودی	۲۲۲۴۶۰۲۱	حسابرسی و خدمات مدیری اعدادارس
۸۱۰	علیرضا زندی‌بابرتیسی	۸۸۸۷۲۰۹۲	حسابرسی آگاه حساب
۱۰	سورن آبنوس	۸۸۳۰۲۳۱۶	حسابرسی نوآندیشان
۲۰	رضا آتش	۸۸۳۰۵۳۹۱	حسابرسی بهمند
۳۰	شهریار آذری‌سامانی	۸۸۷۹۹۳۶۵	موسسه حسابرسی اصول‌اندیشه
۴۰	محمد رضا آرون	۸۸۷۵۶۸۶۲	موسسه حسابرسی ذخایر
۵۰	مهرداد آل‌علی	۸۸۸۰۲۶۳۹	حسابرسی آزمودگان
۶۰	بهروز ابراهیمی	۸۸۳۲۶۵۱۷	حسابرسی بهرادمشار
۷۰	امیرحسین ابطعی‌نائینی	۶۶۶۸۷۶۰۰	سپاهان تراز-اصفهان
۸۰	مرتضی احمدی‌شیرازی	۸۸۷۵۱۲۱	حسابرسی و خدمات مالی خیرگان حسیب
۹۰	مصطفی احمدی‌وسطی‌کلایی	۸۸۵۰۵۱۱۱	حسابرسی و خدمات مالی آگاه‌نگر
۱۰	عباس اختیاری	۸۸۵۰۲۵۸۶	موسسه حسابرسی بیات‌رایان
۱۱۰	حمیدرضا ارجمندی	۸۸۸۹۰۱۲۰	حسابرسی و مشاوره فردا پدید
۱۲۰	عباس اسرارحقیقی	۸۸۳۲۵۲۰۷	حسابرسی بیداران
۱۳۰	چشم‌شد اسکندری	۸۸۸۰۲۸۹۸	حسابرسی و خدمات مدیریت ممیز
۱۴۰	حسن اسمانی	۸۸۷۲۱۲۶۹	حسابرسی و بهبود سیستم‌های مدیریت
۱۵۰	سیدعباس اسماعیل‌زاده پاکدامن	۸۸۷۹۱۳۹۹	موسسه حسابرسی ایران مشهود
۱۶۰	عباس اسماعیلی	۶۶۲۱۳۳۵	موسسه حسابرسی امجد (اصفهان)
۱۷۰	بهزاد افشارهور	۸۸۹۰۱۲۳۶	حسابرسی آگاهان و همکاران
۱۸۰	علی امانی	۸۸۷۳۹۰۷۱	حسابرسی و خدمات مدیریت دایا‌رایان
۱۹۰	یداله امیدواری	۸۸۳۰۶۹۱۱	حسابرسی بیداران
۲۰۰	فریبرز امین	۸۸۸۰۳۰۲۲	موسسه حسابرسی رایمند و همکاران
۲۱۰	داریوش امین‌نژاد	۸۸۷۵۲۶۳۱	موسسه حسابرسی آریان‌فراز
۲۲۰	نریمان ایلیخانی	۸۸۹۰۰۵۲۸	حسابرسی فرازشاور
۲۳۰	میلتن ایوان‌کریمیان	۶۶۹۲۵۴۶۷	حسابرسی دس و همکاران
۲۴۰	محمد بدیعی‌جاریانی	۸۸۹۰۵۳۱۶	حسابرسی و خدمات مدیریت آراه
۲۵	سعید براتی	۶۶۲۱۳۳۵	حسابرسی امجد (اصفهان)
۲۶۰	سعید برهانی	۲۲۳۶۷۷۸۳	حسابرسی آگاه‌تدبیر
۲۷۰	سیدمحمد بزرگ‌زاده	۸۸۴۶۸۵۳۵	حسابرسی آزیاروش
۲۸۰	چیرائیل بهاری	۵۵۵۳۳۵۷۰	موسسه حسابرسی ارکان‌سیستم (شعبه تبریز)
۲۹۰	راضیه بهفروزی	۸۸۸۰۲۳۳۲	حسابرسی و خدمات مدیریت آراه
۳۰۰	اصغر بهنیا	۶۶۲۱۳۳۵	حسابرسی امجد
۳۱۰	منوچهر بیات	۸۸۵۰۲۵۸۷	حسابرسی بیات‌رایان
۳۲۰	حمزه پاک‌نیا	۹۹۷۵۳۸۳	حسابرسی تفسیر
۳۳۰	ناصر پسران‌رزاق	۸۸۷۱۳۸۰۹	حسابرسی رهنودگران‌کاردان
۳۴۰	مهربان پروز	۸۸۳۲۶۵۱۷	حسابرسی بهرادمشار

ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	محل کار	ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	محل کار
۸۲۰	منوچهر زندی	۸۸۷۲۱۲۶۹	حسابرسی و بهبود سیستمهای مدیریت	۱۲۹	کامبیز غیانی	۸۸۰۳۸۳۷۹	حسابرسی احتساب
۸۳۰	محمد سخانی فر	۸۸۸۲۳۷۰۴	موسسه حسابرسی هشیاربهمن	۱۳۰	هوشنگ غیبی	۸۸۹۸۵۷۵۱	حسابرسی رهیافت حساب تهران
۸۴۰	نصرتاله سعادت	۲۲۲۱۰۰۲۷	موسسه خدمات معادتی و همکاران	۱۳۱	ابوالقاسم فخریان	۸۸۷۷۸۵۵۹	حسابرسی تدوینکو
۸۵۰	محمدحسین سعادتیان	۶۶۴۰۸۲۲۶	موسسه حسابرسی فاضر	۱۳۲	محمد فدایی حسینی	۸۸۰۳۰۶۴۴	موسسه حسابرسی هدف
۸۶۰	محمدتقی سلیماننیا	۸۸۷۷۲۱۳۱	حسابرسی و خدمات مالی هیارحساب	۱۳۳	حسین فرج الهی	۸۸۳۰۶۹۱۱	موسسه حسابرسی بیداران
۸۷۰	مهدی سوادلو	۸۸۷۵۲۶۳۱	حسابرسی آریان فراز	۱۳۴	علی اصغر فرخ	۸۸۷۹۲۵۷۹	موسسه حسابرسی و خدمات آرموده کاران
۸۸۰	سیاوش سهیلی	۸۸۹۰۲۳۱۶	حسابرسی خیره	۱۳۵	فرهاد فرزاد	۸۸۸۰۳۴۶۵	حسابرسی آرمودگان
۸۹۰	حسین سیادت خو	۸۸۸۰۱۹۰۲	موسسه حسابرسی میز	۱۳۶	فرزاد فرهندی پروچی	۸۸۱۲۳۸۸۷	حسابرسی نوگا
۹۰	سیدمهدی سیدمهدی	۶۶۷۰۴۴۲۵	حسابرسی طوس	۱۳۷	بهزاد فیضی	۸۸۹۰۱۲۲۶	حسابرسی آگاهان و همکاران
۹۱	سعید سینائی مهربانی	۸۸۸۰۲۹۰۱	موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت ممیز	۱۳۸	حسین قاسمی روچی	۸۸۳۰۸۷۵۳	حسابرسی آزمون سامانه
۹۲	واقانک مسیحی شاه نظریان	۸۸۳۰۲۳۱۶	حسابرسی نوآندیشان	۱۳۹	رضا قندی	۸۸۰۳۲۹۶۹	حسابرسی وثیق
۹۳	سیدمجید شجاعی	۸۸۷۹۱۲۳۷	موسسه حسابرسی ایران مشهود	۱۴۰	حسین کاموسی	۸۸۹۰۰۵۲۸	حسابرسی فراز مشاور
۹۴	محمدعلی شعبانی سبزه میدانی	۶۶۷۰۴۴۲۵	حسابرسی طوس	۱۴۱	علیرضا کریمی طار	۸۸۳۰۲۷۱۶	حسابرسی بهداوران
۹۵	مهرداد شریعت زاده	۶۶۸۷۶۶۰	حسابرسی بهبود ارقام (اصفهان)	۱۴۲	فریدون کشانی	۸۸۰۰۰۸۷۱	موسسه حسابرسی آزمون
۹۶	نریمان شهربانی	۸۸۷۴۳۰۸	حسابرسی و خدمات مالی هیارحساب	۱۴۳	مجید کشورپژوه لنگرودی	۸۸۷۱۷۶۵۰	حسابرسی شراکت
۹۷	عبدالله شفاعت قراملکی	۵۵۳۳۵۷۰	موسسه حسابرسی ارکان سیستم (شعبه تبریز)	۱۴۴	محمد رضا گلچین پور	۸۸۷۹۱۲۳۷	حسابرسی ایران مشهود
۹۸	تیرانداز شکبیا	۷۷۸۰۲۰۲۴	حسابرسی هزینه یاب	۱۴۵	سیدرضا گلستانی	۸۸۷۱۳۸۰۹	حسابرسی رهنودگران کاردان
۹۹	احمد شلهچی	۲۲۹۰۴۲۰۰	حسابرسی شاخص اندیشان	۱۴۶	جواد گوهرزاد	۸۸۰۰۰۸۷۱	موسسه حسابرسی آزمون
۱۰۰	منصور شمس احمدی	۸۸۳۰۹۱۰۰	حسابرسی شاهدان	۱۴۷	سیروس گوهری	۸۸۷۱۷۶۵۰	حسابرسی شراکت
۱۰۱	رضا شمس زهرایی	۸۸۷۲۰۹۲	حسابرسی آگاه حساب	۱۴۸	مسعود مبارک	۸۸۷۴۱۳۱	حسابرسی و خدمات مالی هیارحساب
۱۰۲	عبدالله شمشیرساز	۸۸۷۴۲۲۲۸	موسسه حسابرسی آگاهان ارقام	۱۴۹	عبدالمجید محلاتی کاظمینی	۸۸۷۴۱۱۷۹	حسابرسی محلاتی و همکاران
۱۰۳	محمد شوقیان	۸۸۸۰۴۹۴۱	موسسه حسابرسی ارکان سیستم	۱۵۰	نادر محمدپور	۹۹۸۷۶۵۳	حسابرسی نادر
۱۰۴	اردشیر شهبندیان	۸۸۹۹۷۷۲	حسابرسی نهی پان و همکاران	۱۵۱	جهانگیر محمدی فر	۸۸۷۸۸۰۱۳	حسابرسی هزیران
۱۰۵	فرزاد شهدادفرد	۸۸۴۳۷۰۵	موسسه حسابرسی هشیاربهمن	۱۵۲	ناصر محمودزاده احمدی نژاد	۸۸۹۸۱۵۶۹	بانک پارسیان
۱۰۶	محمود شهبهانی پور	۸۸۹۰۹۷۱۸	خدمات مدیریت و حسابرسی رایبند	۱۵۳	محمدباقر محمدی		
۱۰۷	شهره شهلاتی	۸۸۷۹۴۶۳۶	موسسه حسابرسی و خدمات مالی سخن حق	۱۵۴	نصرتالله مختار	۸۸۹۰۳۴۹۶	حسابرسی مختار و همکاران
۱۰۸	امیر شهلاتی مقدم	۸۸۹۰۳۹۴۹	حسابرسی و خدمات مدیریت آراه	۱۵۵	ابوالقاسم مرآتی	۸۸۵۰۲۵۸۷	حسابرسی بیات رایان
۱۰۹	صغری شهراسبی	۸۸۷۳۲۸۲۸	حسابرسی آریا حسابرسان پارسا	۱۵۶	طاها مراغه پور	۶۲۸۳۷۶۴	حسابرسی مجریان پویا (شعبه اصفهان)
۱۱۰	فریده شیرازی	۸۸۳۲۶۵۲۷	حسابرسی بهرادمنار	۱۵۷	رضا مستاجران	۸۸۷۳۹۰۸۳	حسابرسی و خدمات مدیریت دایاران
۱۱۱	پرویز صادقی	۸۸۹۲۰۳۶	حسابرسی فراز مشاور	۱۵۸	علیرضا مستقانی	۶۶۲۵۳۵۷۶	حسابرسی کاربرد تحقیق
۱۱۲	حسن صالح آبادی	۸۸۴۱۱۵۰۵	حسابرسی اصول پایه	۱۵۹	عبدالکریم مستوفی زاده	۲۴۶۴۶۴۸۵	حسابرسی مستوفی زاده و همکاران
۱۱۳	محمدرضا صداقت تفرشی	۸۸۳۰۵۹۱۸	حسابرسی محمودی و همکاران	۱۶۰	علی مشرفی آرنی	۸۸۳۰۵۳۹۲	حسابرسی بهمن
۱۱۴	سعید صدرائی نوری	۸۸۵۰۲۸۵۵	حسابرسی مدیران مستقل	۱۶۱	هایون مشیرزاده	۸۸۸۰۳۰۲۴	موسسه حسابرسی رایبند و همکاران
۱۱۵	مجید صفاتی	۸۸۵۰۳۹۱۷	حسابرسی مدیریت رهیافت مشهد	۱۶۲	شیرین مشیر قاطمی	۸۸۳۲۶۵۲۷	موسسه حسابرسی بهرادمنار
۱۱۶	قاسم خرغامی	۸۸۸۲۷۵۵۶	حسابرسی کاشفان	۱۶۳	زهرا مطلب زاده	۸۸۷۴۱۱۷۹	حسابرسی محلاتی و همکاران
۱۱۷	حمید طیبانی زاده فشارکی	۸۸۷۲۲۴۲۵	حسابرسی به روز آوران زرفاندیش	۱۶۴	علیرضا مسعود خورسندی	۸۸۷۲۳۱۵۸	حسابرسی به روز آوران
۱۱۸	امیرحسین ظهراهی	۸۸۵۰۲۵۸۶	موسسه حسابرسی بیات رایان	۱۶۵	رضا مغظمی	۸۸۹۰۰۸۱۲	حسابرسی کاربرد ارقام
۱۱۹	اصغر ظهوری	۸۸۹۰۳۹۰۰	حسابرسی آگاهان و همکاران	۱۶۶	اکبر منفرد	۲۲۰۵۴۳۷۲	حسابرسی منفرد و همکاران
۱۲۰	احمد ظفر پرند	۲۲۰۱۱۳۷۲	حسابرسی و خدمات مدیریت سامان پندار	۱۶۷	هوشنگ منوچهری	۸۸۴۱۱۵۰۵	حسابرسی اصول پایه
۱۲۱	بیژن عبداللهی نمین	۸۸۹۰۹۷۸۰	حسابرسی و خدمات حسابداری نیک روشن	۱۶۸	ابراهیم موسوی	۸۸۴۲۳۵۳۳	حسابرسی اصول پایه
۱۲۲	سیدحسین عزربزاده	۶۶۹۲۵۴۶۵	حسابرسی دش و همکاران	۱۶۹	سیدکمال موسوی	۸۸۰۰۰۸۷۱	موسسه حسابرسی آزمون
۱۲۳	فیروز عزیززاده	۸۸۷۷۸۸۱۱	حسابرسی تلاش ارقام	۱۷۰	محبوب مهدی پور بهمیری	۸۸۹۰۲۳۸۹	موسسه حسابرسی عامر مشاور تهران
۱۲۴	علیرضا عطوفی	۸۸۷۸۵۷۶۵	حسابرسی ایران مشهود	۱۷۱	پرویز میرآرمندهی	۸۸۸۰۴۵۱۹	حسابرسی خیره
۱۲۵	سید داود علوی	۸۸۹۶۸۵۲۲	حسابرسی پارس	۱۷۲	منصور میرزاخانی نافعی	۶۶۶۳۱۳۹۰	موسسه حسابرسی نخستین کاوش (اصفهان)
۱۲۶	نصرت الله علیخانی راد	۸۸۹۰۲۳۱۶	حسابرسی خیره	۱۷۳	محمودرضا ناظری	۸۸۷۵۲۶۳۱	حسابرسی آریان فراز
۱۲۷	جعفر عوض پور	۸۸۸۲۷۵۵۶	حسابرسی کاشفان	۱۷۴	حمید ناموری	۸۸۷۸۲۰۹۶	خدمات حسابداری و حسابرسی تدوینکو
۱۲۸	دکتر بهرام غیانی	۸۸۹۰۹۷۱۸	حسابرسی مختار و همکاران	۱۷۵	محمد نبی داهی	۸۸۸۵۳۳۷۷	موسسه حسابرسی ممیز

حسابداران مستقل غیر شاغل در حرفه

ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	محل کار
۱۰	علی احتشام (موبایل)	۳۳۹۶۲۶۰	عضوهیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی
۲	محمدحسن استحقاری	۸۸۷۶۲۰۲۲	شرکت بوتان
۳	مجید اسعدی الموتی	۸۸۹۱۰۳۳۶	شرکت خدماتی مالی شهر
۴	ایرج پورحسین اکبری	۸۸۹۰۳۱۹۰	وزارت صنایع
۵	خسرو پورمعمار	۸۸۰۳۰۶۲۲	کارگزاری پارس نمودگر
۶	سعید تاجبخش		
۷	پرویز جوادی بوسجین	۸۸۷۹۸۰۲۳	شرکت کارگزاری خیرگان سهام
۸	مصطفی حدقوست	۸۸۷۶۹۰۲۳	شرکت یزدتایر
۹	بهرز خانی ویردی	۸۸۸۹۱۲۳۲	شرکت سرمایه گذاری تامین اجتماعی
۱۰	امیرعلی خانخلیلی	۸۸۷۹۸۰۲۳	کارگزاری خیرگان سهام
۱۱	اسیک دراستیانیانس	۸۸۷۲۰۷۷۷	شرکت نامسازان نصر
۱۲	ایوب رستمی سلطان احمدی	۸۸۷۸۸۱۳۷	شرکت صنایع مس شهید باهر
۱۳	سروش زینعلی یزدی	۱۲۷۷۲۶۲	موبایل
۱۴	احمد زینی	۸۸۷۸۸۱۵۸	بانک اقتصادنویین
۱۵	رسول محمدی سالک	۲۲۵۲۸۵۲۹	
۱۶	غلامرضا سلامی	۸۸۸۲۲۲۳	سرمایه گذاری آینده نگر
۱۷	ناصر سالار	۸۸۹۰۳۲۲۶	
۱۸	فرامرز شایگان	۶۶۲۳۳۹۱	
۱۹	سیامک شهریاری	۸۸۷۵۱۹۰۹	شرکت آرات
۲۰	شهرام شهیری	۶۶۷۱۷۲۱۷	شرکت سهم آشنا
۲۱	هورنگ شیوایی	۲۲۲۵۶۰۱	
۲۲	محمدجواد صفارسفلی	۲۲۲۶۸۹۳۵	جامعه حسابداران رسمی
۲۳	احمد عبائی کوپاتی	۸۸۰۸۵۹۳۹	شرکت سرمایه گذاری دورنمای آینده
۲۴	خسرو فخریم هاشمی	۶۶۷۲۰۳۳۶	شرکت شیشه همدان
۲۵	محمود قدس		
۲۶	محمدابراهیم قربانی فرید	۷۷۵۰۸۴۶۳	شرکت کارگزاری سهام بزویان شایان
۲۷	سهراب کارگر معمولی رفتار	۸۸۸۲۸۲۲۲	شرکت عالی فرد
۲۸	بهرام کلانتری پور	۸۸۸۰۲۶۳۱	شرکت ایرام کو
۲۹	محمود گلرخی	۲۲۹۲۳۳۶۰	
۳۰	پرویز گلستانی	۸۸۷۹۰۱۸۲	شرکت سرمایه گذاری سامان
۳۱	علی مستناجران	۸۸۸۲۵۴۶۶	
۳۲	امین محبوبی	۶۰۶۶۷۶۰۷۷۷	شرکت مشاوره مالی امین کانادا
۳۳	مجید میراسکندری	۸۸۰۸۵۹۳۹	شرکت سرمایه گذاری دورنمای آینده
۳۴	غلامعلی نعیمی منفرد	۷۷۹۲۸۳۶۰	
۳۵	ایرج نیک نژاد	۶۶۴۳۳۳۹۵	شرکت یزدیان
۳۶	فریدون وحدتی نیکزاد	۸۸۸۳۳۸۵۵	وزارت صنایع شرکت احداث صنعت
۳۷	بهرز وقتی	۲۲۶۷۲۲۳	

ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	محل کار
۱۷۶	ایرج نجفیان	۶۶۲۳۹۵۵۵	حسابرسی خردمندان حساب
۱۷۷	علی اصغر نجفی مهری	۸۸۳۰۸۷۵۲	حسابرسی آزمون سامانه
۱۷۸	عبدالرضا نوربخش	۷۷۵۳۷۹۲۲	حسابرسی آزمون سامانه
۱۷۹	سیدشهریار نوریان	۶۶۶۸۷۶۰۰	موسسه حسابرسی سپاهان تراز
۱۸۰	اسدالله نیلی اصفهانی	۸۸۷۹۳۶۳۶	حسابرسی و خدمات مدیریت سخن
۱۸۱	محمدحسین واحدی	۶۶۲۱۳۳۵	حسابرسی امجد (اصفهان)
۱۸۲	محمود واحدی	۸۸۷۳۲۰۹۴	موسسه حسابرسی فرازند
۱۸۳	اکبر وقارکاشانی	۸۸۶۳۹۶۷۲	حسابرسی مجریان پویا
۱۸۴	ایرج هادی	۸۸۷۸۲۰۹۶	موسسه حسابرسی تدوینکو
۱۸۵	اصغر هشی	۸۸۳۰۵۳۹۱	موسسه حسابرسی بهمد
۱۸۶	عباس هشی	۸۸۸۳۳۷۰۳	موسسه حسابرسی هشتیاربهمد
۱۸۷	کارو هوانسیان فر	۸۸۳۰۲۳۱۶	حسابرسی نواندیشان
۱۸۸	قاسم یاقتی	۸۸۵۰۲۱۵۹	حسابرسی مدبران مستقل
۱۸۹	حمید یزدان پرستی	۸۸۸۲۳۰۷۲	حسابرسی هوشیاربهمد
۱۹۰	هادی یوسف زاده	۸۸۷۵۲۷۲۷	حسابرسی بهرامدشار
۱۹۱	رضا یعقوبی	۸۸۲۳۶۵۲۷	موسسه حسابرسی بهرامدشار

حسابداران مستقل شاغل در حرفه به صورت انفرادی

ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن
۱	هرمز ایزدگشسب	۲۲۲۰۰۵۹۲	۹	سیدمحسن حجازی	۲۲۰۲۴۰۰۵
۲	عبدالجواد اسلامی	۸۸۵۱۳۸۶۳	۱۰	مرتضی حجازی	۸۸۷۲۰۳۵۳
۳	فریدون ایزدپناه	۲۲۸۶۳۱۸۶	۱۱	فرهاد دولتشاهی	۸۸۷۷۵۰۸۶
۴	پورو آواکیانس	۸۸۸۳۰۵۹۹	۱۲	علی صحرانی	۷۷۲۲۱۲۵۶
۵	هورنگ تسلیمی (موبایل)	۱۵۹۱۸۳۱	۱۳	جمشید فراروی	۲۲۵۵۰۵۶۹
۶	سیدهدایت تفکر حسینی (موبایل)	۱۹۵۶۸۵۵	۱۴	عبدللا میر میرآب	۸۸۶۶۱۲۹۲
۷	محمدحسین توکلی	۲۲۰۲۱۸۸۱	۱۵	علی هاشم نژاد شیرازی	۸۸۰۶۳۲۷۲
۸	سعید جمشیدی فرد (موبایل)	۱۲۵۵۶۵۰	۱۶	احمد رضائقی زاده	۸۸۲۸۰۲۰۹

حسابداران مستقل شاغل در سازمان حسابرسی

ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن	ردیف نام	نام خانوادگی	تلفن
۱	جعفر باقری	۲۲۲۱۷۹۵	۸	محمد صفری کوپایی	۸۸۷۲۶۳۰۲
۲	محمد رضا تقوایی	۸۸۷۲۶۱۰۸	۹	نعمه عیسی	۸۸۷۲۶۳۱۹
۳	مصطفی جان نثاری	۳۳۶۶۷۳۵	۱۰	محمد تقی منصور ری	۸۸۷۲۶۳۰۷
۴	اصغر داوطلب	۷۷۶۸۹۱۳۲	۱۱	محمد میرآفتابزاده	۸۸۷۲۶۱۰۹
۵	هادی روحی فانی لنگرودی	۸۸۷۲۶۳۱۸	۱۲	منوچهر نصر اصفهانی	۶۶۷۸۳۳۲
۶	سیروس شمس	۸۸۷۱۳۷۹۰	۱۳	میرمجید وکیل زادیان	۸۸۷۲۶۳۰۸
۷	غلامرضا صرام	۸۸۷۱۳۷۹۰			

* ردیف های ستاره دار عضو جامعه حسابداران رسمی ایران نیز می باشند.

سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه و عوامل ...

متراکم کردن اطلاعات و سهولت در تصویب انتشار داده‌های قبلی و تهیه ردپا برای حساب‌برسان، ۳- ابزارهای انتشار که قابلیت توزیع و انتشار اطلاعات را برای استفاده‌کنندگان مهیا کند، ۴- در دسترس بودن منابع، محیط داخلی ایده‌آل که بتواند به موقع از توسعه و تغییرات داخلی سیستم‌های مدیریت حمایت کند [۱۲۶].

هزینه‌های پنهان

اگر چه شرکت‌های مختلف روش‌های گوناگونی برای تامین مالی پروژه‌های بزرگ خود برمی‌گزینند، اما کسانی که بسترهای سیستم را پیاده‌سازی می‌کنند در این نکته توافق نظر دارند که هزینه‌های واقعی هیچ‌گاه در نظر گرفته نمی‌شود و یا کم تخمین زده می‌شود. برخی از این موارد که این هزینه‌های پنهان را به وجود می‌آورد شامل آموزش، یکپارچه‌سازی و آزمون، متناسب‌سازی، تبدیل داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها، مشاوره، جایگزینی شایسته‌ترین و باهوش‌ترین کارکنان، گروه‌های اجرایی سیستم که نمی‌توانند متوقف شوند، انتظار برای بازگشت سرمایه، فشارهای عصبی پس از نصب سیستم می‌باشد [۱۲۷].

نمونه‌های مطالعاتی

بسیاری از شرکت‌ها در عرض سازمان اقدام به به‌کارگیری سیستمی تحت عنوان برنامه‌ریزی منابع بنگاه می‌نمایند که برای یکپارچه‌سازی و بهبود و کاهش انحرافات فرآیندهای کسب و کار مثل سفارشات و برنامه‌ریزی محصولات و غیره در یک شرکت طراحی می‌شود.

این سیستم پیچیده و کاربرد آن می‌تواند مشکل، زمانگیر و پرهزینه باشد. برای کاربرد بهتر و کامل کردن آن در شرکت‌های متوسط ممکن است زمان و هزینه زیادی را صرف کند و یا برای شرکت‌های بزرگ بین‌المللی حدود ۳۰۰ الی ۵۰۰ میلیون دلار هزینه در برخواهد داشت. شاید خیلی از شرکت‌ها به رغم سرمایه‌گذاری زیاد از نظر مالی و

زمانی، نتوانند نتایج مورد دلخواه را به دست بیاورند. با این وجود خیلی از شرکت‌ها برای اعمال سیستم مشکلات عمده‌ای دارند ولی در مقابل در برخی از شرکت‌ها این سیستم بسیار موفق است. حال این سوال مهم مطرح است که عوامل کلیدی نشان‌دهنده موفقیت سیستم کدامند؟

کاربرد سیستم در شرکت‌ها معمولاً پدید آورنده تعهدات بزرگی می‌باشد بنابراین باید برنامه‌ریزی به صورت عالی و مدیریت به صورت کارا باشد شکست این سیستم را می‌توان زمانی دید که به رغم صرف هزینه و زمان زیاد، نتایج معمولی و ساده حاصل شود.

کاربرد سیستم ممکن است به دلایل گوناگونی دچار مشکل شود. مثلاً در چندین شرکت مورد بررسی، بعضی‌ها دلایل عملیاتی همچون رویکردهای مورد استفاده و برخی دیگر توسعه و تغییر حوزه‌ها و دامنه پروژه سیستم را بیان می‌کنند که دلیل بسیار معمولی برای افزایش هزینه و عدم موفقیت کل طرح‌ها است. تجربه به ما نشان می‌دهد شرکت‌هایی که پایداری ثابتی در مسیر و بودجه دارند دارای خصوصیتی به شرح زیر هستند:

- از همان ابتدا، مدیران ارشد به صورت دقیق و آشکار در جریان پروژه‌های سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه هستند.
- تیم‌های اجرایی در طول فعالیت‌ها، به صورت کامل از طرف مدیران ارشد به کارگمارده شده‌اند.

- این تیم‌های عملیاتی زمان زیادی برای پیشبرد اینکه جزئیات بزرگ و دقیقی را از این که چگونه سیستم مورد استفاده قرار بگیرد، صرف می‌کنند.

- راهنمایی دقیقی برای ارزیابی عملکرد شامل فعالیت‌های کسب و کار تهیه می‌کند.

- راهنمایی دقیقی برای نحوه استفاده از مشاوران خارج از شرکت تهیه می‌کنند.

- همه شرکت‌ها، طرح‌های تفصیلی را برای آموزش استفاده‌کنندگان تدوین می‌کنند [۱۲۸].

در تحقیق دیگری در سال ۲۰۰۳ تعدادی از شرکت‌های گروه موسوم به ASUG مورد بررسی قرار گرفتند که تعداد آنها ۵۱ شرکت می‌باشد. این تحقیق سعی کرده است،

نرم افزارهای یکپارچه مالی اداری

کاکتوس

ابزاری کارآمد در دست مدیران

کاکتوس CACTUS

- حسابداری
- انبارداری
- خرید و فروش
- چک
- صندوق
- کنترل موجودی تولید
- قیمت تمام شده
- حقوق و دستمزد
- دبیرخانه
- سرویس مشتری
- حمل و نقل
- پخش موبیرگی
- قرض الحسنه
- ...

تحت انواع ویندوز و شبکه
SQL Server

شرکت کاکتوس کامپیوتر

۸۸۴۲۷۱۳۰

۸۸۴۴۴۲۱۹

۰۹۱۲-۳۲۲۳۸۰۳

تهران، سهروردی شمالی،
مقابل پمپ بنزین، پلاک ۲۱۸،
طبقه هفتم، واحد شرقی

اجرای موفق این سیستم را دو بعد زیر مد نظر قرار دهد:

۱- عملکرد سازمانی محسوس که از طریق عواملی مانند کاهش موجودی‌ها در شرکت؛ کاهش کارکنان مازاد؛ بهبود مدیریت سفارش و دوره اqlام کاهش هزینه تهیه اqlام مورد استفاده؛ بهبود مدیریت وجه نقد بررسی شد که نتایج آن به این شرح است: میزان و سطح آموزش قابل تحمل توسط کارکنان سازمان از لحاظ جنبه‌های سیستم؛ میزان سازگاری سیستم همراه با حفظ و نگهداری سیستم‌های فنی و میزان مهندسی مجدد برای بهترین عمل در سیستم با عملکرد سازمانی محسوس رابطه مثبت ندارد. همچنین میزان حمایت و پذیرش مدیران ارشد از سیستم با موفقیت آن رابطه مثبت ندارد. ضمناً میزان درک و مشاهده پیچیدگی سیستم و فشارهای رقابتی در هنگام پذیرش سیستم و اجماع عمومی در اهدافی که در سازمان بر سیستم بنا نهاده شده است با عملکرد سازمانی محسوس رابطه مثبت دارد.

۲- رضایت استفاده‌کنندگان که از طریق تخصیص مناسب و دقیق زمانی مورد بررسی قرار گرفت که اطلاعات به‌خصوصی در سیستم را شامل شود و نتایجی به شرح زیر در پی داشت. اجماع عمومی در اهدافی که در سازمان بر مبنای سیستم بنا نهاده شده است؛ میزان مهندسی مجدد برای بهترین عمل در سیستم و میزان سازگاری سیستم همراه با حفظ و نگهداری سیستم‌های نوین فناوری؛ با رضایت استفاده‌کنندگان رابطه مثبت ندارد. همچنین میزان درک و مشاهده پیچیدگی سیستم با رضایت استفاده‌کنندگان رابطه منفی دارد. ضمناً میزان حمایت و پذیرش مدیران ارشد از سیستم؛ فشارهای رقابتی در هنگام پذیرش سیستم و میزان و سطح آموزش قابل تحمل توسط کارکنان سازمان از لحاظ جنبه‌های سیستم؛ با رضایت استفاده‌کنندگان رابطه مثبت دارد.

نتایج کلی نشان می‌دهد که رضایت استفاده‌کنندگان ممکن است مقدم بر عملکرد سازمانی محسوس باشد و به این نکته تاکید دارد که شرکت‌های استفاده‌کننده از سیستم دارای تغییرات محسوسی در عملکرد سازمان و رضایت استفاده‌کنندگان بوده‌اند [۱۴].

معمولاً از مدل‌های ادراکی برای پیش‌بینی میزان رضایت

سیستم را توسط اضافه کردن فعالیت‌های جدید کسب و کار همانند خودکار کردن فعالیت‌های فروش، زنجیره عرضه و غیره توسعه می‌دهند.

- فروشندگان سیستم در حال عبور (تحول) از راه حل‌هایی برای سیستم مبتنی بر وب هستند. بنابراین ممکن است به دلیل سریع شدن جریان اطلاعات در زنجیره‌های پشتیبانی، بیشتر مشتریان به سیستم‌های مبتنی بر وب نیاز داشته باشند.

- ظهور تجارت الکترونیکی و به تبع آن افزایش تقاضا برای سیستم‌های مبتنی بر وب.

- کاربرد این سیستم در بازارهای مختلف که محیط‌ها و شرایط مختلف را دارا هستند [۲۴].

نتیجه‌گیری

در دنیای امروز و در شرایط رقابتی سخت و پیچیده شرکت‌ها سعی می‌کنند که در بازار رقابت وجود داشته باشند. یکی از این ابزارها که به سرعت در حال گسترش و توسعه می‌باشد استفاده از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه است. این سیستم موافقان و مخالفان خاص خود را دارد. موافقان استدلال می‌کنند که چون این سیستم باعث پیشرفت در یکپارچه‌سازی، سازش برای جهانی شدن، یکپارچه‌سازی داده‌ها، به‌کارگیری جدیدترین فناوری اطلاعات، بهبود و پیشرفت فرایندها، می‌شود بنابراین باید هر چه سریع‌تر به پیاده‌سازی آن اقدام شود. اما مخالفان معتقدند به دلایلی مانند هزینه گزاف، پنهان بودن ارتباطات درون سیستمی، مدت‌دار و عذاب‌آور بودن فرایند کاربرد آن، زمان‌بر و هزینه‌بر بودن، نباید از این سیستم استفاده کرد و باید حتی‌الامکان از سیستم‌های جایگزین استفاده کرد.

قابل توجه است که دلایل شکست این سیستم به‌طور عمده فقدان تحصیلات مناسب و انتظار غیرواقعی استفاده‌کنندگان از سیستم؛ عدم حمایت مدیران ارشد از پروژه؛ عدم (فقدان) حالت رسمی و عادی پروژه، صلاحیت اشخاص و زمان ارتباطات آن؛ عدم مهارت‌های فنی و حمایت سیستم‌های پشتیبانی برای حل مشکلات؛ مقاومت

استفاده‌کنندگان نهایی از سیستم‌ها استفاده می‌شود. در این مدل‌ها، بیشترین نمود قابل توجه، درک (مشاهده) مفید بودن و قابلیت یادگیری است که می‌تواند در میزان رضایت آنها از سیستم موثر می‌باشد. درک مفید بودن تاثیر بیشتری روی رضایت آنها دارد. استفاده‌کنندگان نهایی تمایل به استفاده از سیستم‌هایی دارند که با کاربرد آنها بتوان میزان عملکرد و تولیدات را افزایش داد. قابلیت یادگیری رابطه کمتری نسبت به عامل اولی دارد ولی تاثیر قابل توجهی در میزان رضایت آنها از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه دارد. بنابراین راهنمایی و هدایت کردن می‌تواند استفاده‌کنندگان را از سردرگمی در بیاورد. یک نکته، تاثیر غیرمستقیم درک سادگی برای استفاده‌کنندگان است که توان (ظرفیت) تاثیر زیادی در درک مفید بودن سیستم دارد. نکته دیگر راهنمایی استفاده‌کنندگان در میزان یادگیری و درک مفید بودن موثر است [۲۶].

این موضوع را لین در سال ۱۹۷۷ به‌خوبی نشان داد که رابطه بسیار قوی میان راهنمایی کاربر و قابل استفاده بودن سیستم‌های نرم‌افزاری وجود دارد. همچنین سیستم‌های همراه با راهنمایی خوب کاربران برای میزان یادگیری آنها از سیستم و بهبود کاهش روانی را برای استفاده‌کنندگان دارد [۲۷].

تحقیق انجام شده روی ۵۰ شرکت گروه meta نشان می‌دهد که کاربرد سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه تا سه سال هیچ نوع رابطه معنی‌داری با کاهش در هزینه‌های فروش، عمومی و اداری ندارد. هم‌چنین رابطه معنی‌داری در کاهش قیمت کالای فروش رفته در ۲ سال بعد وجود نداشته اما در سال سوم تغییری محسوس در کاهش قیمت کالای فروش رفته، مشاهده شد. همچنین پیاده‌سازی این سیستم تاثیری بر سود باقیمانده ندارد. در ضمن نتایج نشان می‌دهد که پیاده‌سازی سیستم باعث کاهش تعداد کارکنان مورد نیاز برای سطح مشخصی از درآمد در سه سال آینده می‌شود [۷].

حال سوال این است که چرا شرکت‌ها باید توسعه پایدار در سیستم را مدنظر قرار دهند؟

- فروشندگان سیستم به‌صورت پیوسته ظرفیت بسته‌های

- 6- Enterprise Wide System (EWS)
- 7- Materials Requirement Planning (MPPI)
- 8- Manufacturing Resource Planning (MRPII)
- 9- Money Resource Planning (MRP)
- 10- American Institute of Certified Public Accountants (AICPA)
- 11- Electronic Business
- 12- Virtual Organizations
- 13- Web-based Object-Oriented
- 14- Supply Chain Management (SCM)

منابع

- ۱- الوانچی، امین؛ بررسی پیاده‌سازی سیستم‌های ERP در شرکت‌های تولیدی ایران، پایان‌نامه (کارشناسی ارشد) - دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده فنی و مهندسی، ۱۳۸۰.
- ۲- آشنایی با سیستم‌های ERP نویسنده: - مجله "علم الکترونیک و کامپیوتر" شماره ۳۱۴، ص. ۵۲ تا ۵۵ (۱۳۸۲).
- 3- Fethi, C., Ferah, C., (2004). "The relation of interface usability characteristics, perceived usefulness, and perceived ease of use to end-user satisfaction with enterprise resource planning (ERP) systems". *Computers in Human Behavior* 20(2004) 505-515.
- 4- Clyde W.h., Mark P.S., "ERP plans and decision-support benefits". *Decision Support Systems*. 38.(2005). P.575-590.
- 5- "What will ERP fix in my business" <http://www.cio.com/research/erp/edit/erpbasics.html>, March.7, 2002.
- 6- Clyde W.H., Mark P.S., "ERP plans and decision-support benefits". *Decision support Systems* 38(2005) 575-590.
- 7- Robin, P., Severin, G., "Financial impacts of enterprise resource planning implementations". *International Journal of Accounting Information Systems* 2(2001) 271-294.
- 8- American Institute of Certified Public Accountants (AICPA). "Improving Business Reporting - A Customer Focus: Meeting the Information Needs of Investors and Creditors": A Comprehensive Report of the Special Committee on Financial Reporting, 1994. New York(NY).

و سرسختی اشخاص در مقابل تغییرات می‌باشد بنابراین سازمان‌ها باید سعی کنند که موانع فوق را در جهت بهبود کارایی و اثربخشی سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه برطرف کنند. به طور کلی سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه سیستمی است که:

- ۱- در همه شرکت‌ها (کوچک و بزرگ) مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۲- به دلایل مختلفی (رفع مسائل کسب و کار) به کار برده می‌شود.
- ۳- بیشتر شرکت‌ها آن را برای کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌دهند و همه این شرکت‌ها مزایایی از قبیل تحصیل درآمد بیشتر از طریق افزایش حجم تولیدات را تجربه می‌کنند.
- ۴- در این مقطع زمانی، نتایج حاصل از کاهش هزینه‌ها با عملیات مربوط به فناوری اطلاعات ترکیب شده‌اند.
- ۵- این سیستم به تنهایی نمی‌تواند راه حل‌های نهایی برای مشکلات حاصل از طرف فروشندگان را ارائه کند. برخی از شرکت‌ها از آن برای مقاصد خاصی از قبیل فعالیت‌های خاص و یا فرایند تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند.
- ۶- این سیستم و سایر سیستم‌های همگون آن در شرکت، بهبود امکانات و میزان اتحاد در آینده را تسهیل می‌کنند.
- ۷- به نظر، استوار و پایدار جلوه می‌کند. در این خصوص شواهدی حاکی از عدم توانایی آنها در پردازش فعالیت، حتی در شرکت‌های بزرگ، به دست نیامده است.
- ۸- به صورت بسیار جدی و مهم، سودمندی و کیفیت اطلاعات را افزایش می‌دهد.
- ۹- بسیاری از شرکت‌ها از کاربرد آن ابراز رضایت می‌کنند [۱۳].

پی‌نوشت

- 1- Enterprise Resource Planning (ERP)
- 2- Management Information System (MIS)
- 3- Integrated Information System (IIS)
- 4- Executive Information System (EIS)
- 5- Corporate Information System (CIS)

- 9- Porter ME, "Competitive advantage: creating and sustaining superior performance". New York(NY)7 The Free Press; 1985.
- 10- David C. Y., David, C.C., Jane, D., "A synergic analysis for Web-based enterprise resources planning systems". Computer Standards & Interfaces 24 (2002)337-346.
- ۱۱- امینی، بهرام؛ "سیستم ERP". مجله فولاد. شماره: ۱۰۶. ص. ۲ تا ۹. (۱۳۸۲).
- 12- Daniel, R.,Jeanne, W.R., ..., "Learning to Implement Enterprise Systems: An Exploratory Study of the Dialectics of Change". Georgia State University Department of Computer Information Systems.
- 13- Markus ML, Axline S, Petric D, Tanis ,C., "Learning from adopters' experiences with ERP: problems encountered and success achieved". J Info Techno 2000;15:245-65.
- 14- Yaj, X., Huigang, L., William R,B., Charles A, S., "ERP implementation failures in China: Case studies with implications for ERP vendors". Int.J.Production Economics (2004).
- 15- Samo B., Vojko P., Simona S., and Heri S., "Faculty of Economics and Business, University of Maribor, Slovenia Information Systems in Virtual Corporations: Issues for ERP Based E-business Systems". June 2002.
- 16- Johnny K.C. Ng., W.H.Ip. "Web-ERP: the new generation of enterprise resources planning" Journal of Materials Processing Technology 138(2003) 590-593.
- 17- C.G. Ash, J.M. Burn. "A strategic framework for the management of ERP enabled e-business change". European Journal of Operational Research 146(2003) 374-387.
- 18- Erandwane, Karve Road "Web based ERP System exclusively for construction industry". www.softtech-engr.com
- 19- Henk A. Akkermans a, 1., Luk N.van Wassenhove c,3. "The impact of ERP on supply chain management: Exploratory findings from a European Delphi study". European of Operational Research 146 (2003)284-301.
- 20- Peter Kelle., Asli Akbulut. "The role of ERP tools in supply chain information sharing, cooperation, and cost optimization". Int.J. Production Economics 93-94 (2005) 4-52.
- 21- Stephen M.Rutner a,* , Brian J. Gibson b, Susan R. Williams. "The impacts of the integrated logistics systems on electronic commerce and enterprise resource planning systems" Transportation Research Part E39 (2003) 83-93.
- 22- Jennifer Duran. "Three Strategies for Businesses with Incumbent Enterprise Resource Planning Systems". www.gxs.com.
- 23- "What are the hidden costs of ERP" ://www.cio.com/research/erp/edit/erpbasics.html, March.7, 2002.
- 24- Mabert, V.A., Soni, A., Venkataramannan, M.A., 2001. "Enterprise resource planning: Common myths versus Evolving reality". Business Horizons 4(3), 69-76.
- 25- Marianne, B., Juan F., "Examining the role of innovation diffusion factors on the implementation success of enterprise resource planning systems". International Journal of Accounting Information Systems. 4. (2003).
- 26- Fethi Calisir., Ferah Calisir.n "The relation of interface usability characteristics, perceived usefulness, and perceived ease of use to end-user satisfaction with enterprise resource planning (ERP) systems". Computers in Human Behavior 20(2004) 505-515.
- 27- Lin, H. X., Choong, Y., & Salvendy, G. (1997). "A proposed index of usability: a method for comparing the relative usability of different software systems". Behaviour & Information Technology, 16(4/5), 267-278.
- 28- E.Stemsrud. "Alternative approaches to effort prediction of ERP projects". Information and Software technology.43(2001). 413-423.
- 29- S.Lonzinsky. "Enterprise-Wide Software Solutions: Integration Strategies and Practices", Addison Wesley, Reading, MA, 1998.